

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 96.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØTKONTROLLEN

1915.

(Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1915.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN.

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1917

Pris: Kr. 0.50.

Norges Officielle Statistik, række VI. (Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Trykt 1915:

- Nr. 23. Markedspriser paa korn og poteter 1836—1914. (*Données sur les prix du blé et des pommes de terre 1836—1914.*)
- 24. Indtægts- og formuesforhold efter skatteligningen 1911. (*Revenus et fortunes selon l'imposition de l'exercice 1911.*)
- 25. Norges sparebanker 1913. (*Caisses d'épargne.*)
- 26. Fattigvæsenet 1911 og 1912. (*Assistance publique.*)
- 27. Folkemængdens bevægelse 1906—1910. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1906 à 1910. II. Résumé.*)
- 28. Norges fiskerier 1913. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 29. Norges bergverksdrift 1913. (*Mines et usines.*)
- 30. Norges telegrafvæsen 1913/14. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 31. Norges kommunale finanser 1911. (*Finances des communes.*)
- 32. Private aktiebanker 1912 og 1913. (*Banques privées par actions.*)
- 33. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1911 og 1912. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 34. Arbejdsledighet og Arbejdsledighetskasser. (*Chômage et caisses de chômage.*)
- 35. Skolevæsenets tilstand 1911. (*Instruction publique.*)
- 36. Rekruttering 1913. (*Recrutement.*)
- 37. De offentlige jernbaner 1913/14. (*Chemins de fer publics.*)
- 38. Ulykkesforsikringen 1912. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 39. Veterinærvæsenet og kjøtkontrollen 1913. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 40. Fagskolestatistik 1911/12 og 1913/14. (*Écoles professionnelles.*)
- 41. Forsikringsselskaper 1912. (*Sociétés d'assurances.*)
- 42. Sindssykeasylenes virksomhet 1913. (*Hospices d'aliénés.*)
- 43. Norges postvæsen 1914. (*Statistique postale.*)
- 44. Husholdningsregnskaper for handelsfunktionærer m.v. (*Budgels de familles d'employés du commerce, etc.*)
- 45. Dødelighetstabeller for det norske folk 1901/02 og 1910/11. (*Tables de mortalité selon les expériences 1901/02 og 1910/11.*)
- 46. Forsømte barn 1912 og 1913. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 47. Beretninger om amternes økonomiske tilstand 1906—1910. I og II. (*Rapports des préfets sur l'état économique et social des préfectures.*)
- 48. Forsikringsselskaper 1913. (*Sociétés d'assurances.*)
- 49. Civil retspleie 1911, 1912 og 1913. (*Justice civile.*)
- 50. Fabrikttællingen 1909. Fjerde hefte. Produktionsstatistik. (*Recensement industriel 1909. IV. Statistique de la production.*)
- 51. Folkemængdens bevægelse 1912. (*Mouvement de la population.*)
- 52. Kommunale skatteligninger i landdistrikterne 1911, 1912 og 1 halvaar 1913. (*Revenus et fortunes dans les districts ruraux.*)
- 53. Industristatistik 1913. (*Statistique industrielle.*)
- 54. Fiskerforsikringen 1914. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 55. Folkemængdens bevægelse 1901—1910. Hovedoversigt. (*Aperçu général du mouvement de la population en Norvège pendant les années 1901 à 1910.*)
- 56. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1913. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 57. Indtægt, formue og fordelingen av den kommunale skat 1913—1914. (*Revenus fortunes et répartition de l'impôt communal.*)
- 58. Norges sparebanker 1914. (*Caisses d'épargne.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 96.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØTKONTROLLEN

1915.

(Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1915.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN.

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1917

For aarene 1889—1898 se Norges Officielle Statistik, række III.
For aarene 1899—1903 se Norges Officielle Statistik, række IV, nr. 24,
57, 70, 89 og 116.
For aarene 1904—1911 se Norges Officielle Statistik, række V, nr. 15,
36, 65, 83, 112, 141, 173 og 201.
For aaret 1912 se Norges officielle Statistik, række VI, 13.
For aaret 1913 se Norges officielle Statistik, række VI, 39.
For aaret 1914 se Norges officielle Statistik, række VI, 71.

En 1915 il est signalé en Norvège des cas de charbon (146), de charbon symptomatique (49), de fièvre catarrhale du boeuf (524), de rouget du porc (4348), de pneumonie contagieuse du cheval (21), de pneumo-entérite contagieuse du porc et de peste porcine (223), de gourme (3350) d'influenza (18), et de gastromycose du mouton (130).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

On trouvera au page 9 le résultat pour l'année 1916 des recherches publiques faites par la tuberculine chez le bétail, celui-ci pour l'année 1915 étant donné dans le compte-rendu précédent.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e).

	Page
Résumé en français	III

I. Veterinærvesenet i 1915.

(Du service vétérinaire en 1915).

A. Almindelig oversigt (Vue général)	1
Tab. I. Enkelte sygdommes forekomst i de forskellige amter (Maladies par départements).	2
B. De enkelte sygdomme (Les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Katarrheber (Fièvre catarrhale)	4
3. Raslesyke (Charbon symptomatique)	4
4. Braasot (Gastromycose du mouton)	5
5. Svinesyke og svinepest (Pneumo-entérite contagieuse, peste porcine)	5
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc)	6
7. Tuberkulose (Tuberculose)	7
Tabel II. Tuberkulinundersøkelser 1895—1916 (Les tuberculinations de 1895 à 1916)	8
— III. Tuberkulinundersøkelser i 1916 (Les tuberculations en 1916)	9
8. Kværke (Gourme)	10
9. Smitsom kastning (Avortement épizootique)	12
10. Lungesyke hos hesten, influenza (Pneumonie contagieuse du cheval)	13
11. Ringorm (Trichophyton)	13
12. Blodurin hos kvæget (Hématurie du bétail)	14
13. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses):	
Anæmi hos hester, beskelersyke, blæreutslet (paa kjønsdelene hos hesten), kopper, vildtsyke, croup, smitsom skedekatarrh, smitsom diarré, kalvediarrré, diarré hos føl, griser og gjeter, følsyke, lungeorm, cerebrospinal-meningit, frauske (frøsk), smitsomt læbeutslet, papillomatøst utslet, ondartede svulster i sigtebensregionen, bronchialkatarrh hos kalvekjør, øiensygdom hos hester, rygmarvslidelse hos hester, colibacilliose, »villa«, hundesyke, coccidiose, lus, melkefeber, »sviva«, elektrisk støt, lynnedslag, epilepsi, anus præternaturalis, hugormbit, børvrængning, spiker i maven, rensygdommer, forgiftninger	15—33
14. Kvaksalveri (Charlatanerie)	33

C. Tabeller (Tableaux statistiques).

Tabel IV. Husdyrsygdomme artsvis (Maladies par espèces)	36
— V—XXIV. Husdyrsygdomme amtsvis (Maladies par départements)	42
Utførsel og indførsel av husdyr (Importation et exportation des animaux)	126
Bevilgninger i budgетterminen 1915—1916 (Budget du service vétérinaire)	127
Antal dyrlæger i Norge 1916 (Nombre de vétérinaires en 1916)	129

II. Kjøtkontrollen i 1915.

(L'inspection de la viande en 1915).

Almindelig oversigt (Vue générale)	130
Tabel A. Antal slagt paa stationerne (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	132
— B. Antal slagt, 2den klasse, paa stationerne (Nombre de viandes de II ^{me} classe)	134
— C. Antal slagt, kassert paa stationerne (Nombre de viandes saisies)	136
— D. Antal slagt kontrollert utenfor stationerne (Nombre de viandes contrôlées en dehors des bureaux)	138
— E. Antal slagt, 2den klasse, utenfor stationerne (Nombre de viandes de II ^{me} classe en dehors des bureaux)	140
— F. Antal slagt, kassert utenfor stationerne (Nombre de viandes saisies en dehors des bureaux)	142
1. Aalesund	143
2. Arendal	143
3. Bergen	144
4. Bodø	145
5. Drammen	146
6. Fredrikshald	146
7. Fredrikstad	147
8. Gjøvik	148
9. Hamar	148
10. Haugesund	149
11. Holmestrand	150
12. Horten	150
13. Hønefoss	151
14. Kongsberg	151
15. Kragerø	152
16. Kristiania	152
17. Kristiansand	161
18. Kristiansund	161
19. Larvik	162
20. Lillehammer	162
21. Lillestrøm	163
22. Moss	163
23. Narvik	163
24. Notodden	164
25. Porsgrund	164

	Page
26. Risør	164
27. Sandefjord	165
28. Sarpsborg	165
29. Skien	166
30. Stavanger	166
31. Tromsø	170
32. Trondhjem	171
33. Tønsberg	174

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques).

A.	Plakater, rundskrivelser m. v. i 1915 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1915)	175
1.	Kgl. plakat av 14de januar 1915 ang. ændringer i indførselsplakaten (Décret royal sur l'importation des animaux)	175
2.	Cirkulære fra Landbruksdepartementet av 15de februar 1915 om reiser til tuberkulinundersøkelser (Sur les tuberculinations publiques)	175
3.	Kgl. resolution av 12 mars 1915 ang. avgifter for benyttelse av Lillehammer komm. slagteri (Sur les taxes à l'abattoir publique à Lillehammer)	176
4.	Kgl. plakat av 14de mai 1915 ang. ændringer i indførselsplakaten (Décret royal sur l'importation des animaux)	176
5.	Kgl. plakat av 1ste oktober 1915 med forskrifter for utlevering m. v. av arsenik til kreaturvask (Décret royal sur le lavage avec l'arsenic)	176
6.	Kgl. plakat av 8de oktober 1915 ang. ændringer i plakaten om indførsel og undersøkelse av opdelt kjøt (Décret royal sur l'inspection de la viande coupée)	177
B.	Gjældende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).	
1)	Lov av 14de juli 1894 m. v. om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsydomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	178
2)	Lov av 27de juni 1892 m. v. om kommunale slagtehus etc. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	188
3)	Regler for indførsel og undersøkelse av opdelt kjøt av 4de august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande coupée)	191
4)	Regler for indførsel og kontrol av ferskt kjøt (slagtekjøt) av 4de august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande de boucherie)	194
5)	Nugjældende (1ste april 1917) regler for indførsel av husdyr (De l'importation des animaux)	202
6)	Nugjældende (1ste april 1917) regler for utførsel av husdyr (De l'exportation des animaux)	205
7)	Anvisning til tuberkulinundersøkelser (Instruction pour la tuberculination)	207

VIII

	Page
8) Om kvægtuberkulosens bekjæmpelse; cirkulære av 7de april 1905 (Sur la lutte contre la tuberculose bovine)	208
9) Reglement for undersøkelse av indførte hester av 25 januar 1917 (De l'importation des chevaux)	215
10) Utdrag av skyss- og kostloven (Extrait de la loi sur les frais de voyage)	217
11) Regningsskemaer (Formulaires de notes)	220

I.

Om veterinærvæsenet 1915.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de fra dyrlægerne indkomne aarsberetninger er der i aarets løp behandlet hos:

Hesten	49 720	sygdomstilfælder
Koen	125 894	—
Sauen	2 027	—
Gjeten	1 452	—
Svinet	16 889	—
Hunden	7 428	—
Katten	359	—
Fjærfæ	352	—
Andre dyr	295	—

Av de behandlede dyr angives at være døde eller dræpte:

Hester	1 286
Kjør	4 131
Sauer	232
Gjeter	43
Svin	1 079
Hund	551
Kat	40
Fjærfæ	70
Andre dyr	133

Antallet av de av dyrlægerne behandlede sygdomstilfælder var i de sidste aar:

1910.	146 537
1911.	153 036
1912.	153 985
1913.	167 364
1914.	176 910
1915.	204 416

Tabel I.

Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter.

(Relevé des diverses maladies par départements.)

Amt (Département)	Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	Raslesyke (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	Braasot (<i>Gastronycosis ovis</i>)	Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	Influenza (<i>Influenza</i>)	Svinepest og svinesyke (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	Rødsyke og knuterosen (<i>Morbus ruber</i>)	Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)
Kristiania	-	-	-	-	16	-	-	34	206
Akershus	18	1	-	23	2	-	51	679	176
Smaalenene	27	5	2	26	1	6	-	286	293
Buskerud	19	5	-	63	-	-	2	482	204
Jarlsberg og Larvik	7	1	-	1	-	-	-	203	23
Hedemarken	5	4	-	83	1	-	150	614	436
Kristians	7	6	3	71	-	1	4	782	864
Bratsberg	24	-	4	16	-	1	-	184	35
Nedenes	9	1	-	13	-	-	-	77	125
Lister og Mandals	11	-	-	6	-	-	-	27	35
Stavanger	7	2	45	40	-	10	-	24	20
Søndre Bergenhus	1	11	21	30	-	-	9	43	33
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	15
Nordre Bergenhus	5	11	3	34	1	-	-	69	133
Romsdal	1	-	4	23	-	-	-	119	7
Søndre Trondhjem	5	2	-	39	-	-	-	281	212
Nordre Trondhjem	-	-	26	34	-	-	7	399	93
Nordland	-	-	22	19	-	-	-	30	151
Tromsø	-	-	-	3	-	-	-	15	69
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-	-	220
Ialt	146	49	130	524	21	18	223	4348	3350

Hvad den almindelige sundhetstilstand blandt dyrene angaar, anføres det jevnlig av dyrlægerne, at der i 1915 har været mindre sygdom end vanlig; dette sættes tildels i forbindelse med de forhold, som krigen og dyrtiden har ført med sig, særlig de høie kjøt- og forpriser og den derav følgende reduktion av husdyrbestanden i forbindelse med vanskeligheten ved at skaffe utenlandsk kraftfor til en overkommelig pris.

Paa den anden side kom vaaren flere steder sent her i landet og da den samtidig var kald og fugtig og græsveksten blev sat tilbake, var det paa vaarparten mangesteder knapt om fôr for dyrene, der som følge herav ofte gav mindre utbytte end under normale forhold.

Av de i husdyrloven nævnte ondartede smitsomme sygdomme har heller ikke dette aar nogen vundet farsotmæssig utbredelse; særlig har

vort land været forskaanet for den i vore nabolande og ellers i Europa optrædende smitsomme mund- og klovsyke. Av kvægpest, hundegalskap, snive, lungesyke hos kvæg, faarekopper eller faareskap er der ikke optraadt noget tilfælde. Av smitteoverførsel fra dyr til mennesker er som vanlig iagttat endel tilfælde av kokopper, ringorm og miltbrand.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Av miltbrand er der i de senere aar indtruffet færre antal tilfælde end tidligere; særlig synes sygdommen at avta paa Vestlandet. For det hele aar opgis behandlet ialt 146 tilfælde, hvorav 11 hos hesten (alle døde), 126 hos koen (hvorav 5 dræpte og 111 døde), 4 hos sau (1 dræpt og 3 døde) samt 5 hos svin (alle døde).

Sygdommens optræden siden 1900 stiller sig saaledes:

1900		407	tilfælde.	1908		426	tilfælde.
1901		470	—	1909		383	—
1902		538	—	1910		430	—
1903		560	—	1911		374	—
1904		674	—	1912		283	—
1905		552	—	1913		215	—
1906		686	—	1914		228	—
1907		554	—	1915		146	—

Amtsdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, meddeler, at et tilfælde av sygdommen optraadte efter foring med jordnøttkakemel; hele besætningen (kjør og hester) paa gaarden blev samtidig syk med sterk diarrhé. Diagnosen miltbrand blev bekræftet ved veterinærinstituttet.

Tre kjør og en hest døde i en havnegang i fjeldet i løpet av en uke. Hos samtlige dyr var der sterk halsbetændelse med stort aandebevær paa grund av lungeødem (amtsdyrlæge *H. Gjorud*, Aal, Hallingdal).

En okse angrepet av sygdommen, helbrededes ved kreolin (amtsdyrlæge *C. Jørgensen*, Rakkestad).

Amtsdyrlæge *A. Monseth*, Meldalen, meddeler, at han blev kaldt til en gaard, hvor en okse skulde ha været daarlig en dags tid med skjælvinger, anstrengt aandedræt og blodig avføring. Ved dyrlægens ankomst var dyret nødslagtet. Eieren hadde avhudet oxen og stelt med den som med et andet slag.

Amtsdyrlægen anfører videre:

Dyret var stukket i fjøset og derfra trukket ut paa gaardspladsen. Overalt var der tilsølet med blod. Eieren stod ved min ankomst med blodige hænder, og han fortalte, at han under avhudningen av dyret flere ganger hadde tat den blodige kniv mellem tænderne. Som ogsaa før nævnt var der traakket og spredt biod paa flere steder utover gaardspladsen. Inde i stuen hadde ogsaa eieren gjort flere runder med sine blodige, tilsølte sko.

Ved obduktionen fik jeg straks sterk mistanke om miltbrand. Ved mikroskopisk undersøkelse paa veterinærinstituttet blev denne diagnose bekræftet. Ingen bestemt smittekilde kunde paavises. En fuldstændig rengjøring var her meget vanskelig at foreta. Rensning og desinfektion blev dog gennemført saa samvittighetsfuldt og grundig som mulig. Sygdommen har siden ikke vist sig i besætningen.

En ko, angrepet av miltbrand, blev av eieren mistænkt for at lide av melkefeber, og denne sendte bud efter et melkefeberapparat; dyret blev imidlertid saa sykt forinden, at det nødslagtedes, hvorefter dyrlæge tilkaldtes. (Amtsdyrlæge *S. Moe*, Aamli, Nedenes).

Av de behandlede tilfælde indtraf de fleste (27 tilfælde) i Smaalene-nes amt, 24 i Bratsberg, 19 i Buskerud, 18 i Akershus, 11 i Lister og Mandal osv. (se tabel I).

I aarets løp meddeles to mennesker at være smittet av miltbrand idet de hadde deltatt i slagting av miltbrandsyke dyr.

2. Ondartet katarrhfeber.

Av katarrhfeber hos storfæ er anmeldt 524 tilfælde (mot 676 tilfælde i 1914). Som vanlig optraadte sygdommen spredt over det hele land; fra Finmarkens amt og fra byamterne er dog intet tilfælde anmeldt (se tabel I).

Det er en lunefuld sygdom, der som oftest optræder bare med enkeltvise og spredte tilfælde. Av og til antar den dog et mere ondartet præg og kan da angripe, ofte med dødelig forløp, et større eller mindre antal dyr i besætningen. Ikke sjelden optræder den bare med symptomer av heftig diarrhoë eller av hudutslet. Katarrhfeber holder sig ikke sjelden i aarevis til samme grænd eller gaard med enkeltvise tilfælde nu og da, ofte med aars mellemrum. Sygdommen synes at være sterkt stedbunden til selve fjøset, saaledes at man ved nedrivning av fjøset og ved opbygning av nyt fjøs paa et andet sted opnaar at faa sygdommen stanset. Til saadan foranstaltning har der i flere tilfælde været ydet bidrag av stat og amt. Der omtales ogsaa, at katarrhfeber enkelte steder optræder hos sauene. Amtsdylæge *J. Selnæs*, Stord, inddeler sygdommen i 3 former, nemlig den typiske (med øien- og næsesymptomer), den intestinale, hvor væsentlig tarmkanalen er angrepet og den nervøse, hvor sygdommen viser sig som en cerebrosplinalmeningit.

Av de angrepne 524 dyr døde 158, mens 237 dræptes.

3. Raslesyke.

Av denne syke er behandlet 49 tilfælde hos kvæg (mot 72 det foregaaende aar). Se forøvrig tabel I.

Av de angrepne dyr døde 41, mens 5 angives at være dræpt.

4. Braasot.

Ialt er anmeldt 130 tilfælde hos sau, mot 107 i 1914. De fleste tilfælde indtraf i Stavanger amt med 45, dernæst kommer Nordre Trondhjems og Nordlands amter med henholdsvis 26 og 22 tilfælde, Søndre Bergenhus med 21 osv. (Se tabel I). Av de angrepne dyr døde de 127, mens 2 angives dræpt.

Statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen, anfører:

Jeg har i 1915 utsendt braasotvaksine til 750 dyr. Som sedvanlig har jeg kun faat indberetning om et faatal av podningene. De indberettede er alle forløpet heldig og intet av de podede dyr er senere død av braasot. Sygdommen synes iaar at ha optraadt paa flere steder — saaledes paa Halsenøen og i Sund — hvor den nu i flere aar ikke har fremkommet, mens andre tidligere sterkt hjemsoekte steder, synes at være gaat næsten helt fri. Forøvrig forveksles den egte braatsot nu som tidligere med andre sygdommer; i Hardanger kaldes den sygdom, som jeg i tidligere aarsberetninger har beskrevet som cerebros spinalmeningitis eller som kanske hellere burde være kaldt catarrhalfeber for »braatesyke«, mens »braatesyke« paa Halsenøen og Radøen som oftest viser sig at være lammedødelighet foraarsaket av colibakterier. Den ovennævnte »cerebros spinalmeningitis« (?) hos sauen og gjeten kaldes ofte ogsaa »dreiesyke«, især naar den optræder saa akut forløpende, at de katarrhalske symptomer ikke kommer til utbrud. Den virkelige dreiesyke har jeg aldrig fundet. Jeg har aldrig ved obduktioner fundet cysticerker (heller ikke bremselarver) i hjernen og jeg har heller aldrig fundet *tænia coenurus* hos nogen hund her; de bædelormer, jeg har fundet hos de talrike obduerte hunder, har altid været *tænia cucumerina*.

Amtsdyrlæge *H. P. Jensen*, Haugesund, meddeler, at han i aarets løp har vaksinert 51 sauer med godt resultat, idet ingen av disse dyr senere er døde av braasot.

Amtsdyrlæge *O. T. Hope*, Sand i Ryfylke, meddeler, at paa en gaard i Hjelmeland døde forrige aar 12 sauer antagelig av braasot; men først i januar næste aar blev sygdommen anmeldt, da denne paany optraadte og eieren ønsket sine dyr vaksinerte.

5. Svinesyke og svinepest.

Av svinesyke (smitsom lungebetændelse hos svin) er behandlet ialt 223; av disse anføres de 43 at være døde, mens 35 dræptes. De fleste tilfælde indtraf i Hedemarkens amt (150 tilfælde), Akershus (55). Se tabel I.

Amtsdyrlæge *Bach-Gansmo*, Lesje, meddeler, at den smitsomme lungebetændelse nu har begyndt at rase i den før saa faatallige svinebestand. Smitten ansees sikkert indført utefra dalen, hvor smaagrisene opkjøpes for derpaa at avhændes opover dalen.

Statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen, meddeler:

Av amtsdyrlæge Selnæs blev jeg i januar anmodet om at reise til Valen sindssykehospital, Søndhordland, hvor der av en svinebesætning paa 28 stk. var død 5, og 4 dyr var syke. Sygdommen var optraadt meget akut, de døde dyr var krepert i løpet av 1/2—1 dag. Symptomer: blødning fra næsen, tvangsbevægelser i ringe grad, aandebevrørligheter. Ved obduktionen fandtes: sterk blodoverfyldning i lungerne; hos en liten gris hepatitis, mediastinal- og mesenterieglandler svulne og h morrhagiske, tynd- og blindtarmens slimhinder diffust h morrhagiske, nyrer og lever sterkt blodoverfylde. I lungerne enkelte ovale bakterier. Ingen flere dyr døde og de syke kom sig.

Amtsdyrlæge *J. Selnæs*, Stord, meddeler nærmere om disse sygdoms-utbrud:

Av smitsomme sykdommer er svinesyke for første gang anmeldt fra S. Bergenhus amt. Sygdommen optraadte i begyndelsen av januar med 9 angrepne i en besætning paa 30 dyr, hvorav 6 døde. Sygdomsbilledet var en typisk perakut forløpende hæmorrhagisk septikæmi.

Sygdommen optraadte blandt 2 kuld, det ene ca. 5 maaneder og det andet ca. 2 maaneder gammelt. Den begyndte med et pludselig dødsfald hos en 5 maaneder gammel gris, hvorefter de øvrige 8 blev syke i løpet av faa dage.

Forløpet og sygdomsbilledet viste litt forskj l i de 2 kuld, idet sykdommen i det yngste kuld var ledsaget av krampe og varte et par dage. Krampen begyndte i ansigtsmusklerne, bredte sig bakover halsen og skulderen. Under rygradskrampe og tyggekrampe gik dyrene bakl ngs i bingen og faldt sluttelig overende og blev liggende nogen minutter i krampetrækninger.

I det ældste kuld saaes ingen krampe og forløpet var mere akut. De døde var i dette kuld syke nogen timer til 1/2 dag.

De, som kom sig, var let angrepne og hadde liten feber samt manglende  etelyst i nogen dage.

Obduktionsfundet var nogenlunde ens hos begge kuld. Rødme paa buken og halsen, hæmorrhagiske lunger og tarmer. Den eneste forskj l var en heftigere betændelse hos det ældste kuld med sterkere lungeødem og tarml dning, hos den ene var stortarmen formelig fylde med blod.

6. Rødsyke og knuterosen.

Som vanlig har disse sykdomme ogsaa dette aar optraadt med mange tilfælder, ialt 4348 mot 5664 i 1914. Av disse opføres 1591 rødsyke mens 2757 anmeldtes som knuterosen; av den første sykdom døde 187 og dræptes 77 dyr, mens av knuterosen 48 døde og 34 dræptes.

Sygdommens optræden i de forskjellige amter vil fremgaa av tabel I; den har optraadt over hele landet, naar undtas Bergens by og Finmarkens amt, hvor intet tilfælde er behandlet av dyrlægerne.

Hvad angaar tapsprocenten for r dsykens vedkommende (knuterosen ikke medregnet) stiller den sig saaledes:

1890		191 tilfælde med 39,3 % døde og dræpte.
1895		686 —«— 31,2 - —«—
1899		500 —«— 36,4 - —«—
1910		1821 —«— 18,6 - —«—
1915		1591 —«— 16,6 - —«—

Det vil sees, at tapsprocenten ved denne sygdom i 90-aarene laa mellem 30—40, men efterat serumbehandlingen er kommet igang er den efterhaanden sunket ned til 16,6 %. Der er dog fremdeles ikke faa dyr, som blir nedslagtet (uten at være serumbehandlet) og først ved tilkaldelse av dyrlæge efterpaa blir rødsykediagnosen stillet, desuten er der mange dyr, som overhodet ikke blir serumbehandlet.

En dyrlæge anfører, at ved den kurative behandling med serum synes den intramuskulære applikation av være særlig virksom (*J. Krohn, Modum*).

7. Tuberkulose.

Som omtalt i forrige beretning, hvor meddelelse om kvægtuberkulosens bekjæmpelse ved de offentlige tuberkulinundersøkelser i 1915 findes indtat, blev disse tuberkulinprøver ved cirkulære fra Landbruksdepartementet av 15de februar 1915 atter sat i gang med visse indskrænkninger (se forrige beretning side 12) efter at de siden sidste halvdel av 1914 paa grund av krigen hadde været indstillet. Efter den sterke nedgang i disse prøvers antal i 1915 viser der sig for aaret 1916 atter nogen forøkelse (se tabel II).

Tabel III gir nærmere oplysning om prøvernes resultat i de forskjellige amter. Forøvrig henvises til den paa side 15 i forrige beretning indtagne statistik med sammendrag av resultatet av prøverne amtsvis, fra disses begyndelse (i 1895) til og med aaret 1914.

I aaret 1915 blev der nedslaat paa grund av tuberkulose ialt 247 stk. storfæ, hvilket foranledigede et statsbidrag av ialt kr. 14 443,60 til erstatning. Angaaende de nærmere regler for statens erstatningsbidrag til dækkelse av tap ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg henvises til de for Stortinget fremlagte budgetpropositioner for veterinærvæsenet.

I det hele tat viser statistiken for de i nu over 20 aar fortsatte tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger, at kvægtuberkulosen er i kjendelig avtagen i vort land; dette fremgaar ogsaa av beretningerne fra de kommunale kjøtkontrolstationer (se nærv. beretning avsnit II).

Om tuberkulose hos det fra utlandet indførte storfæ henvises til avsnit D.

Av særlige tilfælde nævner amtsdyrlæge *S. Thygesen* (Høland):

Paa foranledning av Kristiania sundhetskommisjon tuberkulinundersøktes en større besætning, da der fra samme var sendt 2 slagtekropper til Kristiania kjøtkontrol, hvor begge viste sig at være tuberkuløse, den ene, en stor okse, endog i den grad, at den maatte kasseres som utjenlig til menneskeføde. Av 44 dyr reagerende de 29, som alle merkedes og sendtes til nedslagtning i Kristiania. Blandt de reagerende var ogsaa en kalv paa kun 3 uker, som blev kassert paa kontrollen paa grund av generel tuberkulose, hvorfor det vel maa antages, at sygdommen var medfødt.

Tabel II.

De offentlige kvæg-tuberkulinprøver 1895—1916.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches aux fraies publiques faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1916.)

Aar	Antal undersøgte besætninger (Nombre des étables examinées)	Derav tuberkulose (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkulose (pct.)	Antal undersøgte dyr (Nombres des ani- maux tuberculines)	Derav mistænkte og tuberkulose (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkulose (pct.)
1895)						
1896)	2 195	573	26,1	30 787	2 588	8,4
1897.	2 136	577	27,0	24 755	2 056	8,3
1898.	1 465	331	22,6	14 740	725	4,9
1899.	1 337	274	20,5	11 919	678	5,7
1900.	2 072	368	17,8	15 513	779	5,0
1901.	2 889	311	10,8	20 051	701	3,2
1902.	2 227	255	11,5	14 230	502	3,5
1903.	2 027	276	13,6	13 846	672	4,9
1904.	2 335	328	14,0	18 519	1 060	5,7
1905.	1 802	223	12,4	13 566	623	4,6
1906.	1 888	227	12,0	14 622	890	6,1
1907.	1 626	218	13,4	12 734	840	6,6
1908.	1 833	256	13,9	14 643	709	4,8
1909.	2 546	312	12,3	20 623	869	4,2
1910.	3 038	332	10,9	21 109	1 167	5,5
1911.	3 047	423	13,8	26 937	1 291	4,8
1912.	3 463	288	8,3	20 493	829	4,8
1913.	1 746	274	15,7	15 335	754	4,9
1914.	1 222	139	11,4	10 793	463	4,3
1915.	521	82	14,6	5 445	449	8,2
1916.	713	94	13,2	6 140	440	7,2
1895—1916..	42 128	6 161	14,6	346 800	19 085	5,5

Amtsdyrlæge N. Thorshaug, Løiten, meddeler:

Foranlediget ved, at der først i december hos en slagtet gris blev konstateret en betydelig fremskreden foringstuberkulose, blev vedkommende besætning tuberkulinprøvet. Dette grisekuld var ifjorhøst blit foret med melk fra en ko, som i nogen tid havde hat sygdom i juret. Koen blev forøvrig efter en kortere tid slagtet. Samtidig med tuberkulinundersøkelsen blev yderligere 2 tilsyneladende trivelige og fete griser av samme kuld slagtet. Ved obduktion viste det sig, at ogsaa begge disse havde tuberkulose (forings-) i betydelig grad. Ved henvendelse til bygdens læge har jeg ogsaa bragt paa det rene, at han i løpet av sidste høst har behandlet 2 tjenere fra gaarden for glandeltuberkulose. Lidelsen syntes efter hans mening at være kvægtuberkulose, idet der var svær glandelsvulst, men ringe tilbøielighet til at gaa over til abscesdannelse. Hos den en blev en slik glandel fjernet og indsendt til undersøkelse; men det ser desværre ut til, at pakken er bortkommet under juletrafiken. Lægen oplyser endvidere, at enkelte av gaardens børn har skrofuløse øienlidelser.

Tabel III.

Resultat

av de offentlige kvægtuberkulinprøver i aaret 1916.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1916.)

Amt (Département)	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux tuberculines)	Derav mistænkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkuløse (pct.)	Antal prøvede besætninger (Nombres des étables examinées)	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkuløse (pct.)	Omsprøitede besætninger (Inoculations répétées)	
							Antal besætninger	Tuberkuløse
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	679	108	15,9	23	8	34,8	4	2
Smaalenene	474	111	23,4	29	9	31,0	9	2
Buskerud	963	36	3,7	130	23	17,7	26	4
Jarlsberg & Larvik	71	24	33,8	4	3	75,0	-	-
Hedemarken	592	41	6,9	25	6	24,0	5	2
Kristians	409	72	17,6	25	7	28,0	5	2
Bratsberg	12	-	-	2	-	-	1	-
Nedenes	158	4	2,5	29	3	10,3	-	-
Lister og Mandal	39	1	2,6	6	1	16,7	1	-
Stavanger	2	-	-	2	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	131	2	1,5	18	2	11,1	2	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus	237	-	-	27	-	-	1	-
Romsdal	968	12	1,2	112	9	8,0	1	-
Søndre Trondhjem	111	1	0,9	18	1	5,6	2	-
Nordre Trondhjem	279	8	2,8	49	5	10,2	3	2
Nordland	229	9	3,9	32	7	21,8	10	3
Tromsø	705	9	1,3	127	8	6,3	7	-
Finmarken	81	2	2,5	55	2	3,6	1	-
Ialt (total)	6 140	440	7,2	713	94	13,2	78	17

Amtsdyrlæge *Weble*, Ulefos, meddeler:

Et tilfælde av tuberkulose hos en hest med smitte fra menneske forekom i Fyrisdal.

Hesten var 6 uker, før jeg blev tilkaldt, solgt av en kjørekar, som i mange aar hadde lidt av lungetæring. Hos den nye eier magret hesten hurtig av, da den kom i arbeide igjen. I de sidste 14 dage hadde den haltet paa begge forben uten paa viselig aarsak, den aat ikke lenger op sit for og hadde en anstrengt pust.

Foruten disse oplysninger blev det meddelt, at den ogsaa tidligere hadde staat i længere tid hos en mand, som var tuberkuløs.

Dyret stod helst med skrævende forben for at lette respirationen. Temp. 38,6, resp. 27, hivende med sterk flankebevægelse. Midt paa mellemfotens indvendige side fandtes en hasselnøt-stor øm exostose tilsvarende paa begge forben.

Hesten reagerte typisk for tuberkulin, den blev straks slaget og obducert. Tuberkuløs pleurit fandtes paa begge sider, men ingen knuter i lungene; leveren

var derimot helt oversaadd med lyse, risengryn-store knuter. En række tarmkjertler indeholdt tuberkuløse processer.

Tuberkuløse hønsebesætninger omtales av amtsdyrlæge *H. Wille*, Ørje, og *H. Gjorud*, Aal i Hallingdal.

8. Kværke.

Den tiltagen i antallet av behandlede kværkesyke heste som gjorde sig gjældende i 1914 har ogsaa fortsat i aaret 1915, da der behandledes 3350 dyr (mot 3048 i 1914). Ogsaa i aar er de fleste tilfælde indtruffet paa Østlandet (782 i Kristians, 679 i Akershus, 614 i Hedemarken, 482 i Buskeruds amt osv. (se tabel I), men sygdommen har forøvrig optraadt over det meste av landet.

Som vanlig har sygdommens forløp været variabelt; i enkelte distrikter var den godartet, men ikke faa steder berettes om ondartet optræden, navnlig med forekomst av henkastninger til indre organer og med toxiske eftersygdomme (brandfeber).

Til kværkens behandling er anvendt serum fra Veterinærinstituttet. Midlet roses av de fleste dyrlæger som særlig nyttig i forebyggende retning, likesom det ved allerede utbrudt kværketilfælde mildner sygdommens forløp og i enkelte tilfælde helbreder sygdommen.

Amtsdyrlæge *Clausen*, Mosjøen, uttaler:

Utover vinteren 1914—1915 forekom hos hestene i Vefsen og Hatfjelddalen en smitsom kværkelignende halskatarrh, der ytrede sig ved hoste og utflod fra næsen; denne sygdom var meget godartet og forvoldte ingen videre forstyrrelser.

Grundet det sterke flod fra de syke dyr og dens store smitsomhet foretokes ut paa vaaren ved sygdommens ophør en grundig rensning og desinfektion av alle distriktets reisestalde, og siden har den sygdom ikke vist sig.

Den samme sygdom har tidligere et par ganger optraadt her, saaledes i 1904, og den gang var den saa smitsom, at neppe en eneste hest i hele distriktet gik fri sygdommen. Den gang blev ogsaa foretat desinfektion og dermed ophørte sygdommen; den er alle ganger kommen fra Sverige med hestene derfra.

Utover sommeren var tilstanden god blandt hestene, men saa ut paa høsten utbrøt en voldsom kværkesot hos hestene i Vefsen, Hatfjelddalen samt i de tilstøtende dele av Hemnæs herred — Elsfjordbygden —, som har veiforbindelse med Mosjøen.

Smitten blev indført her til distriktet med hester, som Søndre Haalogalands infanteriregiment hadde leiet under vaabenøvelserne, ialt ca. 40 hester.

Disse hester blev sendt nordover til feltmanøveren, som avholdtes i september paa Elvegaardsmoen i Tromsø amt.

Kværke optraadte hos hestene i Maalselven, og da hestene herfra kom sammen med hestene deroppe, blev de inficert og førte smitten med sig tilbake.

Regimentet hadde leiet et par store stalder i Mosjøen til sine hester, og det viste sig senere, at fra disse 2 stalder blev sygdommen med én gang spredt over hele Vefsen, tildels Hatfjelddalen samt de dele av Hemnæs, som har forbindelse med Mosjøen.

Oppe paa Elvegaardsmoen blev en del av hestene herfra sprøitet profylaktisk

med kværkeserum; og det merkelige er, at kun én av disse hester herfra, som var sendt op til Tromsø, fik kværke straks den kom hjem, nemlig en fra Hemnæs, den blev syk 2 dage efter, at den kom hjem. I den grænd, hvor den hørte hjemme (i Korgen), blev sygdommen begrænset til dette ene tilfælde (meddelt av dyrlæge Myhre). Men ellers blev ingen av disse hester syke straks og bare et par stykker senere. Først omkring begyndelsen av november brød sygdommen ut og med én gang med stor voldsomhet.

Sygdommen var meget ondartet og meget smitsom. I løpet av de 2 første uker av november blev ca. 75 hester syke, et par døde, og en del av disse hester var svært syke med voldsomme suppurationer. Sygdommen bredte sig som nævnt fra de omtalte to stalder i Mosjøen, og næsten hver eneste hest, som hadde staaet paa disse stalder i denne tid, blev syke. Straks jeg kom hjem og diagnosen var bestemt og smitekilden funden, blev nævnte 2 stalder stængt.

Langs hoveddalføret i Vefsen til Hatfjelddalen foregaar en meget stor trafik og paa hvert skysskifte er der 2 reisestalder.

Efter amtmandens bemyndigelse foretok jeg en reise op til Hatfjelddalen og lot da foreta de fornødne foranstaltninger mot smittespredning; likesaa i Mosjøen. Ved disse foranstaltninger avtok sygdomstilfældene med én gang.

Efterhvert som jeg mottok serum fra Veterinærinstituttet blev dette brukt dels profylaktisk og dels kurativt og i begge retninger gjorde det overordentlig stor nytte og forholdene i distriktet vilde ha blit ganske anderledes end de blev, om man ikke hadde haat serum.

At sygdommen med én gang fik saa stor en utbredelse ligger rimeligvis i, at smitstoffet var meget virulent samt i, at sygdommen ikke har optraadt her tidligere, i al fald ikke i de sidste 25 aar; derfor var ogsaa alle hestene mottagelige for sygdommen.

Av de med serum sprøitede hester er ingen død; de hester, som staaer opført paa listen som døde eller dræpte, er enten ikke blit behandlet av mig eller er kommen saa sent under behandling, at der intet var at gjøre med dem. Ved hjælp av serum behøver praktisk talt ingen hest mere at dø av kværke, men da maa de alle først sprøites profylaktisk og i tilfælde de senere skulde bli angrepne, sprøites paany og da med større doser. Dosen som beskyttende bør helst være noget større end anført fra instituttet, helst 75 cm.², men ved slik behandling sammen med den almindelige og gode pleie vil man saa at si kunne redde alle de angrepne hester.

Saa har serumet en anden stor fordel, som ogsaa viste sig her i høi grad, nemlig, at de hester, som var sprøitet profylaktisk og saa senere fik sygdommen, som regel fik denne i en meget mild form. Som regel viste det sig ogsaa, at disse hester beholdt sin appetit næsten uforandret og mange absolut, dertil kommer saa det meget kortere forløp. Dette mener jeg er en av serumets største og vigtigste fordele.

Ialt har jeg til dato sprøitet profylaktisk 365 hester, derav har senere ca. 80 stykker faat kværke, altsaa ca. 21,92%, et resultat, som man maa betegne som storartet.*)

Ialt har ca. 260 hester — eller mindst det — været angrepne av sygdommen her. Altsaa blir der paa de ikke profylaktisk sprøitede hester ca. 335 stykker ialt ca. 180 angrepne, hvilket blir 53,72 %.

Hvad dødeligheten angaar, saa viser det sig, at av den gruppe hester, som er blit sprøitet, er død 2.

Av den anden gruppe hester — de ikke profylaktisk sprøitede — er ialt død 10 stykker, derav 2 av brandfeber, men resten direkte av kværke. Disse hester

*) Hestetallet i Vefsen og Hatfjelddalen er tilsammen henimot 700.

er enten ikke blit behandlet eller kommen saa sent under behandling, at der intet var at gjøre.

Statsdyrlæge *H. Olsen*, Maalselven (Tromsø amt), meddeler:

Kværken har været meget utbredt. Denne sygdom blev høsten 1914 overført med en indkjøpt hest fra Trondhjem til Finmarken og derfra vaaren 1915 med en hest, der var benyttet til transport av fisk i Mehavn til Lenvik. Ved reisetrafikken til Finsnes blev saa sygdommen spredt videre omkring. Ved den forholdsvis store trafik til dampskibsstoppestedene, renbeitekommissionens flytning omkring og ved den store sammenblanding av hester under felttjenesteøvelserne blev den spredt ut til alle kanter av distriktet og hadde stor utbredelse først paa vinteren, men er nu stanset her i distriktet, hvorimot der skal være flere syke hester i Salangen.

Amtsdyrlæge *K. Hoff*, *Vadsø*, meddeler, at der kom en kværkepi-zooti til Østfinmarken i slutten av 1914 og den holdt sig blandt hestene der hele vinteren 1915. Om sommeren bredte den sig blandt hestene paa fjeldbeite i Karasjok. Den truede med at vanskeliggjøre fisketransporten i fiskeværene under vaarfisket, men det gik bedre end ventet idet sygdommen takket være profylaktisk serumbehandling og isolationsforanstaltninger blev undgaat her.

9. Smitsom kastning.

Antallet av de under rubriken kastning hos kvæg opførte tilfælde har været:

i 1890 — 682 tilfælde	i 1910 — 2185 tilfælde
1895 — 757 —	1911 — 1474 —
1900 — 664 —	1912 — 1930 —
1905 — 1198 —	1913 — 1899 —
1907 — 1640 —	1914 — 1878 —
1908 — 1746 —	1915 — 1492 —
1909 — 2220 —	

Det maa forutsættes at en del av disse tilfælde ikke har været av smitsom art. Paa den anden side maa det tages i betraktning at ikke paa langt nær alle tilfælde av denne sygdom blir anmeldt eller behandlet. Imidlertid synes dog denne sygdom at være i avtagende i de senere aar, hvilket ogsaa fremhæves av flere dyrlæger i deres indberetninger. Men kastningen foraarsaker fremdeles hvert aar ganske betydelige tap for kvægeierne og der har derfor fra enkelte hold været vakt motion om at faa sygdommen henført blandt husdyrlovens ondartede smitsomme sygdomme. Sygdommen blir mere og mere frygtet blandt kvægeierne, der paa den anden side stadig blir forsigtigere ved indkjøp av nye dyr til sine fjøs.

Fra enkelte distrikter berettes om en hyppigere optræden av sygdommen, og det er navnlig de fælles havnegange og smittede forenings-

okser som gives skylden herfor. Den gamle driftetrafik, som tidligere tilskreves delagtighet i kalvekastningens spredning synes nu at være i avtagende.

Et viktig led i kastningens praktiske bekjæmpelse er de diagnostiske undersøkelser som er sat igang ved Veterinærinstituttet. Disse prøver har vunnet stor tiltro paa grund av sin paalidelighet og den nytte de gjør ved paa et tidlig stadium at utpeke de dyr i en besætning, der er kastnings-smittet.

Statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen, anfører:

Kalvekastningen er efter min erfaring fremdeles paa retur, men den holder sig dog her og der, men mindre ondartet end tidligere. Folk er overmaade rædde for den. Undersøkelsen av blodprøver ved veterinærinstituttet har været til stor hjælp ved at sygdommens utbredelsesomraade i bygdene derved har kunnet bestemmes og folk herved beroliget. I de større besætninger (som ved landbruksskolerne) forefaller stadig enkelte kastninger, omtrent altid blandt førstegangsfødende, men de drar sjelden synderlig følge efter sig. Værre er nu i almindelighet de skjulte følger av smitten, især det at det ofte er saa vanskelig at faa dyrene befrugtet.

Amtsdyrlæge *A. Monseth*, Meldalen, anfører:

Den smitsomme kastning holder sig fremdeles paa nogen gaarder. I Meldalen synes dog denne sygdom nu at være paa retur, derimot er der nyoptræden av den paa et par steder i Rennebu. En enkelt eier er blit kvit sygdommen i sin besætning allerede efter 2—3 aars forløp ved flittig bruk av kreolinvand. Med dette har han saa at si daglig utskyllet dyrenes skeder. Desuten megen bruk av kreolinvand til rengjøring i fjøset.

Den smitsomme kastning blir i almindelighet konstatert ved blodprøve. Denne sikre prøve er av stor værd saavel for dyrlæge som for kvægeier.

Ved hjælp av disse blodprøver vil smittens utbredelse hindres betydelig. Litt mere varsomhet og forsigtighet ved indkjøp av nye dyr kunde ikke skade. Lovens arm burde kanske ogsaa litt mere naa den som ved svik og uvorrenhet spreder sygdommen ved at forhandle kasterkjør.

10. Lungesyke og influenza hos hester.

Av lungesyke og influenza hos hester behandledes kun faa tilfælde, henholdsvis 21 og 18. Av den første sygdom indtraf de aller fleste (16) i Kristiania by; siden salvarsan- og neosalvarsanbehandlingen ved denne sygdom er blit mere almindelig, noteres kun faa dødsfald; av de opførte 21 tilfælde sees kun et at være endt dødelig.

11. Ringorm.

Ringormsygdommen har i visse egne av landet, særlig vestenfjelds og nordenfjelds, hat megen utbredelse og tildels været av ondartet karakter; flere mennesker, saavel voksne som barn angives smittet. I det heletat

anføres denne sygdom at faa lov til at brede sig mere end den burde og der klages over at der gjøres forlitet til en effektiv bekjæmpelse av den.

Det er selvfølgelig kun en brøkdel av de angrepne dyr som kommer under dyrlægebehandling; i aarets løp opgives behandlet 3150 stkr. storfæ, 147 hester, 37 svin, 8 hunder og 6 sauer.

Statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen, meddeler:

Jeg har ikke nogensinde tidligere set ringorm faa den utbredelse som iaar. I store bygdelag var samtlige besætninger smittet og klager og forespørsler om sykdommen indløp fra alle kanter av vestlandet. Ikke alene kvæget men mange mennesker — kvinder og barn — var smittet — tildels meget sterkt angrepet. Jeg har set dyr, saa sterkt angrepet av denne »buryv« og saa befængte, at de næsten var haarløse over hele kroppen. Hvor jeg fik folk til at arbeide i samdrægtighet med samvittighetsfuld rensning og vaskning av samtlige dyr med oppløsning av sulphas cupricus, lyktes det hurtig at faa bugt med sykdommen.

12. Blodurin.

Av blodurin (ogsaa kaldet rausot, busot, hagesyke) hos kvæget er behandlet ialt 1088 tilfælde, hvorav 113 døde og 23 dræptes. Angaaende denne sygdom anfører statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen, følgende:

Blodurin var i 1915 som i tidligere aar meget almindelig. Jeg forsøkte intravenøs injection med trypanblaat paa et par dyr, men uten gunstig resultat; de døde begge. Dette var imidlertid rimelig, da dyrene allerede var døden temmelig nær, da de blev sprøitet, saa hjælpen kom forsent. I blodprøver tat fra disse 2, samt fra en besætning paa 3 dyr, hvorav et viste sterke symptomer paa hæmoglobinuri, mens de andre var tilsyneladende sunde, paaviste professor *Brinkmann* ved Bergens museum piroplasmaer i saa at si alle utviklingsstadier. Det er forresten merkelig, at det aldrig har lykkedes mig at finde flot (ixoder) paa trær eller i græs paa beiter, hvor dyrene har været sterkt befængt med dem.

Over store dele av Vestlandet var der ivaares formangel, og dyrene blev derfor sluppet tidlig ut paa beite. Samtidig hermed indtraf et meget surt, koldt veir, hvorfor de tidligere temmelig sterkt fodrede, kjælna dyr led ondt og mange blev meget syke. I Nordfjord var det paa enkelte steder særlig galt; efter amtsdyrlægens anmodning reiste jeg derop for at undersøke, om det muligens var en smitsom syke som herjet. I en grænd var der syke dyr i samtlige besætninger, 4 dyr var døde, 8 meget syke, et andet sted var et dyr død, et slagtet paa grund av sykdom og 3 syke. Symptomerne var almindelig avslappelse, i begyndelsen noget feber, meget svakt og uregelmæssig pulsslag, opsvulmning av lymfekjertlene i svelgregionen og en paafaldende anæmi. Enkelte hadde hat krampeanfald og lammelse av bakparten, enkelte var fundet hjelpeløse i marken. Alle dyr var som oversaadd med flot (ixodes) de sat i hele kaker paa mellemkjøttet, under buken og langs skulderbladet. De døde dyr var alle nedsænket paa fjorden, saa jeg fik ingen anledning til obduktioner. Tagne blodprøver viste ikke spor av parasiter. Med det bedre, varmere veir forsvandt efter sigende sykdommen.

Amtsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Lyngdal, meddeler, at han i 14 tilfælde av sykdommen har anvendt behandling med trypanblaat intravenøst i

doser av 2—3 1/2 grm.; der indtraf 1 dødsfald, hvor en mindre dose (1 1/2 grm.) var benyttet. Ved indsprøitningen anvendes en liten emaljert irrigator med skarp kanyle (uten sideåpninger for at undgaa at noget av stoffet kommer subkutan). Sygdommen iagttoges en gang paa et beite, hvor der knapt fandtes en busk. De smitteførende ixodes-midler levet her i lyngen og dette insekt er oftere fundet paa aapne græsflater langt fra skov og krat, hvorfor en mulig bekjæmpelse av sygdommen ved, som foreslaaet, at uthugge smaakrat og busker paa inficerte græsganger, er av tvilsom nytte.

Amtsdyrlæge *T. Nissen*, Flekkefjord, anfører at av 12 angrepne dyr, behandlet med trypanblaat døde et.

Amtsdyrlæge *Ugland*, Grimstad, meddeler, at han har behandlet alle tilfælde av sygdommen med trypanblaat, som har vist sig som et udmerket middel. Ved kjøtkontrollen fandt dyrlægen et slagtt, som led av »blaasot« som følge av denne behandling, skjønt der var henløpet over 3 maaneder siden denne.

Amtsdyrlæge *M. Maalsnes*, Førde, beretter om 11 med trypanblaat behandlede dyr, hvorav 2 døde og amtsdyrlæge *I. Flønæs*, Rissen, anfører, at han i flere aar har anvendt subkutan injection av 0,75—1,25 grm. trypanblaat og naar hat megen nytte av denne behandlingsmaate, anvendt paa et tidlig stadium av sygdommen.

Ogsaa andre dyrlæger omtaler gode resultater av trypanblaatbehandlingen.

Amtsdyrlæge *H. Helgesen*, Vittingfjos, anfører at ha anvendt ichtargan (1—30 intravenøst) og vil ha set gode resultater derav.

13. Forskjellige sygdomme.

Anæmi hos hester. Den i de sidste aar av enkelte dyrlæger i Hedemarkens amt omtalte anæmi hos hester har ogsaa forekommet dette aar. Saaledes meddeler amtsdyrlæge *L. M. Slagsvold*, Trysil, følgende:

Den i mine indberetninger oftere omtalte anæmi hos hester viser sig hvert aar ut paa høsten. Sygdommen begynder ofte ganske snikende. Hesten har til en begyndelse god appetit, er i godt huld og livlig i det samme den tages ut av stallen. Det er i virkeligheten intet ved den som bringer en til at tænke paa anæmi; men ved den mindste anstrengelse falder »staldmotet« paafaldende hurtig, og dyret blir anstrengt og træt. Efterhaanden som sygdommen skrider frem, og blekheten i slimhindene blir mere tydelig, taaler dyret mindre og mindre anstrengelser. Alle rede efter en kort mønstring i trav faar dyret anstrengt aandedræt og sterkt bankende hjerte, og ved yderligere anstrengelse falder dyret i sterk sved, blir slapt og dlingende i gangen; ofte vil man paa afstand kunne høre hjertet banke. Dyret maa ofte staa og puste ut, og for at lette aandedrættet strækkes liedet frem, næseborene spiles sterkt ut. Dyret snapper likesom efter veiret for hver indaanding, utaandingen foregaar krampagtig og støtvis (sterk kontraktion av bukmusklene ved ekspiration). Dyret har et ængstelig ansigtsuttryk. Av og til viser det sig

efter en slik anstrengelse litt blodblandet slim i et eller begge næsebor. De nævnte symptomer blir i løpet av 2 å 3 uker mere og mere tydelige, og det blir snart ikke lenger nødvendig at anstrenge dyret for at iagttatte nævnte sygdomsyttringer. Samtidig vil andre sygdomstegn ogsaa uttræde. Ofte utvikler sygdommen sig meget hurtig — paa ganske faa dage — og naar sygdommen er mere fremskreden kommer det perioder med feber ($40-41,5^{\circ}$). Mens matlysten i begyndelsen er god, saa negter dyret nu at opta føde; det staar sløvt hen med opknepen buk og anstrengt aandedræt. Pulsen hyppig, svak og uregelmæssig. Sterkt bankende hjerte (selv om dyret staar i ro). Hjertedæmpningen noget utvidet. Slimhinderne, særlig næsens og mundens, meget bleke, ofte næsten helt vite; litt vandagtig slimet flod fra øinene; av og til litt blodfarvet tynd slim i næsen. Meget ofte høres en paafaldende sterk tarmrummel hos dyret. Det utvikler sig ødemer i lemmene ofte ogsaa under bryst og buk samt i forhuden. Penis henger delvis ut av forhuden og henger slapt ned. Ved rektalundersøkelse føles den tilgjængelige nyre ofte litt stor og svullen. Urinen ofte paafaldende tynd og klar. Dyret slænger under gangen ofte slik, at det falder om paa siden. Overlatt til sig selv staar dyret sløvt hen og likesom sover (minder forsaavidt om dødskullerpatient).

Denne tilstand kan holde sig og vil da i løpet av faa dage føre til døden; men mere almindelig er det, at feberen avtar, og dyrets hele tilstand bedres betydelig. Temp. kan i løpet av nogen faa dage gaa ned til det normale; ætelysten tiltar, slapheten blir ikke lenger saa paafaldende (ødemerne i lemmerne og særlig blekheten i slimhinderne holder sig i lang tid); dyret blir stadig bedre; men efter én å to ukers forløp kan feberen indfinde sig paany, og slik kan det veksle med feber og feberfri perioder, indtil dyret tilslut i en avmagret og utpint tilstand bukker under for sygdommen. Av og til kan dyret efter det første akutte angrep komme sig tilsyneladende helt; dog vil det holde sig en viss slaphet og magtløshet, og selv efter mange maaneders forløp kan det indtræde tilbakefald. Hos føl og unge dyr medfører sygdommen ofte døden paa 4—14 dage. Hos ældre dyr kan det gaa maaneder, inden sygdommen faar bugt med dyret. Anstrengelser begunstiger tilbakefald.

Naar man aapner en hest, død av ænami, lægges merke til følgende: Gul lymfeagtig væske i subcutis samt i buk- og brysthule; i hjertesekken ofte etpar liter vand. Kadaveret synes at indeholde litet blod; blodet er vandagtig og lyst av farve. Alle slimhinder er anamæiske. Milt og lymfekjertler synes ofte litt svulne. Nyrerne svulne og lyse av farve. Hjertemuskulaturen ligner i farve og konsistens hæmoglobinurikadaverets; hjertet som helhet er slapt og stort. Meget almindelig sees i blind- og forreste del av stortarmen masser av pallisadeorm og i krøspulsaarestammerne sees ofte de av strongyluslarverne fremkaldte velkjendte forandringer.

Det ser ofte ut, som man her har med en snikende smitsom sygdom at gjøre. Hvorvidt strongylus armatus er sygdomsfremkalderen eller om sygdommen fremkaldes paa en anden maate f. eks. av blodsnyltene av en eller anden slags er et spørsmål, som maa staa hen. Det ser ut til, at dyrene faar sygdommen under ophold paa bestemte sump- og myrhavnestrækninger. Engang har jeg iagittat, at en hest, indkjøpt om høsten og opstaldet paa et sted, hvor tidligere en anden hest var død av anæmi, fik sygdommen.

Det ser ut til, at de indfødte dyr staar sig bedre mot sygdommen end de indkjøpte. Den samme iagttagelse har man gjort i enkelte av de tilgrænsende svenske bygder, saaledes i Särna og Idre, hvor sygdommen er temmelig almindelig.

Den behandling, jeg har indledet, har ikke git særlig opmuntrende resultater, idet de fleste patienter har bukket under for sygdommen før eller senere trods behandlingen. De væsentligste stoffer, jeg har anvendt er arsenik, dels

en enkelt stor dosis (mot orm) og derpaa mindre doser i længere tid, samt jern og chinin. I den sidste tid har jeg anvendt opløsning av trypaublaat dels subcutant dels intravenøst og denne behandling synes at ha virket gavnlig paa patientene. Behandlingen forøvrig har været rent symptomatisk.

Amtsdyrlæge N. Thorshaug, Løiten, meddeler:

En sygdom der igjen har paakaldt særlig opmersksomhet, er den i indberetningen for 1914 nævnte anæmi hos hesten. Høsten 1915 begyndte sygdommen at vise sig i september maaned, og optraadte den utover høsten og vinteren med mange tilfælde. Sygdommen har denne gang optraadt hos hester fra de forskjellige havneganger, dels har de gaat i Gudbrandsdalen, dels i Østerdalen — i hjemmefjeldet og dels hos hester, som har været hjemme paa gaarden hele sommeren. Den antagelse, at sygdommen skulde være knyttet til et par bestemte havneganger, synes saaledes ikke at holde stik. Sygdommen optraadte med yderst forskjellig heftighet og forløp. Hos enkelte saaledes meget akut. En 2 aars hoppe merkedes syk om eftermiddagen. Ved tilsyn samme dags aften var temp 41,8, puls 90. Hoppen stod og støttet sig op til væggen, og naar den skulde bevæge sig, slang den hit og dit. Slimhinderne var gullig-bleke. Næste morgen døde den. Ved obduktion fandtes i den forreste krøspulsaare en akut betændelse med store friske trombemasser hvori der paavistes 70 larver av *strongylus armatus*. Blodet var brunlig-chokoladefarvet.

En ældre hoppe hadde sygdommen i en meget langsomt forløpende form. Den hadde perioder med feber, aat og drak endel, men var i høi grad anæmisk og holdt sig meget mager. Efterat hoppen hadde været syk i flere uker, blev pludselig dens føl sykt og døde efter 3 timers forløp. Ved obduktion fandtes det samme billede, — store, friske trombemasser i den forreste krøspulsaare og indeholdende store mængder *strongylus*larver. Hoppen selv syntes en tid at komme sig, indtil den pludselig en dag ikke kunde reise sig. Den var næsten lam i bakparten. Den blev dræpt, og ved obduktionen viste det sig, at der foruten i den forreste krøspulsaare, ogsaa var store trombedannelser i selve aorta, og at store partier av disse tromber var løsrevet og hadde kilt sig fast i den øverste del av laarpulsaarerne, saa baklemmene fik en høist utilstrækkelig blodtilførsel. Mange tilfælde har forløpet paa den maate, at hesten har hat høi feber i 6 à 8 dage, hvorefter temp. ganske snart er faldt ned til det normale. Hesten har saa været slap og anæmisk i nogen tid og siden tilsyneladende frisk uten tilbakefald. I alle tilfælde av død er der i stortarmen paavist et større eller mindre antal av *strongylus armatus*. Hvis denne sygdom skulde vedbli at optræde med saa mange tilfælde som iaar, kommer den til at spille en betydelig rolle. Sygdommens heftighet synes at staa i direkte forhold til antallet av larver. Ved nøiere undersøkelser findes tromber og larver ikke bare i den forreste krøspulsaare, men kan ogsaa findes i leveren og andre steder.

Ved behandlingen har været forsøkt arsenik, kamfer, jern og kinin og den synes i mange tilfælde at ha gjort nytte.

Likeledes meddeler amtsdyrlæge G. Murstad, Romedal, at han har behandlet et par tilfælder »av den herover distriktet nu kjendte og frygtede *strongylus armatus*-sygdom«; patientene hadde gaat paa havn i Trysil. Amtsdylæge Ween i Stange tilskriver ogsaa *strongylosen* aarsaken til denne hesteanæmi eller muligens mikroorganismer, indbragte ved *strongylus*larverne.

Beskelersyke iagttokes av amtsdyrlæge *J. Flesvik*, Lillehammer, hos en hingst, stationert i Faaberg. Hele penis og præputium var over-
saadd med pustler saa tæt, at de efterlot store sammenhengende saarflater
der dog helede raskt. Sygdommen varet i tre uker. — Amtsdyrlæge *H. P. Jensen*,
Haugesund, anfører at den godartede beskelersyke angrep en
hingst og endel hopper i Vats; ialt blev 10 hopper smittet av den nævnte
hingst.

Amtsdyrlæge *O. Th. Hope*, Sand i Ryfylke, meddeler, at endel hopper
blev smittet av en hingst med en smitsom kjønsygdом; lidelsen bestod
i blærer og mindre, ulcererende saar paa slimhinderne i de ytre kjøns-
veier ledsaget av endel flod, ingen almen lidelse. Dyrene helbrededes
raskt.

Amtsdyrlæge *T. Svenneby*, Grue, meddeler, at der midtsommers paa
hingstehavnen optraadte en godartet eczem paa kjønsdelene hos saavel
hingst som antagelig hos alle hopperne; hos disse sidste strakte lidelsen
sig ogsaa indvendig nedover laarene. Dette »blæreutslet« bør ikke for-
veksles med »beskelersyke«. Lidelsen begyndte med blemmer, der fløt
sammen i saardannelser og helet fuldstændig i løpet av 3—4 uker uten nogen
egentlig behandling.

Kopper hos kvæg er forekommet med ikke faa tilfælde; hos stor-
fæet er ialt behandlet 2227 tilfælde og hos gjeter 219. Saaledes meddeler
amtsdyrlæge *T. Svenneby*, Grue, at kokopper optraadte noksaa ondartet
i sommerens løp.

Amtsdyrlæge *N. Aas*, Skarnæs, *R. A. Bjerke*, Vaaler, *A. Borg*, Hof
(Solør), og *K. Blystad*, Kongsvinger, beretter om mer eller mindre farsot-
mæssig optræden av kokopper i deres distrikter. Flere mennesker anføres
at være smittet, og sygdommen bragte i det hele tat ikke litet økonomisk
tap for kvægeierne, især hvor eftersygdомmer (som jurbetændelse) op-
traadte hyppigere. Ogsaa fra andre egne av landet meddeles som vanlig
om optræden av kokopper.

Gjete kopper. Herom meddeler statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen:

Efter anmodning fra amtsdyrlæge Sorterup reiste jeg i mai til Vedvik pr.
Nordfjordeid, hvor gjeterne herjedes av en sygdом, som viste sig at være kopper.
Det mest fremtrædende symptom var et sterkt purulent utslet om næse og overlæbe;
det begyndte med smaa papler, især paa læbens underside eller langs tandroten;
disse papler faldt efter kort tid hen og efterlot et ulcererende saar, som bredte sig
og dækkedes av en mere eller mindre tyk skorpe ut over hele overlæben og omkring
næseborene, der delvis tilstoppedes, hvorfor dyrene hadde ondt for at trække veiret.
Lignende utslet saaes paa juret hos flere, men intet mellem kloverne. Samtidig
saaes sterke conjunctivitis og hos enkelte keratitis samt en sterk pharyngitis med
laryngitis. Ved min ankomst var der død 20 kid og 4 voksne dyr, 2 obducertes;
der fandtes hyperæmi i lungerne men ellers intet. Hos de voksne syke dyr var

temperaturen omtrent normal, skjönt flere var sterkt angrepet; en var saa syk, at den ikke kunde staa.

Vildtsyke. Amsdyrlæge i Østfinmarken *K. Hoff*, Vadsø, meddeler følgende fra en reise til Lebesby—Laksefjord om en anmeldt smitsom kvæg- og sauesygdом i en besætning bestaaende av 3 kjør, 3 sauer og 2 gjeter.

Sygdommen angrep først en 2 aars kvie, er blev syk den 17/3 og døde den 3/4. Omkring den 25/3 blev de 2 andre kjør og 2 sauer syke under samme symptomer. Av disse døde koen efter 4 dages forløp og sauene noget senere. Efter de opplysninger, jeg mottok den 25/3 pr. telefon, antok jeg, at det dreiet sig om ondartet katarrhalfeber og forordnet desinfektion og behandling overensstemmende dermed. Den 4/4 kom jeg til stedet og foretok obduktion av den dagen i forveien døde ko. Der fandtes hæmorrhagisk slimhinde i tyktarmen, hæmorrhagiske infarcter i nyrene og bronchopneumoni. Efter dette stillet jeg diagnosen vildtskyke.

Croup optraadte med et typisk tilfælde hos en ko, anfører amsdyrlæge *J. Aursand*, Rjukan.

Smitsom skedekatarr er særdeles almindelig hos kvæg, anfører amsdyrlæge *A. Moholdt*, Snaasen. Ved undersøkelse i endel besætninger er ikke et eneste dyr fundet helt fri for sykdommen. Frugtbarheten synes ikke at nedsættes i væsentlig grad, men brunstsymptomerne blir mindre uttalt. Ungekviger blir sterkest angrepet og hos angrepne dyr ser man ofte ikke brunstsymptomer før de blir 11/2 à 2 aar; ja mange blir heller ikke da brunstige og maa slagtes. Ved en passende behandling av den betændte vagina opnaaes næsten altid et tilfredsstillende resultat og brunsten indfinder sig efter nogen dage. Ogsaa andre dyrlæger omtaler denne sygdom.

Diarré. Flere dyrlæger beretter om optræden av en tilsyneladende smitsom diarré hos kvæg. Saaledes meddeler amsdyrlæge *M. Maalsnes*, Førde, at i juli og august optraadte blandt kjørene paa endel gaarder i Vefring en meget smitsom diarré, der for enkelte dyrs vedkommende endte med døden. Dyrene magret uhyggelig av og melkekjør blev golde paa et par dage; alle dyr i de angrepne besætninger fik sykdommen, der varet et par uker. Smitten menes hitført med indkjøp av nyt høi til den besætning, som først angrepes.. Amsdyrlæge *L. Sjaastad*, Namsos, iagttok smitsom diarré i en besætning; alle dyr angrepes i løpet av ca. 14 dage, mens de gik paa græs. Forløpet var godartet, men der viste sig blodkoagler i avføringen, og dyrene fik et slunkent utseende og tok av i melkedelse. Amsdyrlæge *K. Hoff*, Vadsø, saa hyppig diarré hos kvæg i Tanen; den antages at skyldes kosopforgiftning. Om almindelig »vaardiarré« hos kvæg beretter flere dyrlæger.

Kalvediarré, smitsom kalvedødelighet, iagttokes paa en gaard i Suldal. Alle kalver, der kom til verden paa den tid, døde efter faa dages sygdom. Sektion viste navlevenebetændelse, betydelig milttumor, tarminjektion, sero-fibrinøs eksudat i peritonæum. Efter grundig desinfektion ophørte sygdommen (amtsdyrlæge *O. T. Hope*, Sand, Ryfylke).

Amtsdyrlæge *H. Stenersen*, Sarpsborg, meddeler:

Smitsom kalvediarrrhoe forekommer vistnok ikke saa ganske sjelden i distriktet, men den blir sjelden anmeldt og gjenstand for behandling. Av og til søkes dog dyrlægens raad ogsaa mot den. Saaledes er der behandlet flere tilfælde paa en større gaard her i distriktet med kalvediarrhoeserum og med gunstig resultat. Paa vedkommende gaard har det ved veterinærinstituttets undersøkelse av indsendt materiale vist sig, at sygdommens aarsak dels har været colibaciller og dels streptokokker. Denne omstændighet, at sygdommen i det ene tilfælde kan være en colibacilløse og i det andet tilfælde en streptokokinfektion — besværliggjør unegtelig behandlingen, idet der for hvert tilfælde bør foretages en bakteriologisk undersøkelse m. v., saa at man virkelig kommer til at benytte det rigtige serum.

Der har været anvendt 2 slags serum i nævnte tilfælde (efter forutgaaende bakteriologisk undersøkelse paa veterinærinstituttet), anticoli- og antistreptokok-serum. Samtidig har kalvene faat en barneske sol. argent. colloidal. Credé 1% — 3 ganger daglig. Denne behandling har vist sig meget nyttig.

Amtsdyrlæge *J. Selnæs*, Stord, omtaler likeledes diarré hos kalver; dernæst er der i endel gjete besætninger optraadt diarré; saaledes døde i en enkelt besætning 15 av 20 kid i alderen 3—8 dage, efter 1—2 dages sygdom.

Diarré hos føl iagttokes av amtsdyrlæge *I. Flønæs*, Rissen; sygdommen var noksaa hyppig og 3 døde derav, men flere antages at være krepert uten at være behandlet av dyrlæge. Aarsaken menes at være urene binger og for længe mellem hver gang hoppen slippes til føllet for at la det patte. Tinct. opii hjælper i de fleste tilfælde.

Diarré hos smaagriser iagttokes hos en svineopdrætter i Aardal; ca. 50 griser døde i løpet av kort tid av den almindelige smaagrisdiarré anfører amtsdyrlæge *T. Bue*, Evje i Sætersdalen. — Amtsdyrlæge *K. Dahler*, Lofoten, meddeler at ca. 30 smaagriser døde i en større svinebesætning av en temmelig intens diarré; aarsaken formodes at ha været for sterk foring med fiskeavfald.

Den sidstnævnte dyrlæge beretter likeledes om optræden av en ondartet tarmbetændelse i en større besætning av utgangersauer; sygdommen endte ofte dødelig efter 1 eller høist 2 dages forløp. Sygdommen ophørte dog hurtig.

Følsyke. Veterinærkaptein *O. Enger*, Toten, meddeler at han dette aar har behandlet 11 tilfælde av navlevenebetændelse med 1 dødsfald (mot 5 dødsfald av 10 angrepne i 1914); folk anføres nu at være

mere opmerksom paa at undersøke navlen efter fødselen og tilkalder dyrlægen naar noget er i veien, likesom der nu ganske almindelig træffes profylaktiske forholdsregler i denne henseende. — Amtsdyrlæge *I. Flønæs*, Rissen, iagttok følsyke med feber, kolik og ledbetændelse i 4 tilfælde, hvorav bare det ene endte med helbredelse. — Amtsdyrlæge *K. Næss*, Melhus, anfører at følsyken synes at være i tiltagende; der behandledes 6 tilfælde, hvorav 4 med dødelig utgang. Sygdommen optraadte fire aar i træk paa en gaard slik at eieren foreløbig maatte slutte med folopdræt.

Lungeorm hos sau har optraadt flere ganger, meddeler amtsdyrlæge *K. E. Onstad*, Valdres; dyrene har liten ætelyst og avmagres, ofte følger diarré. Dæmpning paavises i lungerne. Medikamentel behandling synes ikke at hjelpe synderlig, hvorfor nedslagting og desinfektion ansees for hensigtsmessigst.

Cerebrospinal-meningit. Denne sygdom er iagttat i ett tilfælde, anfører amtsdyrlæge *J. Selnæs*, Stord.

Straks efter at kreaturene kom i utmarken, optraadte paa flere steder en smitsom cerebrospinal-meningitis og flere dyr døde; sygdommen lykkedes det dog snart at stanse (amtsdyrlæge *E. Sorterup*, Gloppen).

I juli maaned kreperte der 3 sauer i løpet av én uke paa en gaard i Vikten. De hadde, efter opgivende, faat det med krampe i benene og nakken. Sluttelig blev de likesom lammet og sykeforløpet varte et par dage.

Jeg fik anledning til at obducere den ene, og der forefandtes litt betændelse i hjernebinderne med rødme og utvidede blodkar. Mellom disse og hjernen var der enkelte steder ansamling av en lysegul væske og det underliggende parti av selve hjernen var paa disse steder lettere betændt. Jeg stillet efter dette diagnosen cerebrospinalmeningitis.

I Nærø er ogsaa indtruffet et tilfælde av denne sygdom hos sau, og obduktionsfundet var omtrent det samme, som foran meddelt. Amtsdyrlæge *K. Myran*, Ytre Namdalen).

Av cerebrospinal-meningitis avgives forøvrig ialt at være behandlet 17 tilfælde hos storfæ (hvorav 2 dræptes og 3 døde) og 5 hos sauer (hvorav 1 dræpt og 4 døde).

Frauskesygd optraadte med 6 tilfælde hos storfæ, 12 hos sauer og 2 hos gjeter; alle kom sig. Sygdommen viser sig som en mund- og klovsygd og er enkelte aar temmelig utbredt heroppe (dyrlæge *O. Kraabøl*, Tromsø).

(Sygdommen er formentlig identisk med den av amtsdyrlæge *L. O. Sween* i »Norsk Veterinærtidsskrift«, V. aarg., 1893 p. 83 omtalte

»Frøsk«*); en sygdom, der ogsaa urettelig blev mistænkt for at være mund- og klovsyke).

Smitsomt læbeutslet (papillomatøst eczem) er som vanlig forekommet; dette aar i et par sauflokker (amtsdyrlæge *J. Kjos-Hansen*, Egersund).

Papillomatøst utslet hos gjeter omtales av amtsdyrlæge *Holmboe*, Lyngdal. Det var særlig kid og et par av mødrene som var haardt angrepne. Utslettet begyndte paa læberne hos kiddene og gik over paa morens jur og patter og derfra videre paa laarenes indside og fremover buken. Ved at slikke juret fik gjetene utslettet paa læberne, paa kindernes indside og paa ganen. Papillomerne var smaa, tætstillede og væskende. Sygdommen helbrededes uten behandling.

Ondartede svulster i sigtebensregionen hos hester og kjøer er gjort til gjenstand for en særlig avhandling av *H. Horne* og *H. Stenersen* i »Norsk Veterinærtidsskrift«. XXVIII aarg. for 1916.

Bronkialkatarrh hos kalvekjøer. I april forefalt paa en gaard i Aarstad — nu liggende indenfor byens grænser — 3 tilfælde av en sygdom, som jeg tidligere aldrig har set og derfor i begyndelsen var tilbøielig til at tro var ondartet katarrhalfeber. Der var til besætningen straks forinden indkjøpt 4 dyr, som alle snart skule kalve, en fra Østlandet de andre 3 fra Vestlandet, men de var kommet fra forskjellige steder og hadde bare staat sammen en kort tid paa Bergens holdeplads. Av disse viste en sig at være syk av jurbetændelse, og den blev efter er par døgns forløp tilbakelevert. De øvrige 3 kalvet kort efter hverandre og blev alle umiddelbart efter kalvningen meget syke med høi feber og aandenød. Den ene døde 5/4, den anden 11/4. Efter anmodning fra amtsdyrlæge Myklestad, som var tilkaldt, obducerte jeg den ene. Der fandtes: sterke og utbredte hæmorrhagier i subkutis, katarrh i hele tarmkanalen, hyperæmi av baklivsorganerne, dilatation av hjertet, sterk bronkopneumoni med fibrinavsætning paa pleura paa begge lunger, bronkierne delvis fyldt med gult pulver (medicin), hjernen hyperæmisk, næsens og bihulernes slimhinde dækket med et graaagtig, seigt, let avløsbart, croupøst belæg. Den 3dje ko var da ogsaa meget syk, den kreperte 3 dage senere. Ingen flere dyr blev angrepet, men der var heller ingen andre i besætningen, som skulde kalve paa den tid. (Stadsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen).

Øiensygd om hos hester. Amtsdylæge *Rolfsjord*, Levanger, meddeler:

I juli optraadte nogen tilfælde av en øiensygd om hos hesten med konjunktivit og keratit med ophavnede øienlaak, lysskyhet og taareflod. Hos nogen av de angrepne var almenbefindendet noget forstyrret, mens andre var tilsyneladende

*) I en beretning om en inspektionsreise i Nordland og Tromsø amter i anledning sygdom blandt husdyrene deroppe.

ganske friske. Paa en undtagelse nær kom de sig alle hurtig. Den ene — en 3 aars hoppe — blev fundet i marken i en yderst medtat tilstand, avmagret og med symptomer, som meget lignet ondartet katarrheber. Temp. ca. 40. Dyret var ganske blindt som følge av keratitis. Hornhinden hadde en dunkel graablaa farve — ens paa begge øine. Øienlaakene og -brynene var noget ophovnet. Litt næseflod var det ogsaa. Dyrets bevægelse var ustø — slingrende. 8 dage efter at hesten var hjemtat fra marken fik den pludselig hæmaturi, avsatte hyppig ganske store mængder rent blod og koagler. Ved rektalundersøkelsen føltes blæren utspilet og haard som følge av, at den var fyldt med blodkoagel. Dyret forblødte sig og døde efter ca. 12 timers forløp. Blødningen viste sig at hitrøre fra den ene nyre.

Rygmarvslidelse hos hester. Herom meddeler amtsdyrlæge *E. Skjolden*, Spydeberg:

I beretningen for 1913 blev beskrevet en noksaa eiendommelig rygmarvslidelse hos hesten. Siden den tid har jeg ikke set denne sygdom før iaar, da den igjen viste sig hos to hester og det merkelig nok paa en og samme dag, men saa langt fra hverandre — ca. 25 kilometer —, at der ikke kan være nogen mulighet for at de stod i nogensomhelst forbindelse med hverandre. Den ene var en noksaa gammel hoppe, der døde efter et par dages sygdom, mens den anden, en halvgammel vallak, overstod sygdommen og var fuldstændig helbredet i løpet av ca. 5 maaneder.

Colibacillose og smitsom septisk lunge- og brysthindebetændelse hos kalver iagttokes av amtsdyrlæge *I. Heggenhaugen* (Næs, Hede-marken).

Paa en gaard i Rena distrikt optraadte vinteren 1914 en sygdom blandt lammene; alle disse døde i løpet av vaaren og sommeren. Da det samme gjentok sig ogsaa sidste vinter, blev dyrlægen tilkaldt. Ved undersøkelse paa Veterinærinstituttet antokes det, at der forelaa en coliinfektion og de 4 gjenlevende lam blev derfor sprøitet med kalvediarréserum; alle de podede overstod og trivedes senere bra (amtsdyrlæge *J. Mørstad*).

»Villa«. Herom meddeler amtsdyrlæge *S. A. Salveson*, Faleide:

Kjørene blev angrepet av en sygdom, som folk her fra gammelt kalder »villa«. Jeg skal tillate mig at omtale denne sygdom litt nærmere, da den har en aldeles merkelig likhet med kalvningsfeber, eller kanske endnu mere med den under navnet jernbanefeber beskrevne sygdom.

I likhet med disse sygdommer ytrer ogsaa »villa« sig ved, at dyrene blir liggende, ute av stand til at kunne reise sig. De fandtes liggende enten helt paa siden med hode og hals utstrakte eller ogsaa i en ufuldstændig bryststilling med hodet i siden. Temperaturen var i de aller fleste tilfælde subnormal; hos enkelte, mindre sterkt angrepne, nogenlunde normal; aldrig feber. Der var ofte litt tympanit. Dyrene meget sløve og slappe, reagerte næsten ikke for slag eller sterke tilrop. Det hele gav et næsten fuldstændig billede av en kalvningsfeber. Det sløve, næsten bevisstløse uttrykk, som øinene hos en kalvningsfeberko har, saaes dog ikke ved »villa«.

Dyrene blev angrepet av denne sygdom temmelig pludselig og uventet uten at eieren hadde lagt merke til nogen sykелighet forut. De kunde gaa tilsyneladende friske ut om morgenen for om kvelden at bli fundet i denne tilstand. I nogen tilfælde kunde dog eieren oplyse, at koen et par dage før hadde hat vanskelig for at følge med de andre dyr. Det viste sig, at blev saadanne dyr tat og sat ind straks, utviklet sygdommen sig ikke videre. Sygdommen angrep i alle aldre, likeledes kunde ogsaa kraftige, velnærede dyr bli angrepet. Døden kunde indtræde efter 2 dages forløp, ofte ganske pludselig og uventet, — rimeligvis ved hjertelammelse; mens paa den anden side dyr, som saa ut til at kunne dø hvert øieblik, kunde komme sig.

Der var som regel en noksaa lang rekonvalescens, gjerne 2—3 uker, og enkelte kunde i denne tid gaa med en til siden temmelig sterkt krummet hals.

»Villa« er forsaavidt en gammel kjendt sygdom her, men den har ikke for optraadt med saa mange tilfælde. Den forekommer med enkelte tilfælde hvert aar helst paa forsommeren, — men ogsaa midt paa varme sommeren har jeg set tilfælde av den.

Av h u n d s y k e opgives behandlet 1161 tilfælde, hvorav 202 døde og 91 dræptes. Amtsdryrlæge *M. Maalsnes*, Førde, anfører, at i februar—mars døde omtrent alle gaardshunde i Naustdal hovedsogn av hvalpesyke. Med undtagelse av et par jagthunder (tilhørende bygdens læge) kom ingen av de syke under behandling. De behandlede kom sig. Hvorfra smitten skrev sig, var det ikke mulig at bringe paa det rene. — *L. Sjaastad*, Namsos, omtaler ogsaa ondartet optræden av hvalpesyke.

C o c c i d i o s e. Næsten alle unge kaniner i en besætning blev angrepet av coccidiose og døde. De ældre dyr beholdtes til avl og ungerne efter disse skal ha klart sig, meddeler amtsdryrlæge *H. Wille*, Ørje.

L u s paa kjerne synes at tilta, anfører enkelte dryrlæger nordenfjelds. Dette menes at bero paa, at det blir mere og mere almindelig at samle ungfæ og ikke melkende kjer paa fælleshavnegang, hvorfra smitte føres til besætningene om høsten, hvis ikke arsenikvask foretages (*J. Rodum*, Stenkjær).

Melkefeber hos kjer er behandlet i 2493 tilfælde; av disse døde 19 og dræptes 20. Naar der fremdeles dør saavidt mange kjer av melkefeber menes dette ialfald tildels at skyldes den omstændighet, at dryrlægen ofte ikke er den første som behandlet dyrene. Der findes nemlig i bygdene mange »melkefeberapparater« som delvis gaar i laan og prøves før dryrlæge blir hentet. En ko fødte 8de december og fik melkefeber 16de februar, meddeler amtsdryrlæge *J. Mysen* (Mysen); han anfører likeledes, at en ko fik melkefeber efter hver kalvning 5 aar i træk. Ca. 3 timer efter at en ko var sprøttet for kalvningsfeber, reiste den sig og begyndte at ta foret, men faldt saa pludselig om og døde, antagelig av hjertelammelse (dryrlæge *N. Toenberg*, Aalesund).

En ko viste melkefebersymptomer 1 maaned før kalvningen; den kom sig hurtig da den blev behandlet (*P. H. Selmer*, Stavanger).

En sau fik to lam og viste melkefebersymptomer 2 dage efter; den behandledes med luft i juret og var frisk nogen timer efter (*J. Mysen*, Mysen). I det hele tat anføres i aarets løp at være behandlet 11 sauer paa grund av melkefeber; alle kom sig. Likeledes behandledes 21 svin, hvorav 2 dræptes og 1 døde.

S v i v a. Amtsdryrlæge *K. Mæhre*, Narvik, meddeler:

Det er paatruffet 6 tilfælde av den særlig i Tromsø amt kjendte hestesygdom, som der gaar under navnet »sviva« — formentlig identisk med den fra Sei kjendte »svive«. Statsdryrlæge Hall har gjentagne ganger skrevet om den og beskrevet den som rygmarvsbetændelse. Hall, men særlig dryrlæge Henaug som har paatruffet den i Finmarken, fremhæver den som knyttet til enkelte gaarder.

Dette er aldeles utvilsomt rigtig. Min erfaring gaar ut paa, at den kun optræder, hvor høiet er daarlig, næringsfattig, m. a. o. hvor der fores med høi vokset paa vandsyk, daarlig kultivert jord, og hvor mesteparten av høiet bestaar av ugræs, særlig kjærringrok, som indeholder store mængder kiselsyre. Ved hjælp av store doser arsenik og jern og samtidig forandring av høiet og anvendelse av kraftfor er hestene blit bra igjen.

Statsdryrlæge *H. Olsen*, Maalselven, meddeler, at sviva hadde stor utbredelse i det første vinterhalvaar, men sjeldnere i det næste halvaar.

Amtsdryrlæge i Finmarken *K. Hoff* (Vadsø), meddeler, at i Tana optraadte den saakaldte sviva, som bortryddet 7 hester. Før sent opdagedes, at denne sygdom egentlig var en forgiftning med *equisetum palustre* (myrsnelde) som er meget utbredt i størstedelen av Finmarken*). Senere optraadte den paa samme vis og med mange tilfælde i Næsseby og Nordvaranger, men selv sterkt angrepne patienter kom sig her i løpet av nogen faa dage ved behandling med avføringsmiddel og forveksling.

Amtsdryrlæge *Salveson*, Faleide, meddeler:

I midten av februar blev jeg hentet til en syk hest. Dyret hadde ingen feber og stod og aat sit for med tilsyneladende ganske god appetit. Men da den skulde ut, viste det sig, at benene slog klik. Den hadde ikke rigtig herredømme over dem, — gik og sjanglet og dinglet omtrent som en fuld mand. Hesten hadde 2—3 uker før hat et lignende tilfælde, men var da ikke saa sterkt angrepet. — Ved at undersøke foret, hesten hadde faat av, viste dette sig at bestaa for en væsentlig del av kjærringrok, og sygdomstilfældet var sikkert en forgiftning forarsaket av denne plante. Hesten fik senere andet for og tilfældene har ikke gjentat sig.

*) I en anden beretning meddeler amtsdryrlægen, at paa de steder, hvor sygdommen optraadte, viste myrsnelde (*eqvisetum palustre*) sig enkelte aar at utgjøre en stor del av høiavlingen. Kjørene blir ogsaa daarlige av saadant for (faar diarré og hæmaturi).

Elektrisk støt. En hest indviklet sig under kjøring i en elektrisk kabel, som under storm var faldt ned. Den døde momentant. Da det regnet var hestens hud sterkt gjennombløtt (veter.kapt. *H. P. Lund*, Trondhjem).

Lynnedslag. Under et voldsomt tordenveir om sommeren rammedes en hest av lynet, mens den stod paa stald; efter det indtraadte besvimelsesanfald kunde dyret bare reise sig litt paa frembenene, hvorefter den atter faldt ned, var meget urolig og svetet sterkt. Efter 2—3 dages henliggen dræptes hesten som haabløs (amtsdyrlæge *S. Thygesen*, Høland).

Den samme dyrlæge omtaler et tilfælde av *hyperidrosis* hos en ko. I ca. 14 dage hadde koen med nogen dages mellemrum svetet sterkt paa hals og forkrop mens den stod paa fjøset; men der var ingen forstyrrelse i almenbefindendet eller i melkeydelsen. Dyret kom sig temmelig hurtig ved behandling med arsenik og badning med adstringerende midler.

Epilepsi. Amtsdyrlæge *J. Høyem*, Tønset, meddeler om 3 kjør med epilepsi, dog uten selv at ha set dyrene. Den ene (12 aar gml.) hadde hat sygdommen de sidste 6 aar med regelmæssig 1 anfald pr. aar; det sidste halvaar blev anfaldene saa hyppige at den maatte slagtes. En anden ko hadde sygdommen i to aar med mere sjeldne anfald. Det tredje tilfælde var en kvige, der opgives at være født med lidelsen.

Anus præternaturalis utviklet sig i kastrationsaaret hos en brokgrisinge, kastret av eieren selv; under operationen var nemlig samtidig blit overskaaret en tarmslynge. Grisen overstod og trivedes godt (amtsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Lyngdal).

Hugormbitt. Sidste sommer blev en hest mens den laa paa havn bitt av en hugorm ved endetarmsaapningen; den døde ca. 1 uke senere. Der-til blev en okse, en ko og to føl samme sommer bitt av hugorm og døde, meddeler amtsdyrlæge *Clausen*, Mosjøen, der samtidig gjør opmerksom paa, at Vik herred i Helgeland er det nordligste sted i landet, hvor hugorm forekommer.

Børvrængning hos hoppe. Herom meddeler amtsdyrlæge *A. Østby*, Frosta:

Det var en hoppe, som hadde føllet paa regelmæssig maate, men efterbyrden holdtes tilbake. En mand var saa dagen efter blit tilkaldt og hadde løsnet efterbyrden. Natten efter fik hoppen koliksymptomer, som var meget heftige. Herunder

fremkom litt fremfald av vagina og litt av uterus. Men hoppen blev holdt i stadig bevægelse, saa fremfaldet blev ikke forværret. Men da hoppen ut paa morgenen kastet sig overende og trængte voldsomt paa, pressedes hele uterus frem. Til kaldt 5 timer efter, i hvilken tid hoppen blev holdt i liggende stilling for ikke at skade det fremfaldne parti, blev hoppens ben bundet sammen i kastetøiet.

Det viste sig, at slimhinden i uterus var i høi grad ødematøs, blodig og tildels skadet, saa der var liten utsigt til, at hoppen kunde reddes. Dyret blev kloroformert, lagt paa ryggen og støttet godt op baktil. Efter en omhyggelig desinfektion lykkedes det under den største forsigtighet for at undgaa ruptur at foreta reposition av uterus, hvorefter suturer blev anlagt. Efter en morfinindsprøitning for at undgaa yderligere trængninger blev den stillet høit baktil i spiltauet og sat i hængesæle. Tilstanden var i de følgende dage ganske god. Der var ingen feber — kun nogen slaphet i bakparten; og efter nogen ukers forløp var hoppen fuldstændig helbredet. Aarsaken til komplikationen har antagelig været, at der under en ukyndig avløsning av efterbyrden er indtraadt en liten vrængning av et børhorn, der har medført borkolik og de indtrædende trængninger har saa medført en fuldstændig inversio uteri.

Spiker i maven. Amsdyrlæge *M. Maalsnes*, Førde, meddeler:

I sommer blev jeg anmodet om at tilse en halvt aar gammel gris, der en maaned tid hadde spist mindre godt, og som angivelig hadde vanskelig for at puste. Ved undersøkelsen fandtes tegn paa en hjertesygdom og eieren blev tilraadet at la dyret slagte. Jeg tænkte nærmest paa en verrucøs endocarditis, skjönt sygdomsbilledet ikke var det typiske. Senere kunde eieren meddele, at der ved slagtingen fandtes en 3toms spiker gaaende gjennom mavesæk og mellemgulv til hjertet, der efter beskrivelsen at dømme var gjenstand for de samme patologiske forandringer, som de man finder hos kjøer med traumatisk perikardit.

Rensygdommer. Amsdyrlæge *Clausen*, Mosjøen, meddeler:

Rensyke optraadte ikke i mit distrikt i 1914, men derimot igjen iaar (i 1915). Den optraadte i 3 renflokker i Bindalen paa grænsen mot Namdalen.

Sygdommen begyndte hos dem alle omkring juni maanedes begyndelse og ophørte ogsaa hos dem alle henimot slutningen av samme maaned.

I de 3 renflokker, hvor sygdommen iaar har optraadt, var jeg først hos Peter Johsen, som nu laa nede i Bjørhusdanlen i Grong herred.

Sygdommen optraadte som nævnt i juni maaned i flokken, og da laa eieren med sine ren inde paa Torenfjeldene i Bindalen; han flyttet da til sin nuværende plads, og sygdommen ophørte.

Renflokken bestod av ca. 350 à 400 dyr, og eieren mistet ialt ca. 50—60 dyr, for det meste kalver men ogsaa enkelte ældre dyr. I det hele var der tilkommen en 120 kalver, saa omkring halvparten herav var død.

Han hadde gravet nogen av kadaverne ned, men da vi kom dit for muligens at faa præparater, viste det sig, at vargen og ræven hadde været der før og gravet dem op og spiste dem, saa vi fandt kun resterne, hvorav der intet præparat kunde skaffes tilveie.

Sygdommen optraadte næsten bare hos kalvene og var meget akut.

Dyrene kunde falde om og dø, uten at de i forveien tilsyneladende hadde været syke. Paa kadaverne var der litet at se, oplyste eieren; paa enkelte var der flod fra næsen ellers intet.

Sygdommen viste sig her paa samme maate, som rensyken optraadte i Vefsen i 1913, og det har sikkert ogsaa været samme sygdom og samme infektion.

Den anden reneier i Bindalen, som ogsaa har hat sygdommen i sin renflokk, fandt vi ikke, da han var flyttet til nye trakter.

Denne lap har ogsaa i juni maaned hat sygdommen i sin flokk og mistet en del kalver, men hvor mange kunde jeg ikke faa oplyst.

Den tredje lap holdt nu til i Aunefjeldene ved bunden av Foldenfjorden i Namdalen.

Hos ham døde av ca. 40 kalver de 27, tillike hadde han ogsaa mistet enkelte ældre dyr. Sygdommen var nu ophørt.

Da sygdommen optraaade i flokken, holdt han til i Kolfjeldene i Sørfjorden i Bindalen; han flyttede da omkring slutningen av juni til sin nuværende plads inden for bunden av Foldenfjorden i Namdalen, og sygdommen har siden ikke optraadt hos ham.

Sygdommen optraadte hos ham paa samme maate som hos de andre med akut forløp og i pektoral form.

Foruten denne sygdom har der særlig i hans renflokk optraadt smitsom øienlidelse. Denne sygdom begyndte i april maaned, og i løpet av en maanedstid blev 16 dyr angrepet. Dette var voksne dyr. Sygdommen begyndte med svulst av øienlaakene og flod fra øinene, først vandagtig, men senere purulent. Derefter gik inflammationen over paa hornhinden, og der kom en uttalt keratitis med fordunkling av hele hornhinden. Efter nogen tids forløp ophørte betændelsen, men dyrene beholdt sin fordunkling paa hornhinden og blev blinde paa de angrepete øine.

Nogen av de 16 dyr — 5 à 6 stk. — blev angrepet paa begge øinene og blev helt blinde. Av disse dyr fik lappen fat i det ene og dræpte det, de andre forsvandt; de var ganske hjælpeløse. De dyr, der kun var angrepet paa det ene øie — de »halvblinde«, som lappen benævnte dem —, gik sammen med de øvrige ren. Av disse blev der indfanget nogen stykker, saa jeg fik adgang til at iagttage sygdommens forløp. Der fandtes kronisk keratit med fuldstændig fordunkling av hornhinden. Øieplets størrelse og form var som normalt.

Fra corneas midte var der lysere striper straaelformig utover i den ellers ensfarvede melkeagtige eller blaaagraa cornea. Antagelig var dette punkt i midten og striperne utover cornea arrester av overfladiske saar.

Nogen perforation av øiet, paa de ren jeg saa, har der ikke været. Dyrene var heller ikke svært syke, i sygdommens første stadium kun lyssky. De dyr, jeg saa, var fuldstændig blinde paa de angrepete øine, og lappen oplyste, at alle de angrepete dyr var blit blinde paa de angrepete øine.

Sygdommen lignet fuldstændig keratiten hos kvæget ved den »ondartede katarrhalfeber«. Om der ellers er nogen forbindelse mellem disse sygdomme skal jeg ikke uttale mig om.

Efter min hjemkomst har jeg faat tilsendt et hefte av professor Arvid M. Pergman over »Smittosam hornhinneinflammation, keratitis infectiosa hos ren«. Herav ser jeg, at det er samme smittosomme keratit der optraadte nede i renflokkene i Bindalen, som prof. Bergman omtaler fra svensk Lapmarken.

Forskjellen er kun, at Bergman omtaler den særlig optrædende hos kalver, mens det her var voksne dyr, der var angrepet.

Efterat jeg kom hjem oplyste en lap her fra Vefsen, at han ogsaa har hat øiensygdом blandt sine ren tidlig i vaar. Men det var kun ganske faa — 3—4 stk. — som har været angrepet, og de var kun angrepet paa det ene øie. Sygdommen var nu avsluttet, øieplerne var blit melkeagtige og dyrene blinde paa de angrepete øine.

Begge lapper oplyste, at de ikke tidligere har set denne øiensygdом hos sine ren.

Amtsdyrlæge i Østfinmarken *K. Hoff* (Vadsø) meddeler, at der ikke er anmeldt nogen sygdom blandt Finmarkens renbestand i 1915.

Forgiftninger.

Aconitin. Amtsdylæge *V. Høeg*, Sandviken, beretter at i en besætning av 25 dyr blev 4 kjørl pludselig syke under sterk uro, krampeanfald, aandenød og sluttelig sammenstyrtning, hvorpaa de henlaa i en døs. Av de syke døde 1, mens 1 blev dræpt. Sygdommen opstod pludselig igjen noget senere, da der døde en, og dens organer blev sendt til veterinærinstituttet, hvor man paaviste aconitin i maveindholdet. I høiet fandtes ogsaa stormhat, *aconitum napellus*. Senere har jeg fundet lignende forgiftnings-tilfælde og samme plante i høiet paa to andre gaarder.

Amtsdyrlæge *Th. Skjævestad* (Aalesund) omtaler ogsaa en forgiftning, sandsynligvis av stormhat. (Se herom: »Norsk Veter.tidsskrift« XXVIII. aarg. 1916 s. 168).

Dylæge *K. Hellestøe*, Stavanger, meddeler om forgiftning av en ko med arsenik. Dyret som ved en feiltagelse hadde faat en rest av en bortsat gammel arsenikvask — døde.

Blyforgiftning. I en besætning døde 5 dyr av blyforgiftning; hvor blyet skrev sig fra kunde ikke paavises, men sygdommen ophørte, da man sluttet med kraftforet (konf. »Norsk Veter.tidsskrift« 1915, XXVII, side 121, Blyforgiftning av amtsdyrlæge *H. Bøhn*, Aarnes). — I en besætning blev 3 kjørl forgiftet av møyje, der var anvendt i kitt til tætning av revner i stenkrybben. Der konstateres svak hjerteaktion og ophørt tarmperistaltik samt kramper. To av dyrene døde.

Fosforforgiftning. Stadsdyrlæge *Koren Lund*, Skien, anfører:

At der bør utvises forsigtighet og skjønsomhet med utlægning av gift fik jeg anledning til at erfare isommer. En rovdylrfanger skulde utrydde kraaker og benyttet hertil et præparat, som indeholdt fosfor; det blev lagt ut om vaaren paa stener i en havnegang, der senere blev brukt til beite. Flere kjørl i denne havn blev mere eller mindre syke. En ko, som jeg var tilkaldt til, stod med strittende haarlag, stiv, med stirrende blik, skalv og hadde sterke muskelkramper; tymponit og forstoppelse. Billedet mindet noget om stivkrampe. Den kom sig efter en lang rekonvalescens.

En gris døde av rottegift, fosforsalve, der var paasmurt brød og lagt i grisehuset (*K. Egeberg*, Arendal).

En ko viste ved dylrægens ankomst sterke kramper og diarré og

var døende. Barna paa pladsen hadde strødd *tomassfosfat* og *kainit* paa koens drikke, meddeler amtsdyrlæge *K. Egeberg*, Arendal.

Kviksølvforgiftning. En ko døde paa fjøset under mildtbrandlignende symptomer. Ved sektionen viste det sig, at der forelaa en kviksølvforgiftning. Budeien hadde kjøpt kviksølv og utrevet dette til salve, der var paasmurt endel dyr mot utøi. Vedkommende dyr var ikke behandlet men antages at ha slikket salve i sig fra et nabodyr. Ogsaa en anden ko blev forgiftet og viste hudutslet med indtil tokronestore, skorpebelagte knuter; den kom sig ved behandling (amtsdyrlæge *S. Moe*, Aamli).

Strykninfgiftning hos hunder omtales av samme dyrlæge:

Jeg har iagttaa 2 tilfælde av strykninfgiftning hos hunde. Skrædderen her paa stedet kom en dag og bad mig snarest mulig ta hans harehund under behandling. Han mente, den hadde sat fast et ben i svelget, da man et kvarters tid i forveien hadde set den løpe omkring med et kjøben i munden. Ved min tilstedekomst laa hunden i et svært krampeanfald. Den blev dog snart bedre, saa den kunde gaa nogen skridt, la sig derpaa rolig en stund, men pludselig fik den paany et anfald. Det kom hurtig, næsten momentant og angik aabenbart særlig strække-musklene. Til forskrækkelse for de tilstedeværende, sprat den flere alen fra den ene væg til den anden med uthængende tunge og fraade i mundvikene; tilslut blev den liggende som død med ophørt respiration og cyanotisk tunge. Den livnede allikevel op igjen, og imidlertid hadde jeg skaffet tilveie apomorfine, hvorav den fik 2 mg. subcutant. Efter et par minutters forløp fik den nogen kraftige brækningsanfald, som vistnok tømte maven fuldstændig. De paafølgende konvulsioner var meget svakere, og efter en halv dags forløp var hunden tilsyneladende i fuld viger igjen. Jeg var saavidt kommen hjem efter behandlingen av denne hund, da der indfandt sig en tater med en hund av ubestemmelig race, som ogsaa hadde faat fat i og gnavet paa det omhandlede kjøben, og derefter faat krampeanfald. Den blev straks sprøttet med apomorfine med god virkning. Ogsaa denne hund kom sig hurtig. — Strykninen paa kjøbenet maa efter omstændighetene antages at være utlagt av en ondsindet person.

Den samme dyrlæge meddeler videre om forgiftning hos 2 griser efter *saltlake*; der kom sterke, recidiverende krampeanfald og dyrene døde efter et par dages forløp. I en grisebesætning blev 6 dyr forgiftet ved for sterk foring med vestlandsk sildemel; alle døde (veter.kaptein *O. Enger* (Toten). Likeledes meddeler amtsdyrlæge *J. Selnæs* (Stord) om forgiftning i en grisebesætning efter foring med salt sild *avfald*. Den samme dyrlæge meddeler endvidere om forgiftning av ungdyr ved *bomuldsfrømel*, videre med sennepsblandet *rapsemel*; i begge tilfælde endte sygdommen med døden. To kjør forgiftet med *digitalis*-planter kom sig.

Om digitalisforgiftning hos en hest anfører amtsdyrlæge *F. V. Holmboe* (Lyngdal):

I juni maaned under den sterke tørkeperiode blev jeg kaldt til en hest i Vanse. Dyret stod med en voldsom hjerteaktion med ravende gang og diarrhoë. Hjerteslaget kunde høres paa flere meters hold, det rystet hele hesten og det kunde tydelig føles, naar man holdt den i pandeluggen. *Digitalis purpurea* stod i frodige klynger i den fortørkede havnegang. Og det blev oplyst at hesten dagen førut hadde været paa et sted hvor rævejelden stod rigtig frodig. Hesten lot jeg faa flere portioner sterkt traktet kaffe. Den kom sig.

Finnskjæg- eller finntotforgiftning. I fjeldet døde i sommerens løp flere hester av kolik; de hadde ædt formeget »finntot«, *nardus stricta*. Jeg hadde anledning til at obducere 3 stykker. (Amtsdyrlæge *A. Bjørnstad*, Ringsaker). — Paa bestemte havnegange i Tinn forekommer enkelte sommere ganske pludselige dødsfald blandt hester. Ved obduktionen findes maveruptur. Eieren av disse fjeldstrækninger paastaar, at tilfældene skyldes et græs, som benævnes »spræng-finn«. (Amtsdyrlæge *J. Aursand*, Rjukan). — Kolik hos hester har forekommet forholdsvis hyppig (ialt 23 tilfælde), hvorav flere indtraf i juli maaned hos følhopper, som blev sluppet paa sæteren. Blandt ældre folk her er det en almindelig tro, at en eller anden giftig plante »harkagræs«, specielt torbola (*allosurus crispus*) er aarsak til koliken i visse havne.

Hos hester optraadte paa eftersommeren adskillige voldsomme koliktilfælde saakaldt »finn«. At disse skyldtes det saakaldte »finngræs« anser jeg for temmelig sikkert. Tilfældene kom i den sterke regnperiode som i juli og august fulgte efter tørken og hestene fik det efter at ha gaat paa regnvaatt beite og hat leilighet til her at spise »finngræs«. Dette græs er haardt og stivt med smaahaker, naar det er tørt ansees det ikke for farligt. Der er gjerne nogen utspiling i siden, men ikke saa meget at det kan kaldes vindkolik, eller saa man føler sig opfordret til at bruke trokar. Med pilocarpinindsprøitninger har jeg ikke hat opmuutrende resultater, det matter for meget ut. Paa almindelige vføringsmidler: aloë, sulph. natric., tartr. stibico kalie, synes disse heste at reagere sterkere end kolikheste iøvrig.

En hest blev obducert, men viste litet positive fund. Tarmindholdet var tyndt, tarmene luftutspilet. Indholdet i maven rødlig chocoladefarvet, likesaa tarmene. (Amtsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Lyngdal).

I de sidste dage av juli og første dage av august 1915 optraadte nogen forgiftningstilfælde hos hester i endel havnestrækninger. Nogen faa tilfælde av samme slags har ogsaa været iagtat før paa samme tid av sommeren og stadig i de samme havnestrækninger. Gamle folk kan fra tidligere tider huske at lignende tilfælde har optraadt her; men ikke saa voldsomt og med saa mange tilfælde som sidste sommer. Sygdommen viser sig slik: Hesten faar pludselig vindkolik. Buken blir ofte i den grad utspilet at dyret paa grund av presset pa mellemgulvet faar aandenød i høi grad. Hesten er til at begynde med litt urolig; den gjør forsøk paa at brække sig — mavebristning er iagttaa et par ganger —; men meget snart falder hesten tilro, blir døsig, slap og likesom følelsesløs trods at vindutspilingen vedvarer. Peristaltiken er fuldstændig ophørt; pulsen er næsten uføelig, temperaturen litt høi (39,5), slimhinderne cyanotiske. Gjødningen i rectum ofte belagt med seige gule slimklatter. Dyret staar med krummet ryg og fører av og til litt paa uten at

det avgaar hverken gjødning eller vind. Dyret skraper av og til med forbenene men legger sig ikke og ruller sig. Henimot døden blir temperaturen subnormal. (36°).

Andre ganger er meteorismen ikke saa voldsom, men slapheten meget iøinefallende. Ogsaa i disse tilfælde har dyret tilbøielighet til brækninger. Sygdommen ender ofte med døden i løpet av en eller ganske faa timer. Dersom dyret kommer sig sker det ganske gradvis i løpet av 2—4 dage.

Ved tapning, indgivning av tannin og injektion av stimulantia, kan man i mange tilfælde redde dyrene; men da hestene som nævnt faar sygdommen i havnegangen og da sygdommen ofte forløper meget hurtig, saa hænder det desværre ofte at dyrene kreper inden dyrlægen naar frem.

Ved obduktion sees det meste av tyndtarmen sterkt luftutspilet og som regel næsten tom for indhold forøvrig; andre partier av tyndtarmen er helt krampagtig sammentrukket.

Maven er ofte sterkt fylt med græs av en særlig græsart nemlig finskjæg (*nardus stricta*) eller som den kaldes her: »herre«. Maveindholdet har en ganske eiendommelig, ubehagelig lugt. Slimhinden særlig i pylorusregionen litt svullen; duodenum sterkt sammentrukket og uten indhold. Stortarmen er mer eller mindre fylt med slimbelagt ildelugtende gjødning.

Man maa anta at disse tilfælde skyldes optagelse av giftige planter. Som nævnt er sygdommen kjendt fra gammel tid under navnet »herjotfang« (here = finskjæg, jot = en aapen græsbevokset vold i skogen eller fjeldet, fang = kolik). Folk har ment, at sygdommen opstod ved at dyrene forslukte sig paa finskjæg, og paafaldende er det, at dette græs ofte findes i maven hos de kreperte dyr. Men man har aldrig hort, at denne græsart er giftig eller har særlig let for at fremkalde kolik. Mange slike herjoter slaaes, og man hører aldrig at høiet fra disse steder avstedkommer ulykker. Det er mere sandsynlig, at disse tilfælde skyldes en virkelig giftplante.

For et par aar siden iagttok jeg hos en ko i en havnegang en forgiftning, som temmelig sikkert skyldtes skarntyde (*conium maculatum*). Og dette tilfælde minder meget om de senere i samme havnegang indtrufne forgiftninger hos hester. I flere av de havnestrækninger, hvor forgiftningstilfælde har forekommet, findes der giftige skjærplanter. Dele av skjærplanter har jeg ikke kunnet finde i maveindholdet hos de obducerte hester.

Desværre har det hitindtil ikke været leilighet til at indsende prøver til mere indgaaende undersøkelse. (Amtsdyrlæge L. M. Slagsvold, Trysil).

En mand hadde vasket sin eneste ko og nogen sauer og gjeter med en vandig opløsning av en i handelen gaaende tobakksape, som bruktes til sprøitning av frukttrær. Koen blev straks syk og døde efter 2 timers forløp under symptomer paa nikotinforgiftning. De øvrige dyr forblev friske, men disse blev heller ikke tildækket med klær efter vaskningen slik som koen blev. (Amtsdyrlæge O. Haga, Voss).

Sirasyke. Herom meddeler amtsdyrlæge H. P. Jensen, Hauge-sund:

»Sirasyke« (landøieforgiftning) er forekommet med 5 tilfælde blandt kvæget; derav blev 3 kjøer dræpt og 2 døde.

Denne sygdom, som tidligere kun er iagttat paa øerne Utsire, Røvær og

Fæøen, har iaar ogsaa forekommet blandt kvæget paa Karmøen — ved Akre og Fiskaaen. Hvor sygdommen har forekommet er altid fundet mængder av landøie (*senecio jacobæa*), og det ansees sandsynlig, at sygdommen staar i forbindelse med, at kjørene spiser denne plante.

Landøie er særlig almindelig paa øerne, mindre paa fastlandet, hvor den kun er fundet i nærheten av kysten. Den vokser især paa stølene og ved veier og grøfter, tildels ogsaa paa hjemmebøen. Den er godt kjendt av befolkningen her og ansees for at være giftig for kreaturene. Det er derfor almindelig at plukke de største planter av høiet; men desuagtet ser det ut til, at dyrene oftest faar sygdommen av høi, som indeholder landøie, mindre derimot av det ferske græs, da dyrene som regel vraker planten paa havnegangen.

Kvaksalveriet. Der omtales fremdeles av dyrlægerne at kvaksalvere anvendes, navnlig til kastration av griser og lam undertiden ogsaa til hester. En kvaksalver i Gudbrandsdalen gir sig særlig av med at løse etterbyrden.

Amtsdyrlæge *O. Th. Hope* (Sand i Ryfylke) meddeler:

Kvaksalveriet staar nu ikke høit i kurs, men undertiden anvendes husraad av forskjellig slags.

Saaledes kan nævnes: For nylig blev jeg hentet til en hoppe, der led av kolik; men eieren antok, at den ikke fik urinere. Jeg bemerket, at der var adskillig flod fra fødselsveiene. Eieren meddelte da, at han hadde strødd rikelig med salt i kjønsveien for at hoppen skulde urinere. Han oplyste, at man hertil brukte pepper eller salt. Hoppen var meget urolig, og jeg foretok derfor straks utskylning. Patienten blev straks bra. — Engang før har jeg været hentet til en ko med for tidlige veer, hvor man hadde behandlet dyret paa samme maate for at faa den til at kalve. Da jeg hadde behandlet koen, faldt den til ro og kalvet senere normalt.

Amtsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Lyngdal, anfører:

Paa Vanse eksisterer et gammelt vel indarbeidet kvaksalverforhold. En gammel skolelærer praktiserer som dyrlæge, kalder sig selv saaledes og betegnes ogsaa saa av andre. For endel aar tilbake søkte han herredsstyret om stipendium for at gjennomgaa et kompletterende kursus ved veterinærskolen i Kjøbenhavn! Han har nu søkt avsked som skolelærer for helt at ofre sig for kvaksalveriet.

At betegnelsen »dyrlæge« ikke er retsbeskyttet føles som en uretfærdighet.

Saa litet effektiv som lovgivningen paa dette omraade er, finder jeg det fullstændig nytteløst at søke at opnaa noget ved rettens hjelp. Dyrlægerne staar fullstændig retsløse i et saadant forhold.

Overtro og besynderlige forestillinger om sygdommenes art og natur er meget almindelig. En mils vei op i dalen har de en mand, som benyttes til at »løse« over syke dyr.

En kvige var ganske overgrodd med »fløirer« (hudpapillomer) og eierinden, en ældre enke, bad mig komme neste dag og se paa den og ta det bort. Imidlertid

blev jeg optat av anden praksis, og da jeg ikke kom, blev enken og en ældre jente enige om, at de burde holde bøn over dyret. De holdt saa bøn og fik som svar, at floirene burde gnies ind med »søtolje«; dette hadde de ikke i huset, men brukte petroleum, hvorefter dyret døde næste dag.

Amtsdyrlæge *K. Dahler*, Harstad, beretter at kvaksalveri i hans distrikt er temmelig almindelig, navnlig ved agronomer.

c.

Tabeller.

Tabel IV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Relevé des diverses cas de maladies des animaux*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	11	-	11	126	5	111	4	1	3
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	49	5	41	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	3	-	-	11	1	7	-	-	-
Braasot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	130	2	127
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	524	237	158	11	-	4
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	21	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis Erysipelas</i>)	1130	9	4	82	-	-	1	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	24	15	8	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	78	2	16	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	3350	24	115	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	2	2	-	396	334	2	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	5	1	-	164	51	1	1	1	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	248	1	-	3	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	88	15	41	16	11	3	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2227	3	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	64	-	-	-	-	-	-	-	-
Septikæmi (<i>Septicæmia hæmorrhagica</i>)	-	-	-	3	-	2	3	-	3
Overføres	5018	54	188	3632	662	333	150	4	137

i Norge i 1915, artsvis ordnet.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1915).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	223	35	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1591	77	187	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2757	34	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	100	-	1	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	72	40	-	-
-	-	-	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	1	1161	91	202	3	1	-	-	-	-	-
1	1	-	5	-	5	2	1	-	-	-	-	-	-	1 ¹⁾	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68	10	7	-
219	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	127 ²⁾	127
220	1	27	4603	151	289	1270	92	204	3	1	-	142	50	135	128

1) Abe. 2) Ren.

Tabel IV. (Forts.) (Continuation).

Norge

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signals</i>)	derav		anmeldte (<i>signals</i>)	derav		anmeldte (<i>signals</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	5018	54	188	3632	662	333	150	4	137
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	2294	5	4	174	3	2	12	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	150	10	21	170	49	18	3	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	2924	18	37	8988	470	149	63	4	2
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	2905	29	207	1039	42	29	8	2	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	161	4	14	1351	39	93	20	-	7
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	26	1	3	1010	26	42	18	1	2
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	107	11	19	283	23	75	9	-	5
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	1132	2	6	11	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	2	2	-	12	5	5
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	28	10	3	59	25	12	2	2	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	36	6	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	367	15	19	1088	23	113	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	17	-	-	1412	69	10	24	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	49	2	1	110	2	-	35	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	1869	2	-	1120	1	-	5	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	147	-	-	3150	4	-	6	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	5	-	-	21	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	40	-	-	28	2	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	2022	-	-	36379	-	-	424	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	68	8	2	2136	85	10	96	5	2
Misfostre (<i>Monstra</i>)	2	2	-	82	10	8	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	5	2	-	446	12	10	17	3	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	1	1	-	639	40	9	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	36	-	-	43438	11	17	11	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	52	1	-	1492	27	-	2	-	-
Overføres	19461	183	525	108260	1627	930	917	26	161

¹⁾ Akonitin, arsenik, bedærvet for, bedærvet meieriavfald, bly, blyhvit, brækvinsten, bomuldsfrømel, digitalis, fluesop, fosfor, fingræs, fiskeslo, græs, hugormbit, hvepsestik, jordnømel, kainit, kalk, kalisalpet, kjærringrok, kjøt, kløver, koksalt, kraftfor, kviksølv, kvik-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
220	1	27	4603	151	289	1270	92	204	3	1	-	142	50	135	128
2	-	-	26	2	3	418	1	2	13	-	-	1	-	-	-
9	-	1	94	19	16	78	2	17	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	536	29	16	489	7	28	14	1	-	1	-	-	-
7	-	-	125	14	6	91	3	-	1	-	-	1	-	-	-
26	-	1	133	2	64	162	-	24	4	-	-	4	3	30 ²⁾	-
4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	4	188	20	35	53	1	22	4	-	3	15	7	-	-
4	-	1	34	-	-	471	1	6	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	83	20	15	5	3	1	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	59	4	2	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3429	99	23	240	7	-	1	-	-	5	-	-	-
23	-	-	182	2	-	765	20	-	6	-	-	20	-	-	-
-	-	-	37	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
1	1	-	27	-	-	121	6	-	51	16	-	-	-	-	-
1017	-	-	536	-	-	697	-	-	2	-	-	101	-	-	-
13	1	2	170	26	5	70	1	-	11	5	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	2	3	1	1	-	-	-	-
-	-	-	31	15	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1361	3	37	10328	405	480	4958	144	306	124	24	4	291	61	165	128

sølsalve, kulos, liljekonval, lysol, maling, mønje petroleum, planter, plommekjerner, potetgræs, plantegift, raigræs, raps, rottegift, rævegift, rug, salt, raatten sild, sildelake, sprængfin, stenkulstjære, stryknin, sop, tobaksopløsning, tomasfosfat. ²⁾ Coccidiose, kaniner.

Tab. IV. (Forts.) (Continuation).

Norge.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	19461	183	525	108260	1627	930	917	26	161
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	2493	20	19	11	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	35	1	1	752	27	64	4	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	144	1	-	3391	99	28	38	6	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritis-</i> <i>asis</i>)	314	8	-	36	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	113	1	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	5054	2	3	131	-	-	863	-	5
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	17	5	-	18	3	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	3958	17	1	678	2	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	553	-	-	261	2	1	37	1	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	4992	152	13	1425	86	3	9	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	9424	142	16	2965	121	12	38	4	2
Lungemugsop (<i>Pneumonia as-</i> <i>pergillina</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Godartet beskelersyke (<i>Exan-</i> <i>thema genitalium benignum</i>) .	9	-	-	14	-	-	-	-	-
Smitsom skedekatarrh (<i>Vagini-</i> <i>tis infectiosa</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Følsyke (<i>Pyosepticæmia neona-</i> <i>torum</i>)	14	-	6	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal meningitis (<i>Me-</i> <i>ningitis cerebro-spinalis</i>) . .	-	-	-	17	2	3	5	1	4
Septisk pneumoni (<i>Pneumonia</i> <i>septica</i>)	-	-	-	25	5	15	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	25	3	3	-	-	-	-	-	-
Colibacilløse	-	-	-	40	10	16	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-									
fælder (<i>Casus ceteri</i>)	5604	111	92	5370	838	198	104	7	14
Ialt (<i>total</i>)	49720	626	660	125894	2842	1289	2027	45	187

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1361	3	37	10328	405	480	4958	144	306	124	24	4	291	61	165	128
-	-	-	21	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	4	21	3	2	3	1	-	-	-	-	-
7	-	-	69	3	1	30	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	80	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	-	-	5246	1	2	139	-	-	151	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	56	13	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	28	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	-	-	295	2	-	11	1	-	-	-	16 ¹⁾	5
1	-	-	90	3	1	65	1	-	2	-	-	-	-	-	-
10	-	-	274	48	2	1259	33	2	25	2	-	21	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	2	1	728	83	41	587	26	17	42	7	1	40	9	114 ²⁾	-
452	5	38	16889	547	532	7428	222	329	359	35	5	352	70	295	133

¹⁾ Ren. ²⁾ Aper, kaniner, harer, elg.

Tabel V.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques dans la*

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>) . .	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis, Erysipelas</i>)	80	-	1	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	206	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	21	2	3	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	325	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et pleuritis</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	158	1	3	38	2	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	230	-	15	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	11	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1147	4	22	67	2	-	-	-	-

¹⁾ Apekat. ²⁾ Stryknin, kjøt.

i Kristiania by i 1915.

ville de Kristiania, signalés en 1915).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	dræpte og døde (abatthus et morts)	anneldte (signalés)	dræpte og døde (abatthus et morts)
	dræpte (abatthus)	døde (morts)		dræpte (abatthus)	døde (morts)		dræpte (abatthus)	døde (morts)		dræpte (abatthus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	90	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	408	25	68	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	15	5	1 ¹⁾	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	330	-	2	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	40	-	13	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	349	2	24	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	53	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	140	-	21	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	69	-	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	210	1	6	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	-	6	1696	33	140	11	-	-	17	5	1	1

Tab. V. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1147	4	22	67	2	-	.	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	37	1	4	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	174	-	-	10	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	18	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	19	1	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritisasis</i>)	34	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	49	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	705	5	-	1	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	47	-	-	1	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Artriculitis et bursitis</i>)	533	13	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg, tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	868	6	-	7	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	175	-	-	5	3	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	3788	30	26	169	6	2	.	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	51	-	6	1696	33	140	11	-	-	17	5	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	188	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	412	12	-	-	5	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	100	5	-	12	8	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	558	-	-	2	-	-	38	-	-	-
-	-	-	-	-	-	54	1	-	6	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	2	3	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	3	1	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	38	-	-	34	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	28	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	143	2	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	769	22	-	7	-	-	18	-	-	-
-	-	-	-	-	-	322	8	3	10	3	-	25	2	112 ¹⁾	-
-	-	-	61	-	6	4369	93	146	88	19	1	98	7	113	1

¹⁾ Apekat, kanin, harer.

Tabel VI.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestique)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	16	-	15	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	23	16	5	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>) .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse (<i>Broncho pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	179	1	1	10	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	10	1	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	176	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	111	102	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	28	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	47	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	13	1	6	1	-	1	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Orina</i>)	-	-	-	392	3	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	326	2	-	17	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	30	1	3	37	11	3	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	295	1	4	874	78	23	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	319	1	24	147	3	1	-	-	-
Overføres	1400	8	43	1668	217	50	-	-	-

i Akershus auct 1915.

dans le département d'Akershus en 1915).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)
	dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	260	5	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	419	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	130	15	28	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	1	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	3	4	16	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	73	2	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	848	19	32	221	16	29	-	-	-	20	-	-	-

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1400	8	43	1668	217	50	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	9	1	1	101	2	9	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	103	4	5	-	-	-
Forgiftning ¹ (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	4	-	-	99	3	16	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . . .	45	-	-	2	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>) . . .	8	4	1	12	2	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglioniuria. Hæmoglobinaemia</i>) . . .	53	4	2	50	-	6	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>) . . .	-	-	-	166	6	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>) . . .	269	-	-	156	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>) . . .	11	-	-	347	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>) . . .	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>) . . .	132	-	-	2911	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregularis</i>) . . .	6	-	-	311	3	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>) . . .	-	-	-	10	-	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	84	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	93	5	2	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>) . . .	4	-	-	776	-	3	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>) . . .	7	-	-	170	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	425	-	-	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	15	-	-	141	3	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	13	-	-	592	12	5	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>) . . .	40	1	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	406	-	-	13	-	-	46	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung-vis</i>) . . .	513	4	-	104	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	58	-	-	30	-	-	-	-	-
Overføres	3015	23	47	8367	259	107	49	-	-

¹) Akonitin, arsenik, fosfor, koksalt, kraftfor, slangebit.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	848	19	32	221	16	19	-	-	-	20	-	-	-
-	-	-	23	-	2	5	-	2	1	-	-	-	-	-	-
-	»	-	54	4	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	47	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	271	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	-	-	57	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	-	-	31	-	-	-	-	-	-
-	-	-	36	-	-	60	-	-	-	-	-	30	-	-	-
-	-	-	25	4	-	6	-	-	3	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	8	-	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1081	-	-	22	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	16	6	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	12	-	-	2	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2482	36	52	481	24	22	46	2	-	50	-	-	-

Tabel VI. (Forts.). (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3015	23	47	8367	259	107	49	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	575	12	1	109	3	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1139	19	3	509	22	3	-	-	-
Følgsyke (<i>Pyosepticæmia neonatorum</i>)	4	-	3	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	308	4	19	483	43	18	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	5041	58	73	9468	327	128	49	-	-

Tabel VII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	26	1	21	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	5	1	3	-	-	-
Braasot (<i>Gastronycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	26	4	13	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	103	1	-	16	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	293	2	11	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	37	31	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	8	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	3	3	-	-	-	-	-	-
Overføres	439	6	15	118	39	37	2	-	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	2482	36	52	481	24	22	46	2	-	50	-	-	-
-	-	-	11	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	53	13	-	89	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	142	14	23	24	4	1	1	1	-	2	2	1 ¹⁾	-
1	-	-	2688	63	75	599	28	24	48	3	-	52	2	1	-

i Smaalenenes amt i 1915.

dans le département de Smaalenene en 1915.

-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	95	4	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	191	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	40	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	45	3	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	287	8	38	45	3	9	-	-	-	54	40	-	-

¹⁾ Elg.

Tabel VII. (Forts.). (Continuation).

Smaalenene.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	439	6	15	118	39	37	2	-	2
Kopper (<i>Variola, Vaccina et ovina</i>)	-	-	-	203	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	226	-	-	5	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	12	-	1	19	9	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	240	2	4	560	38	14	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	274	8	18	80	6	4	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	15	1	2	42	3	12	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	6	-	3	84	2	3	-	-	-
Forgiftning ²⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) . .	4	-	-	13	3	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	7	5	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	28	1	-	37	-	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	10	-	-	96	7	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	5	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	161	1	-	43	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	18	-	-	312	-	-	6	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	69	-	-	4416	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	9	1	-	173	5	-	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	71	4	4	1	1	1
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	57	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	4	-	-	413	-	-	-	-	-
Overføres	1547	20	43	6759	124	83	10	1	2

1) Coccidose hos kaniner. 2) Salt, hugormbit, hvepsestik.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	287	8	38	45	3	9	-	-	-	54	40	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	4	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	2	1	18	1	-	3	-	-	1	-	-	-
-	-	-	7	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	2	3	-	-	-	-	-	4	3	30 ¹⁾	-
-	-	-	16	2	4	6	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	150	7	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	14	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	562	30	51	155	7	12	8	-	-	59	43	30	-

Tabel VII. (Forts.). (Continuation).

Smaalenene.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1547	20	43	6759	124	83	10	1	2
Kastning (<i>Abortus</i>)	8	-	-	206	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (<i>Melkefeber</i>) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	245	2	-	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	1	-	-	40	3	11	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	8	-	-	231	6	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>tiasis</i>)	33	-	-	4	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	412	-	1	1	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	5	2	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	253	-	-	44	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	40	-	-	19	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	395	19	-	67	8	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces((<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	667	20	1	185	12	2	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	250	5	4	516	200	53	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	3628	66	49	8318	356	149	11	1	2

Tabel VIII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	18	1	15	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . .	-	-	-	5	2	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig-</i> <i>num</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris</i> <i>catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	63	14	23	9	-	4
Svinesyke (smitsom lungebe- tændelse) (<i>Broncho-pneumonia</i> <i>contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1	-	1	87	18	40	9	-	4

Tabel VIII. (Forts.). (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1	-	1	87	18	40	9	-	4
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	118	-	1	13	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	204	1	11	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	74	57	2	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	12	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma Ascococcus</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	1	3	3	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	187	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	214	-	-	2	-	-	2	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	38	4	2	25	6	2	1	-	-
Fordøielessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	295	2	3	597	70	7	2	2	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	219	-	17	147	3	9	2	-	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	26	-	1	86	7	8	1	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	94	4	-	5	1	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	10	1	1	16	3	2	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	49	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	5	2	-	4	2	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	48	-	1	51	6	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	2	-	-	118	12	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	1294	12	40	1518	193	74	22	3	6

¹⁾ Græs, hugormbit, kviksløv, kløver, rug, salt, sildelake, stryknin, urin.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	484	42	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	79	5	9	3	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	28	5	7	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	3	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	-	1	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	2	13	-	5	9	-	3	-	-	-	10	2	-	-
-	-	-	2	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	134	7	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	2	725	51	26	172	5	12	3	1	-	56	7	7	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Buskerud

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1294	12	40	1518	193	74	22	3	6
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	161	-	-	104	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	4	-	-	295	1	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	4	-	-	15	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	90	-	-	2258	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	8	1	-	205	5	-	9	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	43	1	1	1	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	51	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Reten-</i> <i>tio placenta</i>)	4	-	-	429	3	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	204	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	268	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	93	4	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	11	-	-	217	11	2	1	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>tiasis</i>)	36	-	-	5	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	338	-	-	6	-	-	48	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	262	1	-	63	-	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	51	-	-	22	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	332	11	-	138	8	-	2	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	761	13	-	244	18	-	1	-	-
Andre behandlede sygdomstil-									
fælde (<i>Casus ceteri</i>)	341	7	4	320	68	20	3	1	-
Ialt (<i>total</i>)	3710	45	44	6503	313	105	95	7	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
6	-	2	725	51	26	172	5	12	3	1	-	56	7	7	-
-	-	-	8	-	-	20	-	-	1	-	-	20	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	59	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	237	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	9	-	56	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	48	8	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	-	2	1137	69	31	285	9	12	4	1	-	76	7	7	-

Tabel IX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	7	-	7	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . . .	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	87	-	-	14	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosis chronica</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	23	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma. Ascococcus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	56	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	46	-	-	1	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	148	3	1	594	12	1	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	152	2	12	56	4	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	6	-	1	22	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	48	4	5	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	2	-	-	23	3	12	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	24	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	499	7	14	834	27	32	-	-	-

i Jarlsberg og Larviks amt 1915.

dans le département de Jarlsberg et Larvik en 1915.

[illegible]

Tabel IX. (Forts.). (Continuation).

Jarlsberg

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	499	7	14	834	27	32	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinaemia</i>)	11	-	1	80	2	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	3	-	-	80	-	4	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	124	-	-	118	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	4	-	-	52	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	43	-	-	680	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	82	3	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	6	3	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	40	3	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	202	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	39	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	91	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	47	2	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	178	10	2	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri-tiasis</i>)	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	235	-	-	29	-	-	5	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	94	-	-	18	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	24	-	-	9	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	252	11	-	81	5	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	623	10	2	284	12	2	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælder (<i>Casus ceteri</i>)	227	10	1	332	34	11	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2160	38	18	3299	102	57	6	-	-

og Larvik.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	324	9	4	56	1	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	195	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	201	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	1	-	43	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	70	3	4	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	842	13	9	163	1	5	2	1	-	-	-	-	-

Tabel X.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	5	-	4	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	83	68	4	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitte lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knutoresen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	149	1	1	6	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosis chronica</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	11	-	3	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	436	1	19	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	57	38	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	34	13	-	1	1	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	-	4	3	3	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	691	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	233	-	1	18	-	-	2	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	5	1	3	9	3	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	254	2	-	1124	79	20	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	367	9	30	139	4	2	-	-	-
Overføres	1486	14	62	2178	212	36	6	1	-

i Hedemarkens amt i 1915.

dans le département de Hedemarken en 1915).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	150	26	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	207	9	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	407	22	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	88	7	16	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	5	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	63	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	38	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	883	73	55	96	7	17	-	-	-	-	-	-	-

Tabel X. (Forts.). (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1486	14	62	2178	212	36	6	1	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	15	-	3	95	5	21	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	127	1	9	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	14	-	3	23	2	11	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	75	2	5	4	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	1	-	3	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Futuitas</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	49	5	-	43	1	6	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	170	8	-	13	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	5	-	1	15	-	-	2	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	192	1	-	293	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	8	-	-	422	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	20	-	-	8	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	133	-	-	2857	-	-	58	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	1	-	288	11	1	5	-	-
Misføstre (<i>Monstra</i>)	1	1	-	10	1	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	2	2	-	36	3	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	71	3	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	6	-	-	594	3	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	18	1	-	214	4	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	154	-	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	4	-	-	107	2	10	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	15	-	-	460	13	5	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kriktiasis</i>)	20	2	-	6	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	29	-	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	284	-	1	23	-	-	116	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	3	-	-	15	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	570	2	-	86	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	67	-	-	50	-	-	-	-	-
Overføres	3028	32	75	8354	269	106	201	1	-

¹⁾ Arsenik, bedøvet for, bly, fluesop, fosfor, kalisalpeter, liljekonval, mønje, raigræs

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	883	73	55	96	7	17	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	4	8	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	-	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	444	17	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	1	-	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	94	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	32	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	18	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	506	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
70	-	3	2161	106	72	242	7	18	1	-	-	-	-	-	-

salt, sop, stryknin, urin.

Tabel X. (Forts.). (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	3028	32	75	8354	269	106	201	1	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	542	13	-	316	16	1	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1220	19	3	484	13	-	2	1	-
Septisk pneumoni (<i>Pneumonia septica</i>)	-	-	-	25	5	15	-	-	-
Colibacilløse (<i>Colibacillosis</i>)	-	-	-	40	10	16	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	935	23	10	716	85	22	16	2	4
Ialt (total)	5725	87	88	9935	398	160	219	4	4

Tabel XI.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	7	1	5	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Braasot (<i>Gastromycolosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	71	42	9	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	140	1	-	7	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	12	7	5	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	19	1	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	864	10	24	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	54	53	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycolosis</i>)	3	-	-	30	14	1	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	31	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1058	12	25	187	117	26	3	-	3

Tabel XI. (Forts.). (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (transport)	1058	12	25	187	117	26	3	-	3
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	209	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	383	-	-	7	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	12	-	3	6	4	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	362	1	8	1476	88	19	4	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	326	2	16	166	14	7	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	17	-	2	111	16	7	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	139	2	6	1	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	4	-	-	19	2	11	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	234	-	-	1	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	1	1	-	3	2	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	1	-	4	3	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	57	2	3	65	1	8	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	180	6	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	12	-	-	71	2	-	29	-	-
Hudtætslet (<i>Eczema</i>)	181	-	-	93	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	66	-	-	622	1	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	4	2	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	514	-	-	9072	-	-	14	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	16	-	-	276	10	3	6	-	1
Overføres	3276	18	59	12724	270	87	61	3	5

¹⁾ Arsenik, jordnøtmel, kød, kulos, salt, stryknin, spirede poteter.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	792	55	59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	48	10	6	-	-	-	-	-	-	-
50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	68	8	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	30	9	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	9	14	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-
4	-	1	-	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	3	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	718	31	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
483	-	-	182	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	43	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
543	-	2	1953	127	86	111	10	11	-	-	-	1	1	-	-

Tabel XI. (Forts.). (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3276	18	59	12724	270	87	61	3	5
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	14	3	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	71	-	1	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	93	2	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	7	-	-	510	3	3	3	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	9	-	-	160	-	-	1	-	-
Kalvningsfeber (<i>Melkefeber</i>) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	160	1	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	5	-	1	115	5	7	1	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	17	-	-	467	11	5	2	2	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	26	1	-	8	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	766	1	1	28	-	-	75	-	1
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	570	2	-	205	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	83	-	-	41	-	1	20	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	387	9	1	157	15	1	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1047	6	2	223	9	1	4	1	-
Følsyke (<i>Pyosepticæmia neo-natorum</i>)	10	-	3	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (<i>Casus ceteri</i>)	921	20	7	691	82	12	2	-	-
Ialt (<i>total</i>)	7136	57	74	15667	402	120	171	6	7

Tabel XII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	13	1	11	4	1	3
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Braasot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	1	3
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	16	6	3	-	-	-
Overføres	4	-	4	30	7	15	8	2	6

i Bratsberg amt i 1915.
dans le département de Bratsberg en 1915).

[illegible]

Tabel XII. (Forts.). (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	4	-	4	30	7	15	8	2	6
Influenza (Influenza)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	49	1	-	2	-	-	-	-	-
Lollandsksyke (Enteritis pseudotuberculosis chronica)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	35	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis)	1	1	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis)	1	-	-	5	1	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (Fibromycoma. Ascococcus)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (Tetanus)	2	2	-	2	1	1	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (Stomatitis contagiosa pustulosa equi)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	71	1	1	11	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis)	8	1	2	9	-	3	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	189	3	4	536	18	13	4	-	1
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	145	1	11	41	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoëa acuta et dysenteria)	7	1	-	35	1	6	1	-	-
Trommesyke (Tympantitis)	12	-	-	85	3	5	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (Intoxicaciones)	3	-	2	4	1	2	2	-	1
Indvoldsorme (Helminthiasis)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	567	13	27	790	36	49	15	2	8

¹⁾ Bly, kjøt, lysol, maling, mønje, planter, »sprængfinn«, salt, strykinn.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	3	-	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	74	6	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	110	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	86	9	22	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	20	-	1	29	2	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	11	-	-	1	-	-	1	-	-	-
-	-	-	1	-	-	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	2	3	-	-	3	-	3	5	5	-	-
-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	227	12	16	167	11	26	4	-	3	6	5	-	-

Tabel XII. (Forts.). (Continuation).

Bratsberg

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	567	13	27	790	36	49	15	2	8
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	12	1	2	24	1	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	56	4	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	-	-	-	3	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	79	-	-	59	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	26	-	-	528	-	-	30	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	121	11	2	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	1	-	5	2	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	13	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	39	8	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	226	2	3	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	120	10	-	-	-	-
Kalvningsfeber (<i>Melkefeber. Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	150	1	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	33	2	4	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	4	-	-	222	11	2	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	129	-	-	1	-	-	21	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	111	2	-	14	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	25	-	-	14	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Artriculitis et bursitis</i>)	216	18	2	77	6	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	320	6	-	128	4	1	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-felder (<i>Casus ceteri</i>)	184	5	-	231	39	4	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1696	46	31	2859	138	72	72	2	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	-	227	12	16	167	11	26	4	-	3	6	5	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	164	7	1	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	45	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	-	-	8	-	-	-	-	-	20	-	-	-
-	-	-	11	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	150	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	23	3	-	56	1	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	3	-	40	2	1	2	-	-	-	-	-	-
14	-	-	666	31	18	373	15	28	13	1	3	26	5	-	-

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	7	-	7	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . . .	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	13	4	4	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	9	1	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	125	1	5	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	19	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	47	-	1	382	3	8	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	74	-	7	5	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	9	-	-	29	-	-	1	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	32	1	1	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	2	8	1	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	3	1	-	1	1	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	6	-	1	115	-	7	-	-	-
Overføres	315	3	19	605	11	32	5	1	1

¹⁾ Hugormbit, kraftfor, kviksølv, møjje, plommekjerner, rævgift, stryknin, Thomasfosfat.

i N e d e n e s a m t i 1915.

dans le département de Nedenes en 1915).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	66	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	13	1	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	56	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	13	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	1	-	166	1	56	31	2	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XIII. (Forts.). (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	315	3	19	605	11	32	5	1	1
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	46	2	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	27	-	-	24	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	5	-	-	253	-	-	32	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	1	84	3	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	9	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	23	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	138	-	1	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	76	11	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	126	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	10	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	105	5	-	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	50	-	-	-	-	-	3	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	41	-	1	11	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	11	-	-	8	-	-	1	1	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	69	3	-	16	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	154	2	1	90	8	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælder (<i>Casus ceteri</i>)	151	4	-	106	5	1	3	-	-
Ialt (<i>total</i>)	834	12	22	1754	48	37	51	2	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
14	1	-	166	1	56	31	2	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	79	2	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-
-	-	-	1	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	8	8	-	12	-	-	-
1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	70	-	-	12	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	2	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	4	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
18	1	-	361	5	64	77	3	1	14	8	-	17	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	11	-	11	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	6	3	2	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	12	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	35	-	3	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	25	-	-	7	1	1	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	5	1	1	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	19	-	-	80	-	6	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	51	-	2	2	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	6	-	-	27	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	12	-	4	1	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	7	-	1	172	-	25	-	-	-
Overføres	174	-	10	342	6	50	-	-	-

¹⁾ Digitalis, fingræs, fosfor, stormhat.

i Lister og Mandals amt i 1915.

dans le département de Lister et Mandal en 1915).

[illegible]

Tabel XIV. (Forts.). (Continuation).

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	174	-	10	342	6	50	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	30	-	-	31	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	6	-	-	36	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	60	-	1	1	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	12	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	18	3	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	48	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	102	-	1	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	49	-	1	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	78	-	-	3	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	25	-	-	10	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	8	-	-	5	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	20	-	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	112	-	1	86	3	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	46	3	5	160	16	13	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	507	3	16	996	28	67	4	-	-

Mandal.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	30	-	2	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	13	-	2	11	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	-	10	-	-	17	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	2	1	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	86	2	6	57	4	2	17	-	-	-	-	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	7	-	7	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Braasot, (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	45	-	45
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	40	-	33	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	20	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	-	6	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	45	-	1	21	-	1	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	1	16	2	4	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	114	1	2	303	10	7	15	-	-
Kolik, forstoppelse, (<i>Colica. Obstructio</i>)	149	2	15	28	1	-	1	1	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	26	-	5	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	28	-	5	2	-	2
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	5	2	2	4	-	4
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	7	3	2	-	-	-
Overføres	387	3	28	500	22	69	67	1	51

¹⁾ Ar , bomuldsfrø, fiskeslo, hugormbit, rottegift.

Stavanger amt i 1915.

dans le département de Stavanger en 1915).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	27	4	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	7	1	-	1	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	18	1	8	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	51	6	15	54	6	6	1	-	-	1	-	-	-

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Stavange

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	387	3	28	500	22	69	67	1	51
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinaemia</i>)	8	-	-	44	-	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	25	-	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	38	-	-	7	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	111	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	176	-	-	2131	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	1	-	54	7	-	28	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	8	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	1	1	-	23	1	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	105	-	3	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	46	-	-	1	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	193	7	8	7	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	19	1	5	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	14	-	-	171	5	3	7	-	2
Forfængenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri-tiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	297	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	142	-	-	6	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	13	-	-	8	1	-	4	-	2
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	169	7	-	34	8	-	2	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	466	7	8	250	10	-	4	-	2
Godartet beskelesyke (<i>Exanthema genitalium benignum</i>)	9	-	-	14	-	-	-	-	-
Smitsom skedekatarrh (<i>Vaginitis infectiosa</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Smitsomt lèbeutslet	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Overføres	1739	20	36	3759	64	96	123	1	57

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	51	6	15	54	6	6	1	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	1	24	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	77	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	3	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	162	10	16	133	10	7	3	-	-	1	-	-	-

Tabel XV. (Forts.). (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1739	20	36	3759	64	96	123	1	57
Cerebro-spinal meningitis (<i>Meningitis cerebro-spinalis</i>) . . .	-	-	-	17	2	3	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	205	5	14	213	29	24	11	-	3
Ialt (<i>total</i>)	1944	25	50	3989	95	123	134	1	60

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme

(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . .	-	-	-	11	1	10	-	-	-
Braasot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	21	-	21
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	30	4	16	2	-	-
Svinesyke (smitte lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	33	-	4	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . .	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizotica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	1	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	15	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	8	-	1	9	-	-	-	-	-
Overføres	71	1	6	79	7	27	23	-	21

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	-	162	10	16	133	10	7	3	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	-	6	16	3	4	8	2	1	1	1	-	-
2	-	-	190	10	22	149	13	11	11	2	1	2	1	-	-

Søndre Bergenhus amt i 1915.

lans le département de Søndre Bergenhus en 1915.

[illegible]

Tabel XVI. (Forts.). (Continuation).

Søndre Bergenhus

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	71	1	6	79	7	27	23	-	21
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>)).	76	-	1	161	1	3	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>).	41	-	5	7	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>).	1	-	-	21	-	4	3	-	2
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	9	-	4	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	58	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	5	-	-	38	-	7	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	28	-	-	1	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Thricophyton tonsurans</i>)	3	-	-	209	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	75	-	-	526	-	-	129	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	39	2	1	13	1	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>).	-	-	-	4	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	9	1	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>).	-	-	-	62	-	-	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>).	-	-	-	44	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	41	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	11	-	-	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	83	-	1	3	-	-
Forfængning (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>).	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	187	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>).	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung-vis</i>).	29	-	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	591	2	12	1372	13	48	177	1	2

¹⁾ Bomuldsfrø, digitalis, fosfor, raatten sild, raps, tobaksopløsning.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
19	-	-	52	-	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	8	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	65	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44	-	1	180	4	10	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.). (Continuation).

Søndre Bergenhus

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>atattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	591	2	12	1372	13	48	177	1	24
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	9	-	-	2	-	-	1	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	57	1	-	22	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abcessus etc.</i>)	156	5	-	28	-	-	7	-	-
Cerebrospinalmeningit (<i>Menigitis cerebrospinalis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	65	3	-	110	14	1	3	1	-
Ialt (<i>total</i>)	878	11	12	1534	28	49	189	3	24

Tabel XVII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	5	-	1	4	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	16	-	3	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	5	-	2	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	43	-	5	10	-	2	-	-	-

¹) Endel aarsberetninger mangler paa grund av branden i januar 1916.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
44	-	1	180	4	10	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	19	-	-	4	-	1	1	-	-	-	-	1	-
48	-	1	199	4	10	22	-	1	2	-	-	-	-	1	-

i Bergens by i 1915.¹⁾
ville de Bergen, signalés en 1915).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	3	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	33	-	8	5	-	-	-	-	-	-

Tabel XVII. (Forts.). (Continuation).

Bergen.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	43	-	5	10	-	2	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio, Kri- tiasis</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	10	-	-	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	90	1	5	14	-	2	-	-	-

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	4	-	4	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	11	-	11	-	-	-
Braasot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	3	1	2
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	34	10	9	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro- pneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis, Erysi- pelas</i>)	37	1	-	4	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseu- do-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	43	1	2	54	10	25	3	1	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	33	-	5	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	89	-	5	17	-	-	-	-	-	-

i Nordre Bergenhus amt i 1915.

(dans le département de Nordre Bergenhus en 1915).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	47	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	69	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	43	1	2	54	10	25	3	1	2
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	133	-	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Sædstrængsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	48	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	34	-	1	18	-	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	1	7	-	1	1	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	128	-	1	269	7	2	6	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	84	-	6	25	1	-	2	1	-
Akut diarrhé og blodgang. (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	13	-	3	97	-	1	9	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	37	-	-	3	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	3	-	-	3	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	126	-	1	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	1	82	3	8	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	89	2	-	10	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	22	-	-	8	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	9	-	-	397	-	-	-	-	-
Overføres	619	2	22	1145	24	37	37	3	4

¹⁾ Bedærvet meieriavfald, kalk, salt.

Bergenhus.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	69	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	19	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	95	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85	-	30	196	1	13	21	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XVIII. (Forts.). (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	619	2	22	1145	24	37	37	3	4
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	441	-	-	4742	-	-	80	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	1	38	6	-	6	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	3	-	-	4	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	75	-	1	3	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	55	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	1	-	12	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	12	-	-	65	2	-	4	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	449	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	54	-	-	-	-	-	-	-	-
Øjeldelser (<i>Vitia oculorum</i>)	31	-	-	7	-	-	5	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-culitis et bursitis</i>)	116	6	-	19	1	-	2	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	441	9	-	84	1	-	5	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælder (<i>Casus ceteri</i>)	325	5	4	354	16	8	16	-	2
Ialt (<i>total</i>)	2500	24	27	6646	52	47	162	3	6

Tabel XIX.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestique)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Braasot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	23	11	11	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1	-	1	23	11	11	4	-	4

Tabel XIX. (Forts.). (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1	-	1	23	11	11	4	-	4
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	44	1	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Abenitis contagiosa equi</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma. Ascococcus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	3	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	76	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	48	-	-	21	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	5	1	1	9	3	1	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	113	2	-	194	4	1	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	74	-	8	36	2	1	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	5	-	-	420	-	7	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	37	3	-	5	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	1	26	-	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	212	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	1	1	-	5	2	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	5	-	-	178	8	21	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	38	2	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	532	5	14	1070	38	45	16	2	5

¹⁾ Akonitin, blyhvitt, jordnøtmel, kainit, petroleumsvask, salt.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	119	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	32	1	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	18	-	1	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-
2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	125	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	2	278	5	13	50	1	9	2	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX. (Forts.). (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	532	5	14	1070	38	45	16	2	5
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	55	-	-	17	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	11	-	-	130	2	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	50	-	-	453	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	2	-	-	60	7	-	8	2	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	2	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten-</i> <i>tio placenta</i>)	3	-	-	119	-	-	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	29	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	67	3	2	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	-	-	-	15	1	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	12	-	-	98	8	2	3	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>tiasis</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	458	-	-	3	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	103	-	-	18	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	11	-	-	17	-	-	3	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	116	5	-	31	2	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces (<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	338	8	1	89	6	-	9	1	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	231	4	-	190	32	2	6	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1935	22	15	2441	99	53	48	6	5

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
12	-	2	278	5	13	50	1	9	2	-	-	-	-	-	-
21	-	-	3	-	-	15	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	163	1	-	2	-	-	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	-	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	5	-	-	14	1	-	1	-	-	1	-	-	-
37	-	2	490	8	14	96	3	9	13	-	-	1	-	-	-

Tabel XX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	4	1	3	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . .	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	39	26	9	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	42	-	-	2	-	-	1	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosis chronica</i>) . .	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	212	4	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	7	7	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . .	1	1	-	7	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	2	4	3	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	179	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	148	1	-	9	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	11	1	2	10	6	-	1	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	151	-	4	753	28	19	6	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	178	4	8	102	2	3	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	9	1	-	101	-	7	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	10	1	-	69	-	2	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) . .	1	-	1	11	2	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	87	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	868	15	23	1303	81	47	8	1	-

¹⁾ Arsenik, blyhvit, kviksølv, potetgræs, stenkulstjære, stryknin.

i Søndre Trondhjems amt i 1915.

dans le département de Søndre Trondhjem en 1915).

[illegible]

Tabel XX. (Forts.). (Continuation).

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	868	15	23	1303	81	47	8	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinauria</i> <i>Hæ- moglobinaemia</i>)	26	-	1	91	-	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	155	10	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	6	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	120	-	-	72	1	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	12	-	-	206	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	169	-	-	2328	-	-	40	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	2	-	147	7	-	9	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	8	-	1	-	-	-
Bøvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	38	-	2	2	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	48	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placenta</i>)	1	-	-	351	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	3	-	-	67	-	-	-	-	-
Kalvringsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	206	2	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	45	1	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	6	1	-	210	4	-	10	-	-
Forfangenbet (<i>Hordeatio. Kri- tiasts</i>)	50	2	-	7	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	406	-	-	3	-	-	229	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	254	-	-	36	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	34	-	-	14	-	-	1	-	-
Led- og slimsækklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	258	7	1	41	-	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	782	10	1	166	4	-	1	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	543	2	7	344	60	4	7	2	1
Ialt (<i>total</i>)	3558	42	33	5895	173	64	308	5	1

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	332	13	8	104	3	12	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	237	9	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	45	2	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
163	-	-	46	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	571	-	1	6	-	-	58	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	25	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	1	52	-	-	10	-	-	-	-	-	-
9	-	-	48	6	1	56	3	1	8	-	-	-	-	-	-
195	-	-	1288	36	21	306	8	13	86	-	-	-	-	-	-

Tabel XXI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Braasot (<i>Gastronycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	26	-	26
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	34	15	15	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	48	-	-	3	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	-	3	1	-	1	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	93	2	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	12	8	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	21	7	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	7	2	3	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	97	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	78	1	-	26	-	-	-	-	-
Lunge-og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	4	1	1	5	2	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	183	-	-	769	29	3	5	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	146	-	22	41	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	4	-	-	86	5	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	40	1	-	1	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	4	1	-	10	1	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	44	-	-	1	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	1	2
Overføres	616	7	34	1149	68	22	35	1	28

¹⁾ Arsenik, brækvinsten, græs, kviksølv, plantegift.

Nordre Trondhjems amt i 1915.

ans le département de Nordre Trondhjem en 1915).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)
	dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	78	9	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	321	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	19	1	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	45	2	1	7	-	-	2	1	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	-	471	19	41	34	1	6	4	1	-	-	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.). (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	616	7	34	1149	68	22	35	1	28
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	4	1	2	5	5	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	13	1	2	16	3	1	-	-	-
Benskjørhet 'Slikkesyke' (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	134	6	3	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	7	1	-	7	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	117	-	-	62	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	1	-	-	12	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	23	-	-	2409	-	-	43	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	129	5	1	4	-	-
Misfødsle (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	2	-	-	21	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	25	2	3	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placenta</i>)	3	-	-	297	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	32	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	114	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	21	2	1	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	8	-	-	150	-	-	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	14	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	314	-	-	6	-	-	305	-	1
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	160	1	-	33	1	-	-	-	-
Øjidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	25	-	-	10	1	-	1	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	272	8	-	51	1	1	2	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	558	9	1	273	7	2	1	-	-
Cerebrospinal-meningit (<i>Menin- gitis cerebro-spinalis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Overføres	2145	28	39	4959	103	34	398	1	33

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
15	-	-	471	19	41	34	1	6	4	1	-	-	-	-	-
-	-	-	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	658	6	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	938	-	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	28	3	-	17	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	1	-	2134	37	46	70	5	6	14	1	-	-	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.). (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2145	28	39	4959	13	34	398	1	33
Smitsom skedekatarrh (Vaginitis infectiosa)	-	-	-	13	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	325	8	12	408	73	6	13	1	4
Ialt (total)	2470	36	51	5380	176	40	411	2	37

Tabel XXII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet ødem (Oedema malignum)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Braasot (Gastromycosis ovis)	-	-	-	-	-	-	22	-	21
Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	19	12	1	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	4	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	151	2	9	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis)	-	-	-	19	19	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (Fibromyoma. Ascococcus)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (Tetanus)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	42	-	-	6	-	-	7	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis)	-	-	-	3	1	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	104	-	-	217	1	3	12	-	-
Overføres	310	2	13	266	33	6	41	-	21

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signales</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
20	1	-	2134	37	46	70	5	6	14	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	99	8	2	18	2	-	4	1	-	-	-	-	-
21	1	-	2233	45	48	88	7	6	18	2	-	-	-	-	-

i Nordlands amt i 1915.

dans le département de Nordland en 1915).

[illegible]

Tabel XXII. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	310	2	13	266	33	6	41	-	21
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	42	-	3	15	2	-	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	5	-	-	47	-	1	4	-	3
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	26	-	-	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	1	10	-	1	3	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	61	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	23	-	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudtset (<i>Eczema</i>)	33	-	-	18	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	34	-	-	600	-	-	2	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	42	-	1	2	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	1	-	3	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	63	-	-	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	49	2	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	15	1	1	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	4	-	-	54	-	-	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	134	-	-	7	-	-	8	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	35	-	-	10	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Artriculitis et bursitis</i>)	64	1	-	7	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	158	1	-	68	1	1	4	1	-
Overføres	901	4	17	1342	42	11	72	1	24

¹⁾ Kviksølv, kviksølvsalve.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
52	-	-	40	1	5	14	3	2	2	-	-	-	-	-	-
1	.	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	44	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	112	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	16 ¹⁾	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
68	-	-	216	2	6	27	4	2	5	-	-	-	-	16	5

¹⁾ Ren.

Tabel XXII. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført transport	901	4	17	1342	42	11	72	1	24
Lungemugsop (<i>Pneumomycosis aspergillina</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Rensyke (<i>Septicæmia hæmorrhagica</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	6	-	2	-	-	-	-	-	-
Arthritis chronica deformans	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	329	2	2	130	24	1	2	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1248	6	21	1472	66	12	74	1	24

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	69	-	10	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	8	8	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	10	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	85	1	11	17	11	-	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
68	-	-	216	2	6	27	4	2	5	-	-	-	-	16	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	127 ¹⁾	127
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	6	1	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
73	1	1	222	3	6	31	4	3	5	-	-	-	-	143	132

i Tromsø amt i 1915.

dans le département de Tromsø en 1915).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	2	3	-	-	-	5	-	-	-
32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	-	-	15	-	-	15	2	3	-	-	-	5	-	-	-

¹⁾ Ren.

Tabel XXIII. (Forts.). (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	85	1	11	17	11	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	27	-	-	47	2	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	12	1	-	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	2	-	-	3	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	20	1	1	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>) . .	28	4	2	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	3	2	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	25	2	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	14	-	-	4	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	28	-	-	161	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	2	-	22	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	23	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	43	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	1	-	-	6	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	2	-	-	15	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	62	-	-	2	-	-	7	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitæ unguis</i>)	27	-	-	12	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitæ oculorum</i>) . .	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	325	9	13	420	19	3	8	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
32	-	-	15	-	-	15	2	3	-	-	-	5	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	131	-	-	3	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	-	-	162	1	-	30	2	4	4	-	-	5	-	-	-

Tabel XXIII. (Forts.). (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	morts (<i>døde</i>)
Overført (<i>transport</i>)	325	9	13	420	19	3	8	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	15	2	-	4	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	50	-	-	17	1	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	19	3	1	-	-	-	-	-	-
Frauske (<i>Exanthema</i>)	-	-	-	6	-	-	12	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	34	1	3	43	15	-	5	-	-
Ialt (<i>total</i>)	443	15	17	490	36	3	25	-	-

Tabel XXIV.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	220	-	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	16	-	-	10	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	6	-	-	2	-	-	-	-	-
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicationes</i>)	8	5	2	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	4	-	-	18	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Overføres	255	5	3	49	-	-	-	-	-

¹⁾ Kjærringrok.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)					
36	-	-	162	1	-	30	2	4	4	-	-	5	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	2	-	-	10	4	-	-
38	-	-	162	1	-	37	2	4	6	-	-	15	4	-	-

i Finmarkens amt i 1915.

dans le département de *Finmarken* en 1915).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIV. (Forts.). (Continuation).

Finmarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	255	5	3	49	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>tiasis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	10	-	-	4	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	8	-	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjertesækkbetæn-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
delse (<i>Pericarditis trauma-</i>	-	-	-	3	-	2	3	-	3
<i>tica</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Septicæmia hæmorrhagica . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	277	5	3	68	-	2	3	-	3

D. Utførsel og indførsel av husdyr.

Utførsel.

Ifølge Norges offisielle statistikk er der i aarets løp av levende husdyr utført: 1175 hester og 3 stk. hornkvæg.

Indførsel.

De nu gjældende regler for indførsel av husdyr hertil vil findes avtrykt under avsnittet: Gjældende love og bestemmelser m. v.

I aarets løp blev indført av hester 60 stkr. og av hornkvæg 5643 stkr.

Kvægindførselen fra Sverige.

Den saakaldte indførselsplakat, plakat av 16de juli 1907 m. fl. angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande, undergik ved plakaterne av 14de januar og 14 mai 1915 endel ængringer, væsentlig med hensyn til de attester, der skal medfølge dyrene og angaaende de distrikter i Sverige, hvorfra indførsel hertil paa grund av mund- og klovsykens optræden blev forbudt (se avsnittet om offentlige bestemmelser i 1915).

Der blev i aarets løp indført:

1) Livdyr og tuberkulinprøvet i karantænefjøsene i

Kristiania svensk	489 storfæ, hvorav	33 reagerte	o: 6,75 %
Fredrikshald —	3032 — —	116 —	o: 3,83 %

2) Slagtedyr:

Kristiania svensk	665 storfæ,	78 sauer,	3 kalver
Fredrikshald —	1456 —	381 —	28 —

Angaaende forholdene ved karantænefjøsene i Kristiania meddeler direktør A. Lø:

Tilførselen av kreaturer av forskjellig slags var i beretningsaaret som tidligere av norsk og svensk oprindelse.

Svenske dyr kommer dels direkte til herværende karantænefjøs og dels over Fredrikshalds karantæne.

Ialt er der til Kristiania indført 665 storfæ-slagtedyr, 3 spædkalv og 78 sau og 2023 storfæ livdyr.

Livdyr. I det herværende karantænefjøs er undersøkt 489 svenske storfæ livdyr (kalvekjør), hvorav reagert 33 eller 6,75 %. 13 dyr omsprøitedes, hvorav reagerte 4 — 30,77 %. De fleste dyr er tilført fra grænsetraktene. Kvaliteten av kalvekjørerne er gaat ned, de er mindre og ofte i mindre godt hold og av primitive racer, som vanlig er fra de kanter av Sverige, hvorfra disse dyr kommer.

Sundhetstilstanden er god hos disse dyr, saaledes har kun reagert for tuberkulinprøven 6,75 % mot 7,2 % forrige aar.

At de store svenske kalvekjør er blit borte har sat sit præg paa markedet her i Kristiania. Det har medført større priser paa de smaa dyr, og det er blit

vanskelig for kvægholdere med skiftende besætninger at skaffe sig køer nok af den slags, de helst vil ha. Derfor er ogsaa endel melkebesætninger i byens omegn til dels meget reduceret i tal eller endog helt ophørt.

Av kalvekjøer karantænert i Fredrikshald kom hit 1634 stk.

Slagtedy. Av svenske slagtedy er ingen kommen over Fredrikshald karantæne. I slagtehusets karantænefjøs er undersøkt 665 storfæ. Slagtedyrene var ogsaa smaa, magre, oftest ungfæ og ældre kuer av liten slagtevegt. Deres hjemsted var ogsaa grænsetraktene og de allerfleste kom over Ørje, landeveien til Mysen station.

Om kvægitporten til Fredrikshald meddeler stadsdyrlæge *Ant. Jacobsen* bl. a., at i aarets første 8 maaneder foregik importen nogenlunde jevnt og normalt, dog var tilførslen noget mindre end vanlig. Men i de sidste dage av august blev næsten al import stanset paa grund av utførselshindringer i Sverige.

Der er saaledes en betydelig nedgang i importen; 9108 stkr. storfæ over 6 maaneder mindre end i 1914.

Ved tuberkulinprøverne forekommer der av og til tvilsomme eller usikre reaktioner; de dyr som viser saadan reaktion blir indespærret paa fjøset i 8 dage og underkastet en fornyet prøve med den dobbelte dose tuberkulin.

Ved statens karantænestation «Voulen», hvis bestyrer er amtsdyrlæge *C. T. Jessen*, Stavanger, indførtes i aarets løp 3 blackface-sauer fra Skotland; dyrene frigaves som friske efter 4 ukers karantæne.

E. Bevilgninger til det civile veterinærvæsen i budgetterminen 1ste juli 1915—30te juni 1916.

	Bevilget	Medgaat
1. Amtsdyrlægernes avlønning	kr. 90 250,00	kr. 90 060,00
2. Veterinærinstitutet.		
a. Bevilget:		
1. faste lønninger	kr. 16 200,00	
2. til driften	» 23 600,00	
	kr. 39 800,00	
b. Overført fra forr. termin »	28 503,71	
	» 68 303,71	» 46 756,65
3. Kursus for dyrlæger	» 2 000,00	» 0,00
	Overføres kr 160 553,71	» 136 816,65

	Bevilget	Medgaat
Overført kr.	160 553,71	kr. 136 816,65
4. Tuberkulinundersøkelser:		
a. Bevilget	kr. 10 000,00	
b. Overført fra forr. termin »	13 453,05	
	» 23 453,05	» 5 698,58
5. Erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg:		
a. Bevilget	kr. 15 000,00	
b. Overført fra forr. termin »	621,38	
	» 15 621,38	» 10 203,83
6. Statsdyrlægerne	» 7 300,00	» 7 300,00
7. Studiestipendier for veterinærstuderende »	6 400,00	» 6 399,90
8. Skyss- og kostutgifter	» 35 000,00	» 46 192,44
9. Forskjellige og tilfældige utgifter. . . . »	28 500,00	» 28 322,37
10. Bidrag til utgivelse av »Norsk veterinærtidsskrift«	» 1 000,00	» 1 000,00
11. Karantænestationen »Ytre-Voulen« . . . »	400,00	» 400,00
12. Erstatningsbidrag til ubemidlede kvægcieere for tap paa husdyr ved ondartet smitsomme husdyrsydomme.	» 2 000,00	» 0,00
12 b. Reisestipendier for dyrlæger	» 800,00	» 0,00
Sum	kr. 281 028,14	kr. 242 333,77

Tabel XXV.

Antal autoriserte dyrlæger i Norge 1916.

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1916).

Amt (Départements)	Autoriserte dyrlæger (Vétérinaires diplômés)	Derav (dont)		
		Amtsdyrlæger (Vétérinaires délégués)	I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants)	Ikke praktiserende (non exerçants)
Kristiania	29	1	24	4
Akershus	20	10	10	-
Smaalenene	13	7	6	-
Buskerud	13	10	3	-
Jarlsberg og Larvik . . .	8	4	4	-
Hedemarken	30	22	6	2
Kristians	23	15	7	1
Bratsberg	12	8	4	-
Nedenes	7	6	1	-
Lister og Mandal	3	2	1	-
Stavanger	8	4	4	-
Søndre Bergenhus	6	6	-	-
Bergen	6	2	4	-
Nordre Bergenhus	6	6	-	-
Romsdal	10	8	2	-
Søndre Trondhjem	15	11	4	-
Nordre Trondhjem	12	10	1	1
Nordland	6	5	1	-
Tromsø	6	2	4	-
Finmarken	1	1	-	-
Uopgivet bopæl (domicile non nommé)	4	-	-	-
Utenlands	8	-	-	-
Riket (le royaume)	246	140	86	8

II.

Kjøtkontrollen 1915.

Almindelig oversigt.

Kjøtkontrol i henhold til lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27de juni 1892 har i aaret 1915 været i virksomhet i de samme kommuner som foregaaende aar ialt i 33, nemlig: Aalesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Gjøvik, Hamar, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Lillestrømmen, Moss, Narvik, Notodden, Porsgrund, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem og Tønsberg.

Kommunale slagteanlæg findes i Fredrikshald, Kristiania, Kristiansund, Lillehammer og Stavanger, det første og sidste dog uten offentlig approbation.

I landkommunen Voss findes siden 1909 et slagteanlæg som eies og drives av kommunen.

De i de senere aar ved den offentlige kjøtkontrol inspicerte kjøtmængder stiller sig (i hele tal) saaledes:

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjæt	Kalver
1905	116 564	4 909	58 241	198 846	119 749
1906	124 111	4 836	59 734	211 781	122 184
1907	119 391	4 321	76 324	212 097	122 887
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908
1914	164 798*)	5 477	94 417	211 883*)	162 288*)
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327

*) Berigtigede tal; i beretningen for 1914 tabel A (s. 142) var nemlig for Trondhjems vedkommende antallet av ialt undersøkte okser ved en trykkefeil opført med $1390\frac{1}{4}$ istedenfor $13,901\frac{1}{4}$, likesom for Tønsbergs vedkommende antallet av gjæt, spædkalver og gjødkalver i den samme tabel skal være henhv. 0 og 3623 og 218.

Paa de følgende tabeller vil findes sammendraget de tabellariske beretninger fra de forskjellige byer, hvori kontrol har været i virksomhet, saaledes at tabel A viser den samlede kjøtmængde (slagt) som har passert de forskjellige byers kontrolstationer i løpet av aaret med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer samt kjøttets art.

I tabel B angives paa samme maate det antal kjøtkropper, som er stemplet med 2den classes stempel.

Tabel C angir paa samme vis antal av kasserte kjøtkropper, samt vekten av de konfiskerte slagt samt vekt av kasserte organer og avfald.

Tabellerne D, E og F angir paa samme maate de utenfor hovedstationerne kontrollerte kjøtmængder, deres klassifikation m. v. samt tillike forholdet ved de kommunale slagtehus i byer, hvor saadanne findes.

Tabel A.

Antal av slaggt som i 19
(*Nombre de viandes de bou*)

Kommune	Ialt undersøkt								Norsk		
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Aalesund. . .	4294 ¹ ₂	41 ¹ ₂	1056 ³ ₄	5457 ¹ ₂	1216 ¹ ₂	2318 ¹ ₂	1345	-	4294 ¹ ₂	41 ¹ ₂	1056 ³ ₄
Arendal. . .	1541	24	451	1719	44	1496	116	-	1537	24	451
Bergen. . .	17275 ¹ ₂	325 ¹ ₂	5634 ¹ ₂	19947	2279	12520	1946	-	17275 ¹ ₂	325 ¹ ₂	5634 ¹ ₂
Bodø. . .	1563	16	159	1510	16	379	297	51	1563	16	159
Drammen. . .	3509	178 ¹ ₄	1652	535	20	3270 ³ ₄	546 ¹ ₂	-	3509	178 ¹ ₄	1652
Fredrikshald. .	1597 ¹ ₂	104 ¹ ₂	989 ¹ ₄	1206 ¹ ₂	1	1522 ¹ ₄	344 ¹ ₂	-	1582 ¹ ₂	54 ¹ ₂	965 ³ ₄
Fredrikstad Ø.	313	9	283	247	-	731	3	-	313	9	283
Do. V.	4439 ¹ ₂	291	2114 ³ ₄	2514	-	3349	449 ¹ ₂	-	3842	236	2103
Gjøvik. . .	301	13	346	393	-	737	-	-	301	13	346
Hamar. . .	1789	87 ¹ ₄	1433 ² ₄	3121	7	3285	26	85	1789	87 ¹ ₄	1433 ² ₄
Haugesund. . .	1770 ¹ ₄	3	400 ¹ ₂	3624	202	2759	77	-	1770 ¹ ₄	3	400 ¹ ₂
Holmestrand. . .	617	17 ³ ₄	217 ¹ ₄	284	-	727	21 ¹ ₂	-	617	17 ³ ₄	217 ¹ ₄
Horten. . .	1012	18 ¹ ₂	356 ¹ ₄	77	-	1345	21	-	1012	18 ¹ ₂	356 ¹ ₄
Hønefoss. . .	1411 ³ ₄	39	715	783 ¹ ₂	-	1031 ¹ ₂	140 ¹ ₂	-	1411 ³ ₄	39	715
Kongsberg. . .	1054	3 ¹ ₂	306 ¹ ₄	350	16	1103 ¹ ₂	96	-	1054	3 ¹ ₂	306 ¹ ₄
Kragerø. . .	772 ¹ ₄	48 ³ ₄	250 ¹ ₂	528	23	972	95	-	772 ¹ ₄	48 ³ ₄	250 ¹ ₂
Kristiania. . .	35573	2049	34104	49297	6414	28373	21190	1	30744	1869	33945
Kristiansand. .	6078	128	1594	2671	184	5077	2301	-	6058	128	1594
Kristiansund. .	1828 ³ ₄	32	808 ¹ ₄	4281 ¹ ₂	440	3560	100 ¹ ₂	7	1828 ³ ₄	32	808 ¹ ₄
Larvik. . .	2353	30 ¹ ₄	1077	1100 ¹ ₄	1	1351 ¹ ₂	249 ¹ ₂	-	2353	30 ¹ ₄	1077
Lillehammer. .	218	12	527 ¹ ₂	1626	753	1607	121	-	218	12	527 ¹ ₂
Lillestrøm. . .	789 ¹ ₂	3	295 ¹ ₂	337	-	827 ¹ ₂	14	-	789 ¹ ₂	3	295 ¹ ₂
Moss. . .	1810	100	1141	1178	-	1856	550	-	1810	100	1141
Narvik. . .	780	6	144	1416	153	397	208	7	780	6	144
Notodden. . .	1025	2	413	774	84	1221	133	-	1025	2	413
Porsgrund. . .	566	15 ¹ ₂	122 ¹ ₂	67	1	630	38	-	566	15 ¹ ₂	122 ¹ ₂
Risør. . .	391 ³ ₄	2	70 ¹ ₄	241	-	421 ¹ ₂	2	-	391 ³ ₄	2	70 ¹ ₄
Sandefjord. . .	2473 ¹ ₄	46	995	828	13	1493 ¹ ₂	230 ³ ₄	-	2473 ¹ ₄	46	995
Sarpsborg. . .	2091	237	1010	375	-	2511	131	-	1689	199	1010
Skien. . .	1274	17	971	851	-	1888	10	4	1274	17	971
Stavanger. . .	388	45	2737	1853	132	6046	7	-	388	45	2737
Tromsø. . .	2583	16 ¹ ₄	243 ¹ ₂	5550	505	2600	197	432 ¹ ₄	2583	16 ¹ ₄	243 ¹ ₂
Trondhjem ¹⁾ .	16756	513	3595 ¹ ₂	16127	2714	13567 ³ ₄	385	32	16756	513	3595 ¹ ₂
Tønsberg. . .	3838 ¹ ₂	67	1467 ¹ ₂	1270	-	3512	260	2	3838 ¹ ₂	67	1467 ¹ ₂
Ialt (total)	124077	4541 ³ ₄	67682	132139 ¹ ₄	15218 ¹ ₂	114486 ¹ ₄	31652 ² ₄	621 ¹ ₄	118209 ² ₄	4218 ³ ₄	67487 ³ ₄

1) Se noten side 130.

søkt paa kontrolstationerne.

inées aux bureaux de contrôle en 1915).

			Svensk								Dansk							
Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
¹ ₂ 2318 ¹ ₂	1345	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1496	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
12520	1946	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
379	297	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3270 ³ ₄	546 ¹ ₂	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1515 ³ ₄	304 ³ ₄	-	15	50	23 ¹ ₂	80	-	7	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
731	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3347	435 ¹ ₂	-	597 ² ₄	55	11 ³ ₄	65 ¹ ₂	-	2	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
737	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3285	26	85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2759	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
727	21 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1345	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1031 ¹ ₂	140 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1103 ¹ ₂	96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
972	95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27512	12503	1	4823	180	159	956	9	861	8687	-	6	-	-	-	-	-	-	-
5077	2301	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-
3560	100 ¹ ₂	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1351 ¹ ₂	249 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1607	121	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
827 ¹ ₂	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1856	550	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
397	208	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1221	133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
630	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
421 ¹ ₂	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1493 ¹ ₂	230 ³ ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2511	131	-	402	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1888	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6046	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2600	197	432 ¹ ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13567 ³ ₄	385	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3512	260	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
¹ ₂ 113616 ¹ ₄	22911 ² ₄	621 ¹ ₄	5837 ² ₄	323	194 ¹ ₄	1101 ¹ ₂	9	870	8741	-	30	-	-	-	-	-	-	-

Tabel B.

Antal av slagtt som i 1915 er stemplet

(Nombre de viandes de boucherie)

Kommune	Ialt 2den klasse								Norsk				
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødcalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet
Aalesund . . .	51	-	17 $\frac{1}{2}$	87	19 $\frac{1}{2}$	41	14	-	51	-	17 $\frac{1}{2}$	87	19 $\frac{1}{2}$
Arendal . . .	42 $\frac{1}{2}$	-	6	2 $\frac{1}{2}$	2	14	-	-	42 $\frac{1}{2}$	-	6	2 $\frac{1}{2}$	2
Bergen . . .	23	1	40	2	1	176	3	-	23	1	40	2	1
Bodø . . .	38	7	1	12	-	11	-	-	38	7	1	12	-
Drammen . . .	60 $\frac{1}{2}$	6	17 $\frac{1}{4}$	-	1	17	-	-	60 $\frac{1}{2}$	6	17 $\frac{1}{4}$	-	1
Fredrikshald . .	11 $\frac{1}{2}$	3	19 $\frac{3}{4}$	1	-	11	4 $\frac{1}{2}$	-	11 $\frac{1}{2}$	3	19 $\frac{3}{4}$	1	-
Fredrikstad Ø.	1 $\frac{1}{2}$	-	2	-	-	7	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	2	-	-
Do. V.	47 $\frac{3}{4}$	6 $\frac{3}{4}$	38 $\frac{2}{4}$	2	-	40 $\frac{1}{2}$	2	-	47 $\frac{3}{4}$	6 $\frac{3}{4}$	38 $\frac{2}{4}$	2	-
Gjøvik . . .	11	-	6	-	-	11	-	-	11	-	6	-	-
Hamar . . .	26	3	16	5	-	13	-	1	26	3	16	5	-
Haugesund . . .	38 $\frac{1}{2}$	1	6 $\frac{3}{4}$	51	1	245	-	-	38 $\frac{1}{2}$	1	6 $\frac{3}{4}$	51	1
Holmestrand . .	3	-	1	-	-	17	-	-	3	-	1	-	-
Horten . . .	15	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-	8	-	-	15	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-
Hønefoss . . .	15 $\frac{2}{4}$	1	13	-	-	6	-	-	15 $\frac{2}{4}$	1	13	-	-
Kongsberg . . .	11 $\frac{1}{4}$	-	2	2	-	21	-	-	11 $\frac{1}{4}$	-	2	2	-
Kragerø . . .	7 $\frac{1}{2}$	-	6 $\frac{1}{4}$	-	-	4	-	-	7 $\frac{1}{2}$	-	6 $\frac{1}{4}$	-	-
Kristiania . . .	389	82	601	36	12	156	38	-	325	72	589	36	12
Kristiansand . .	13	1	10	-	-	14	-	-	13	1	10	-	-
Kristiansund . .	44 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{3}{4}$	10	-	16	3	-	44 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{3}{4}$	10	-
Larvik . . .	42 $\frac{1}{2}$	2	21	-	-	30	2	-	42 $\frac{1}{2}$	2	21	-	-
Lillehammer . .	17 $\frac{1}{2}$	-	7	4	59	31	1	-	17 $\frac{1}{2}$	-	7	4	59
Lillestrøm . . .	5 $\frac{1}{2}$	-	8 $\frac{1}{2}$	4	-	24 $\frac{1}{2}$	-	-	5 $\frac{1}{2}$	-	8 $\frac{1}{2}$	4	-
Moss . . .	38	1	18	-	-	26	2	-	38	1	18	-	-
Narvik . . .	26 $\frac{3}{4}$	1	5 $\frac{1}{2}$	32	7	27	-	-	26 $\frac{3}{4}$	1	5 $\frac{1}{2}$	32	7
Notodden . . .	19	-	12	2	4	45	3	-	19	-	12	2	4
Porsgrund . . .	9	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-	11	-	-	9	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-
Risør . . .	4	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
Sandefjord . . .	42 $\frac{1}{4}$	4 $\frac{1}{2}$	23	18	-	59	3	-	42 $\frac{1}{4}$	4 $\frac{1}{2}$	23	18	-
Sarpsborg . . .	63	7	18	-	-	34	3	-	63	7	18	-	-
Skien . . .	7 $\frac{1}{2}$	-	7	1	-	8 $\frac{3}{4}$	-	-	7 $\frac{1}{2}$	-	7	1	-
Stavanger . . .	34	12	28	5	-	484	4	-	34	12	28	5	-
Tromsø . . .	127 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{4}$	6	485	581	606	2	114 $\frac{3}{4}$	127 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{4}$	6	485	581
Trondhjem . . .	174 $\frac{1}{4}$	23	92	87	8	109	-	-	174 $\frac{1}{4}$	23	92	87	8
Tønsberg . . .	40	-	38	2	-	10	1	-	40	-	38	2	-
Ialt (total)	1500 $\frac{3}{4}$	180	1110 $\frac{3}{4}$	850 $\frac{1}{2}$	695 $\frac{1}{2}$	2333 $\frac{3}{4}$	85 $\frac{1}{2}$	115 $\frac{3}{4}$	1436 $\frac{3}{4}$	170	1098 $\frac{3}{4}$	850 $\frac{1}{2}$	695 $\frac{1}{2}$

med 2den klasse **paa** kontrolstationerne.

marquées avec l'estampille de IIme classe).

			Svensk									Dansk						
Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
41	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
176	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
17	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	4 $\frac{1}{2}$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
40 $\frac{1}{2}$	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
13	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
245	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
17	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
153	32	.	63	10	12	.	.	3	6	.	1	.	.	.	.	.	.	.
14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
30	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 $\frac{1}{2}$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
26	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
59	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
34	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 $\frac{3}{4}$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
484	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
606	2	114 $\frac{3}{4}$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
109	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2330 $\frac{3}{4}$	79 $\frac{1}{2}$	115 $\frac{3}{4}$	63	10	12	-	-	3	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel C.

Antal av slagt som i 1915 e
(*Nombre de viandes de boucheri*)

Kommune	Ialt kassert							Norsk								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjæt	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjæt	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Aalesund . . .	19 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$	1	14	6	-	19 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$	1	14	6	-
Bergen	33	5	1	12	-	226	3	-	33	5	1	12	-	226	3	-
Bodø	6	1	1	3	-	5	1	-	6	1	1	3	-	5	1	-
Drammen . . .	18	-	1	-	-	9	1	-	18	-	1	-	-	9	1	-
Fredrikshald .	9 $\frac{1}{2}$	1	1 $\frac{1}{4}$	2	-	13	2 $\frac{1}{2}$	-	9 $\frac{1}{2}$	-	1 $\frac{1}{4}$	2	-	13	2 $\frac{1}{2}$	-
Fredrikstad Ø.	2	-	1	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
Do. V.	10	-	2 $\frac{2}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	-	21 $\frac{1}{2}$	-	-	10	-	2 $\frac{2}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	-	21 $\frac{1}{2}$	-	-
Gjøvik	5	-	2	-	-	5	-	-	5	-	2	-	-	5	-	-
Hamar	5 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$	5	-	-	53	-	1	5 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$	5	-	-	53	-	1
Haugesund . . .	6 $\frac{1}{4}$	-	-	2	-	11	1	-	6 $\frac{1}{4}$	-	-	2	-	11	1	-
Holmestrand . .	1	-	1	-	-	6	-	-	1	-	1	-	-	6	-	-
Horten	6 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	3	-	-	6 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	3	-	-
Hønefoss . . .	3	-	-	-	-	5	1	-	3	-	-	-	-	5	1	-
Kongsberg . . .	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
Kragerø	2	-	1	-	-	2	-	-	2	-	1	-	-	2	-	-
Kristiania . . .	166	27	144	84	61	550	42	1	143	24	142	83	60	546	37	1
Kristiansand . .	7	-	3	-	-	-	-	-	7	-	3	-	-	-	-	-
Kristiansund . .	34 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$	4	-	23	2	-	34 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$	4	-	23	2	-
Larvik	6 $\frac{1}{2}$	-	1	-	-	10	-	-	6 $\frac{1}{2}$	-	1	-	-	10	-	-
Lillehammer . .	1 $\frac{1}{2}$	1	2	1	14	9	-	-	1 $\frac{1}{2}$	1	2	1	14	9	-	-
Lillestrøm . . .	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	7	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	7	-	-
Moss	2 $\frac{1}{4}$	1	-	1	-	24	-	-	2 $\frac{1}{4}$	1	-	1	-	24	-	-
Narvik	2 $\frac{1}{4}$	-	1	3	-	10	-	1 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{4}$	-	1	3	-	10	-	-
Notodden . . .	2 $\frac{1}{2}$	-	1	-	1	13	-	-	2 $\frac{1}{2}$	-	1	-	1	13	-	-
Porsgrund . . .	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Risør	3	-	-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	2	-	-
Sandefjord . . .	9	1 $\frac{1}{2}$	8	-	1	19	2 $\frac{1}{4}$	-	9	1 $\frac{1}{2}$	8	-	1	19	2 $\frac{1}{4}$	-
Sarpsborg . . .	5	-	5	-	-	7	-	-	5	-	5	-	-	7	-	-
Skien	2	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	4	-	-	2	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	4	-	-
Stavanger . . .	8	2	3	2	-	59	-	-	8	2	3	2	-	59	-	-
Tromsø	4	-	-	4	-	7	1	3 $\frac{1}{2}$	4	-	-	4	-	7	1	3 $\frac{1}{2}$
Trondhjem . . .	53	5 $\frac{3}{4}$	7 $\frac{1}{2}$	19	12	127 $\frac{3}{4}$	1	-	53	5 $\frac{3}{4}$	7 $\frac{1}{2}$	19	12	127 $\frac{3}{4}$	1	-
Tønsberg . . .	19	-	2	-	-	10	-	-	19	-	2	-	-	10	-	-
Ialt (total)	454 $\frac{1}{4}$	51 $\frac{2}{4}$	206 $\frac{3}{4}$	153	89 $\frac{1}{2}$	1258 $\frac{1}{4}$	63 $\frac{3}{4}$	6	431 $\frac{1}{4}$	47 $\frac{2}{4}$	204 $\frac{3}{4}$	152	88 $\frac{1}{2}$	1254 $\frac{1}{4}$	58 $\frac{3}{4}$	6

saisies aux bureaux de contrôle.

Svensk							Dansk							Vegt i kilogram av kasserte kjøt- kropper	Vegt i kilogram av avfald og organer		
Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv			Gjødkalv	Andre dyr
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2365	434
.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2412	1698
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1732	312
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1600	713
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1764	555
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	706	1890
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	851	138
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	465	458
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	132	153
23	3	2	1	1	4	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	312	515
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	38371	16789
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	725	97
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4747	174
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	773	100
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	395	208
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	305	4
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	547	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	688 $\frac{1}{2}$	178
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	416	80
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1601	877
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	18225	455
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9033	4195
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23	4	2	1	1	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88165	30023

Tabel D.

Antal av slagt som i 1915 er undersøkt av

(Viandes de boucherie examinées.

Kommune	Ialt undersøkt								Norsk				
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet
Aalesund . . .	40	8	-	-	-	-	1	-	40	8	-	-	-
Arendal . . .	759 $\frac{1}{2}$	3	96	710	2	536	61	-	754	3	96	710	2
Bergen . . .	6789	50	1469 $\frac{1}{2}$	7301	544	5353	975	-	6789	50	1469 $\frac{1}{2}$	7301	544
Drammen . . .	5996	99 $\frac{1}{2}$	269 $\frac{1}{4}$	3821 $\frac{1}{2}$	33	660 $\frac{1}{2}$	56	-	5996	99 $\frac{1}{2}$	269 $\frac{1}{4}$	3821 $\frac{1}{2}$	33
Fredrikshald . .	853	13	41	189 $\frac{1}{2}$	-	363	133 $\frac{3}{4}$	-	853	13	41	189 $\frac{1}{2}$	-
Gjøvik . . .	457	5	241	323	-	232	-	-	457	5	241	323	-
Hamar . . .	1226	86	1503 $\frac{3}{4}$	219	8	488	1	104	1226	86	1503 $\frac{3}{4}$	219	8
Haugesund . . .	981 $\frac{1}{2}$	32	34	1720 $\frac{1}{2}$	192	256	9	-	981 $\frac{1}{2}$	32	34	1720 $\frac{1}{2}$	192
Horten . . .	1012	43	254	436	-	209	7	-	1012	43	254	433	-
Hønefoss . . .	3	-	2	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-
Kongsberg . . .	120	-	174	1	-	4	-	-	120	-	174	1	-
Kragerø . . .	64	12 $\frac{1}{4}$	13	10	-	12	2	-	64	12 $\frac{1}{4}$	13	10	-
Kristiania . . .	23705	725	2693	981	4	1693	9475	82	23162	725	2693	915	4
Kristiansund ¹⁾	2173	20	-	167	10	4	75	-	2173	20	-	167	10
Larvik . . .	501 $\frac{3}{4}$	56	82	632	1	97	15	-	501 $\frac{3}{4}$	56	82	632	1
Lillehammer ¹⁾	1227	48	541	57	3	3	1	-	1227	48	541	57	3
Moss . . .	3049	62	207	468	184	413	15	-	3049	61	207	468	184
Narvik . . .	952 $\frac{1}{4}$	25	159	669	39	168	185 $\frac{1}{2}$	37	894 $\frac{1}{2}$	23	159	669	39
Notodden . . .	335	20	155 $\frac{1}{2}$	81	12	146	25	-	335	20	155 $\frac{1}{2}$	81	12
Porsgrund . . .	835 $\frac{1}{2}$	58 $\frac{1}{2}$	219 $\frac{1}{2}$	283	3	600	44	-	835 $\frac{1}{2}$	58 $\frac{1}{2}$	219 $\frac{1}{2}$	283	3
Risør . . .	7	-	-	-	-	4	-	-	7	-	-	-	-
Skien . . .	1834	224	459	678	-	571	-	-	1834	224	459	678	-
Stavanger ¹⁾ . .	13593	249	565	58769	728	13967	328	-	13593	249	565	58769	728
Trondhjem . . .	107	3	-	84	-	-	-	-	107	3	-	84	-
Ialt	66620 $\frac{3}{4}$	1842 $\frac{1}{2}$	9178 $\frac{1}{2}$	77600 $\frac{1}{2}$	1763	25779 $\frac{1}{2}$	11409 $\frac{1}{4}$	223	66014 $\frac{1}{2}$	1839 $\frac{1}{4}$	9178 $\frac{1}{2}$	77531 $\frac{1}{2}$	1763

1) Slagteriet.

kontrolørerne **utenfor** kontrolstationerne.

en dehors des bureaux de contrôle).

			Svensk									Dansk						
Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
536	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
5353	975	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
660 $\frac{1}{2}$	56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
363	133 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
232	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
488	1	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
256	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
209	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1692	9309	82	543	-	-	66	-	1	166	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
97	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
413	15	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
168	183 $\frac{1}{2}$	37	57 $\frac{3}{4}$	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
146	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
600	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
571	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13967	328	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25778 $\frac{1}{2}$	11241 $\frac{1}{4}$	223	600 $\frac{3}{4}$	3	-	66	-	1	168	-	5 $\frac{1}{2}$	-	-	3	-	-	-	-

Tabel E.

Kjøtkropper stemplet med 2den klasse
(Viandes de boucherie marquées avec l'estapille)

Kommune	Ialt 2den klasse								Norsk				
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødcalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet
Drammen . .	16 $\frac{3}{4}$	4	4	-	-	4	-	-	16 $\frac{3}{4}$	4	4	-	-
Gjøvik . . .	4	-	1	3	-	2	-	-	4	-	1	3	-
Hamar . . .	13 $\frac{2}{4}$	-	29	2	-	-	-	-	13 $\frac{2}{4}$	-	29	2	-
Haugesund . .	11 $\frac{3}{4}$	-	1	50	8	21	-	-	11 $\frac{3}{4}$	-	1	50	8
Horten . . .	5 $\frac{1}{2}$	1	-	-	-	-	-	-	5 $\frac{1}{2}$	1	-	-	-
Kongsberg . .	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Kragerø . . .	-	-	1 $\frac{1}{4}$	-	-	1	-	-	-	-	1 $\frac{1}{4}$	-	-
Kristiania . .	155	12	24	1	-	4	2	-	149	11	24	1	-
Larvik . . .	6	3	-	-	-	2	-	-	6	3	-	-	-
Lillehammer ¹⁾	9	-	3	-	-	-	-	-	9	-	3	-	-
Moss	15	1	21	-	1	-	-	-	15	1	21	-	1
Narvik	35 $\frac{1}{4}$	1	3	6	-	11	5	-	23 $\frac{1}{2}$	-	3	6	-
Notodden . .	10	1	1	-	2	7	-	-	10	1	1	-	2
Porsgrund . .	12 $\frac{1}{2}$	-	1	-	-	7	-	-	12 $\frac{1}{2}$	-	1	-	-
Skien	8	2 $\frac{1}{4}$	3	1	-	2	-	-	8	2 $\frac{1}{4}$	3	1	-
Stavanger ¹⁾ . .	75	5	13	748	15	605	2	-	75	5	13	748	15
Ialt	378 $\frac{1}{4}$	30 $\frac{1}{4}$	105 $\frac{1}{4}$	811	26	666	9	-	360 $\frac{2}{4}$	28 $\frac{1}{4}$	105 $\frac{1}{4}$	811	26

¹⁾ Slagteriet.

i 1915 **utenfor** stationerne.

de IIme classe en dehors des bureaux).

[illegible]

Tabel F.

Kjøtkropper kassert i 1915 utenfor stationerne.*(Viandes de boucherie saisies en dehors des bureaux).*

Kommune	Ialt kassert							Norsk							Svensk							Vegt i kilogram av kasserte kjøtkropper	Vegt i kilogram av avfald og organer					
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet			Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr		
Drammen . .	5	-	-	1	-	2	-	-	5	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	762	2838	
Gjøvik . . .	1	-	1	-	-	3	-	-	1	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.	.	
Hamar . . .	12	1	-	-	1	7	-	-	12	1	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1878	1060	
Haugesund .	2 $\frac{1}{4}$	1	-	3	-	1	-	-	2 $\frac{1}{4}$	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	475	1066	
Horten . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	840	80	
Kragerø . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.	14	
Kristiania ¹⁾	29	4	10	-	-	15	-	-	25	4	10	-	-	15	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	5326	25443	
Larvik . . .	1 $\frac{1}{4}$	$\frac{1}{16}$	-	-	-	-	-	-	1 $\frac{1}{4}$	$\frac{1}{16}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	167	27
Lillehammer ¹⁾	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	192	891	
Moss . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.	.	
Narvik . . .	4 $\frac{3}{4}$	-	-	1	-	3	-	-	4 $\frac{1}{2}$	-	-	1	-	3	-	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	468	.
Notodden . .	4 $\frac{3}{4}$	-	$\frac{1}{12}$	-	-	1	-	-	4 $\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{2}$	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	127	144	
Porsgrund . .	1	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.	.	
Skien . . .	4	4 $\frac{1}{4}$	1	-	-	1	-	-	4	4 $\frac{1}{4}$	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1457	72
Stavanger ¹⁾	16	3	-	20	1	42	1	-	16	3	-	20	1	42	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2614	1183	
Ialt	83	13 $\frac{3}{4}$	14 $\frac{1}{12}$	25	2	77	1	-	78 $\frac{3}{4}$	13 $\frac{3}{4}$	14 $\frac{1}{12}$	25	2	77	1	-	4 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47124	

¹⁾ Slagteriet.

De enkelte byer.

1. Aalesund.

Stadsdyrlæge *N. Toenberg* meddeler:

Efterspørslen efter kjøt har specielt i aarets senere maaneder langt oversteget tilførslen tiltrods for at aaret 1915 viser den største mængde kjøt, der noget aar er tilført byen. Stigningen kommer først og fremst paa storfæet, dels paa sauer og svin.

Kjøtforbrukets økning skyldes formodentlig en større tilgang av fiskealmue, et bedre kosthold specielt ombord i skibene samt rummelige pengetider.

Prisene har i aarets løp steget jevnt og hurtig. Saaledes i hel slagtevegt for svin fra kr. 1,10 til 1,85 pr. kg., oksekjøt fra kr. 0,90—1,80. ku- og gjødkalvkjøt fra kr. 0,75—1,60, saukjøt fra kr. 0,90—2,00, gjøt fra kr. 0,75—1,25, spædkalv fra kr. 0,40—0,75. Altsaa ca. 108 % stigning i løpet av et aar.

Behandlingen av kjøttet er jevnt god og dets kvalitet tror jeg bedre, om der end fremdeles er mange magre og elendige slagt at se, særlig vaar og forsommer. Endel voksne kjøer holder ikke en slagtevegt av 60 kg. engang.

Ved kontrollen blev ialt stemplet med 2den kl. 51 slagt av okser, 17½ svin, 87 sauer, 19½ gjøt, 41 spædkalv, 14 gjødkalv; de hyppigste aarsaker hertil var bedærvethet, slet behandling, avmagring, nødslagtning og abnorm lugt av kjøttet. Kassert blev ialt 19¼ okseslagt, 1¼ hest, 1½ svin, 14 sauer, ½ gjøt, 14 spædkalv og 6 gjødkalv.

2. Arendal.

Kjøtkontrolløren, amtsdyrlæge *K. Egeberg*, meddeler:

Kjøtkontrollen foregaar paa samme sted og med samme personale. Lønninger uforandret.

Kjøttilførslen har i 1915 sammenlignet med foregaaende aar tiltat i antal med storfæ 574, 7 hester og 200 sauer og avtat med 30 svin og 90 gjødkalver. Den forholdsvis store forøkelse av storfæantallet skyldes, at der næsten ikke er tilført dansk okseslagt, der veier langt mere end vore. Det har ogsaa ihøst været stor nedslagtning av kvier og smaa okser. Saaledes blev vegt-mængden vistnok temmelig nær densamme som forrige aar. Til gjødkalver regnes kun 4 à 5 uker gamle kalver. 10—14 dage gamle kalver er opført som spædkalver. Det fremstilles sjelden kalver under 5 à 6 dage. Trods den store nedslagtning utover høsten og i vinter har kjøt-prisene været høie. For 8 dage gamle spædkalver er betalt kr. 1,20—1,30 pr. kg. For flesk betalte slagterne i vegt, septbr., oktbr. 9 kr., novbr. 10 kr. og i dechr. op til 11 kr. pr. 6 kg.

Stemplet med 2den kl. blev 42 okseslagt, 6 svin, 2 sauer, 2 gjøter og 14 spædkalver og kassert 7 okser, 7 hester, 3 svin, 3 sauer, 2 gjøter og 13 spædkalver.

Aarsaken til 2den kl. stempling har væsentlig været avmagring (gamle avmagrede melkekjør og unge magre spædkalver).

Tøndekjøtkontrollen. Av utenlandsk kjøt er undersøkt 16 240 kg. islandsk sauekjøt og 7236 kg. amerikansk oksekjøt. Av det islandske blev 20 tønder omsaltet paa kontrollen. Det amerikanske oksekjøt har været særdeles fet, god og sterkt gjennemsaltet vare.

3. Bergen.

Stadsdyrlæge *I. Nielsen*, meddeler:

I 1915 har kjøtttilførslen været betydelig større — 8696 slagt = 44 347 kg. — end i 1914. Grunden hertil maa dels søkes i de ved krigstilstanden foraarsakede høie forpriser, der har nødvendiggjort en større nedslagtning end normalt, dels i det større kjøtforbruk til militære paa grund av nøitralitetsvakten.

Den rikeligere tilførsel har derfor ikke foraarsaket noget fald i prisene, som tvertimot har naadd en tidligere ukjendt høide.

Naar markedet særlig i aarets sidste halvdel, snarere har git indtryk av herskende kjøtmangel, skyldes dette ogsaa for en del at de betydelige tilførsler av tøndekjøt, paa grund av engelsk eksportforbud, har været stanset og derfor større mængder oparbeidede kjøtvarer har været unddrat markedet.

Utover de forhold, som krigstilstanden medfører, maa ogsaa regnes med de større industrielle foretagender som vokser op i Bergens opland og som sluker større dele av de kjøtmængder, der tidligere har tjent udelukkende til byens forsyning. Da vort oplands produktionsevne neppe kan holde skridt med det økede forbruk, maa dette medføre en varig prisstigning, som ofte ikke staar i et rimelig forhold til varens virkelige værdi. Jo mere de industrielle foretagender derfor tiltar i antal og omfang, desto mere vil ogsaa kravet paa, som et surrogat, at ta den utenlandske produktion til hjælp, her som under langt gunstigere landbruksforhold komme til at gjøre sig gjældende naar ikke folkeernæringen skal bli lidende under en mangelfuld tilførsel av et av vore vigtigste næringsmidler.

Hittil har man maattet nøies med det i saltet tilstand indførte kjøt, væsentlig hestekjøt. Herav er fra den tid tøndekjøtkontrollen blev obligatorisk (1912) indført følgende mængder i kg.:

Aar	Hestekjøt	Oksekjøt	Sauekjøt	Tarmer	Tilsammen
1912.	237 102,3	8 606,5	9 605,0	23 103,2	278 417,0
1913.	264 567,1	21 692,8	20 333,5	35 257,1	341 850,5
1914.	340 774,8	7 942,0	63 473,0	35 642,5	447 832,3
1915.	172 387,8	9 231,0	65 052,0	47 216,2	293 887,0

I 1ste halvaar 1916 er derimot kun tilført ialt 54 834,8 kg.

Behandlingen av det kontrollen tilførte ferske kjøt kan neppe siges at ha undergaaet nogen forandring til det bedre. Fra de nærmeste distrikter, hvor der

findes rutinerne landsslagtere, der selv bringer slagtet til byen, kommer det frem i upaaklagelig stand. Men efterhaanden som Bergens opland er utvidet med kjøtttilførsler fra fjerne distrikter, er ogsaa forholdene bli mindre tilfredsstillende, dels paa grund av ukyndig slagting, dels som følge av den lange transport, hvorunder kjøttet neppe behandles paa en fuldt forsvarlig maate. Ogsaa embalagen er ofte utilfredsstillende og maa undertiden karakteriseres som uforsvarlig, idet der anvendes mere eller mindre tilsmudsede sækker. Slagtet kommer derfor ofte frem i en tilsvinet og halvbeskadiget tilstand, undertiden fuldstændig bedærvet. Særlig gjælder dette i sommermaanederne og for svin- og spædkalveslagtets vedkommende.

Ved tøndekjøttkontrollen er som bedærvet kassert 3808 kg. heste- og 7,5 kg. oksekjøtt.

Med hensyn til kjøttkontrollens anordning og virkemaate er der i de forløpne fem aar ingen forandring sket. Der kontrolleres paa 2 stationer av 3 dyrlæger med kommunedyrlægen som kontrolbestyrer samt 2 opsynsmænd og stemplere. De samme dyrlæger utfører tøndekjøttkontrollen, hvortil et særskilt lokale er indredet i toldbodens nærhet. Desuten kontrolleres paa en større fabrikk, hvor et særskilt rum er indredet til dette bruk.

I 1912 bevilgedes kr. 373 000 til indredning av et offentlig slagtehus og kvægtorv, hvorpaa arbeidet nu er saa langt fremskredet at anlegget antagelig vil kunne tages i bruk i 1917. Det maa dog forutsættes at anlægsomkostningene, paa grund av den store stigning i arbeids- og materialpriser, vil bli større end beregnet.

Med 2den kl. stempledtes ialt 23 okseslagt (væsentligst foraarsaket ved avmagring, bedærvethet, nødslagtning), 1 hest, 40 svin (hvorav 23 med abnorm lugt, brunstlugt), 2 sauer, 1 gjet, 176 spædkalv (de fleste bedærvet eller daarlig behandlet) samt 3 gjødkalver. Kassert blev 33 okseslagt, 5 hester, 1 svin, 12 sauer, 226 spædkalver (oftest paa grund av diarré, bedærvethet, slet behandlet) og 3 gjødkalver.

4. Bodø.

Dyrlæge *A. Austdal*, meddeler:

Kjøtttilførselen har været noget større end foregaaende aar. Ogsaa iaar har en herværende slagter nedsaltet for marinen ca. 60 000 kg. oksekjøtt. Dette gjør at prisene i høst holdt sig forholdsvis betydelig høiere end foregaaende aar. Der klages saa meget fra sydbyerne over den daarlige behandling av Nordlandskjøttet; men det kjøtt som kommer til herværende kontrol gir slet ikke indtryk av at være saa daarlig behandlet, saa jeg tror, at naar Nordlandskjøttet kommer frem til sydbyerne i saa mislig forfatning, saa skyldes dette mer de daarlige kommunikationer med mange ganges omladning og daarlig behandling underveis, end daarlig behandling under slagtingen. Emballeringen er nok ofte mangelfuld men saa bedres dog den ogsaa aar for aar.

Utenfor stationen er iaar kun stemplet 20 storfæ og 6 hester. Alt 1ste klasse.

Med 2den kl. stempledtes 38 okseslagt, 7 hester, 1 svin, 12 sauer og 11 spædkalver og kassertes 6 okser, 1 hest, 1 svin, 3 sauer, 5 spædkalver og 1 gjødkalv.

5. Drammen.

Dyrlæge *G. Brehke*, meddeler:

Tilførslen av kjøt stiger aar for aar. Her er nemlig undersøkt 2175 storfæ mere i 1915 end i 1914.

Med 2den kl. er stemplet $76\frac{3}{4}$ okse (hvorav 12 tuberkuløse), 10 hester, $21\frac{1}{4}$ svin, 1 gjæt og 21 spædkalver.

Kassert er 23 storfæ (hvorav 1 tuberkuløs), 1 svin, 11 spædkalver, 1 gjødkalv til en sammenlagt vekt av 3174 kg.

Av organer er kassert 4536 kg.

Foruten det ovenfor anførte foregaar her i byen en ganske betydelig eksportslagting, specielt av storfæ og sauer.

6. Fredrikshald.

Stadsdyrlæge *Ant. Jacobsen*, meddeler:

Fredrikshalds kjøtkontrol har i aarets løp foregaat i importslagteriets dertil indrettede bekvemme og tidsmessige kjøtkontrollokale. I vinterhalvaaret holdtes kontrollen aapen fra kl. $7\frac{1}{2}$ —11 i tre og 8—11 i tre dage i uken. I sommerhalvaaret holdtes den aapen fra kl. 7—11 i tre og $7\frac{1}{2}$ —11 i tre dage i uken.

Tilførslen av slagtekropper har i aarets løp været i betragtelig nedgang og har gjort sig mest gjældende for svinslagts vedkommende.

Der blev saaledes i 1915 tilført 1597 okser, 104 hester, 983 svin, 1206 sauer, 1522 spædkalver og 344 gjødkalver, mot 1914 1420 okser, 138 hester, 1445 svin, 1532 sauer, 1828 spædkalver og 495 gjødkalver.

Det sees herav, at der for oksers vedkommende er en stigning av 177 stykker. Denne stigning begrundes i, at der til hærens provianteringsmagasin er nedsaltet 20 000 kg. oksekjøt, og en betydelig nedsaltning av oksekjøt blev i november og december foretat, i de private huser, da kjøtprisen i disse maaneder var ganske rimelig fra kr. 1,00—1,15 pr. kg., i $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ -kropper og da man hadde for øie en betydelig prisstigning i aarets første maaneder, likesom der muligens vilde bli nogen kjøtnød.

Antal av hesteslagt et gaat ned med 34, men det er blit mere almindelig, at hesteslagtingen foregaar i importslagteriet, da slagterne derved sparer kr. 2,00 til dyrlægen for syning og attest, hvilken sidste er paabudt at skulle medfølge hvert hesteslagt; ved slagting i importslagteriet er syningen av hestene gratis.

Tilførslen av svinekropper har hat en betydelig nedgang, nemlig 462 stykker. Rigtignok har fleskeprisen været meget høi fra kr. 1,65—1,75 i hel vekt, men det synes ikke at ha opveiet den store pris paa kraftfor.

Tilførslen av saukropper har hat en nedgang av 326 stykker, da sauslagtingen i Fredrikshald for en stor del betinges av tilførslen fra Sverige, og da denne omtrent var ophørt i høstmaanederne, som pleier at ha den største tilførsel, resulterte dette i, at vi maatte faa det nødvendige saukjøt fra det nordenfjeldske og Vestlandet.

Tilførslen av kalvekropper er ogsaa mindre end det foregaaende aar, nemlig 306 spædkalver og 154 gjødkalver.

Tilførslen av slagtekropper fra Sverige er udelukkende fra grænsedistriktene. Varerne ankommer hertil med jernbanen, dampskib eller ad landeveien; til-

førslen har i aarets løp været følgende: 15 okser, 50 hester, $34\frac{1}{2}$ svin, 59 sauer, 4 spædkalver og 37 gjødkalver.

Varerne er gennemgaaende pent behandlet fra avsenderens side, mens de varer som kommer med toget, er mere eller mindre ødelagt, ved den uheldige behandling, som blir kjøttet tildelt fra jernbanens side, især i jernbanens trange, skidne opbevaringsrum, hvor kjøttet blir lempet ind og utsat for udyr og traak.

De paabudte attester, som skal medfølge slagtene fra Sverige, utstedes næsten udelukkende av lægfolk, da de svenske grænsedistrikter er yderst tyndt besatte med veterinærer.

Stempling med 2den klasse og kassation er altid foretat paa kontrolstationen, da alle slagtekropper, som er paatruffet utenfor kontrolstationen med sanitære mangler er henvist til denne, for der at underkastes en nøiere undersøkelse. Med 2den kl. er stemplet 1725 kg. oksekjød, 600 kg. hestekjød, 1140 kg. svinekjød, 15 kg. sauekjød, 165 kg. spædkalkvjød og 155 kg. gjødkalkvjød. Tilsammen 3800 kg. Kassert er $9\frac{1}{2}$ okse, 1 hest (svensk), $1\frac{1}{4}$ svin, 2 sauer, 13 spædkalver og $2\frac{1}{2}$ gjødkalv. Den samlede kjøtvegt herav utgjør 1732 kg., mens organvegten av disse slagtekropper kun utgjør 312 kg., da organerne mangler.

Ved det kommunale importslagteri blev i aarets løp slagtet 439 okser, 2 gjellinger, 338 kuer, 612 kvier, 47 hester, 59 svin, 42 sauer, 14 spædkalver og 4 gjødkalver. Ialt 1391 storfæ, hvorav 10,7 % var tuberkuløse. Med 2den kl. stemples $13\frac{1}{4}$ okseslagt, 3 svin og 1 spædkalv og kassert 3 okseslagt; totalvegt av kassert kjøt 2405 kg. Kjølehuset har været i drift fra 26de juni til 1ste november.

7. Fredrikstad.

Dyrlæge *J. Hvattum*, meddeler om kontrollen i vestre Fredrikstad:

Som anført i min indberetning fra ifjor er den fremtidige kontrolordning, lønsforhold samt ansættelse av kontrollør paa østsiden fremdeles ikke bragt i orden og henvises forøvrig herom til mit tidligere indsendte forslag, likeledes med hensyn til lokalet for næringsmiddelkontrollen.

Tilførslen til kontrollen har i aarets løp været følgende antal slagt: storfæ 4440 $\frac{1}{4}$, hest 291, svin 2114 $\frac{3}{4}$, sau 2514, spædkalv 3349, gjødkalv 449 $\frac{2}{4}$. Derav svensk: storfæ 597 $\frac{2}{4}$, hest 55, svin 11 $\frac{3}{4}$, sau 65 $\frac{2}{4}$, spædkalv 2 og gjødkalv 14.

Sammenlignet med 1914 viser tilførslen sig saaledes: tiltat med: storfæ 228 $\frac{3}{4}$, hest 16 $\frac{3}{5}$, sau 656 $\frac{2}{4}$, spædkalv 210 $\frac{2}{4}$ og avtat med: svin 881 $\frac{1}{4}$, gjødkalv 85 $\frac{3}{4}$. Tilførslen fra Sverige er avtat med: storfæ 945 $\frac{3}{4}$, hest 72, svin 70 $\frac{2}{4}$, sau 477 $\frac{2}{4}$, tiltat med: gjødkalv 2.

Som det fremgaar av ovenstaaende er tilførslen øket for storfæ, hest, sau og spædkalvs vedkommende mens avtat med hele 881 $\frac{1}{4}$ svin. Dette maa tilskrives de høie kraftforpriser, som har gjort at især mange smaafolk har indskrænket svineholdet, mens for storfæets vedkommende av samme grund er foretat forholdsvis større nedslagting.

Det fremførte kjøt har gennemgaaende været magrere og ikke av saa god kvalitet som tidligere aar og for svinenes vedkommende har forekommet adskillig rachitis (bensyke).

Prisene har holdt sig høie, især ved aarets slutning.

Kjøttet har ikke været beheftet med megen sygdom. Av tuberkulose er saaledes kassert 4 $\frac{3}{4}$ storfæ mens 6 $\frac{2}{4}$ er stemplet med 2den kl.

Av miltbrand er kassert 1 storfæ, en sjelden og uhyggelig sygdom at faa ved kontrollen.

De i min forrige indberetning paaklagede forhold vedrørende de aabne kjøtbaserer, samt forøvrig transport, omsætning og behandling av kjøttet her i byen er fremdeles de samme og ikke tilfredsstillende i sanitær henseende.

Med 2den kl. stempledtes $47\frac{3}{4}$ okseslagt, $6\frac{3}{4}$ hest, $38\frac{3}{4}$ svin, 2 sauer, $40\frac{1}{2}$ spædkalv og 2 gjeter, mens der kassertes 10 storfæ, $2\frac{2}{4}$ svin, $\frac{1}{2}$ sau og $21\frac{1}{2}$ spædkalv.

Angaaende kontrollen i østre Fredrikstad meddeler dyrlæge *E. Bruer*, at den har været drevet i de samme lokaler og under de samme forhold som før. Tilførslen av ferskt kjøt og dettes kvalitet var omtrent som foregaaende aar. Med 2den kl. stempledtes $1\frac{1}{2}$ okse, 2 svin og 7 spædkalver; kassert blev 2 storfæslagt (tuberkulose) og 1 svin.

8. Gjøvik.

Dyrlæge *L. Seeberg*, meddeler:

De allerede i 1915 sterkt stigende kjøtpriser har antagelig gjort, at kjøtforbruket i byen er mindsket noget, og de høie priser har vel for endel bidrat til, at en større del av kjøttet er sendt direkte til Kristiania.

Kjøtkontrollen foregaar i de samme lokaler som før, og er der i aaret 1915 ingen forandringer skedd vedrørende byens kjøtkontrol.

Slagtene har gjennemgaaende været av god kvalitet og pent behandlet.

Der blev stemplet med 2den kl. 15 okser, 7 svin, 3 sauer og 13 spædkalver og kassert 6 okseslagt, 3 svin og 8 spædkalver.

9. Hamar.

Stadsdyrlæge *G. Coth*, meddeler:

Oksekjøttets kvalitet har gjennemgaaende hele aaret og særlig fra mai og utover til begynnelsen av december maaned været slet. Kjøttet har været magert og slasket, ofte ret uappetitlig. Den ugunstige sømmer med den sene og korte havnegang har været aarsaken. Først i december maaned begyndte kjøttet igjen at bli fett og fast. I mai og juni maaned var der enkelte dage svær trafik paa kontrollen paa grund av den svære nedslagtning som fandt sted; man frygtet jo et uaar, og mange der hadde sluppet sine dyr tilfjelds tok dem hjem igjen efter 8—14 dages forløp og slagtet dem. Hvordan kvaliteten av dette kjøt var kan let tænkes. Enkelte sygdomme som smitsom kalvediarrré synes at minke, idet jeg i de større besætninger, hvor den hersker, og hvorfra der er sendt kalveslagt til kontrollen, har iverksat behandling med serum fra det danske serumlaboratorium, og med et ypperlig resultat.

Hvad angaar kjøttets behandling er der endnu nogen der kommer med slagt indpakket i sagflis-, mel-, hoi- og potetsækker. At disse enkelte ikke gjentar eks-

perimentet er sikkert nok, men fra avsidesliggende steder vil da vel fremdeles endel lignende tilfælde forekomme, især naar varerne sendes og avsenderne ikke personlig kan være tilstede ved kontrolleringen og faa vite de krav der stilles til indpakning av kjøtvarer.

Enkelte dyr er yderst slet slagtet, idet det er daarlig blodtømt, tilsølet og opflenset ved flaaningen. Der findes jo enkelte landsslagtere der vil fortsætte paa denne maate saa længe de driver sit haandverk, men for at faa en bedre slagtning utover bygdene i Hedemarkens amt, agter jeg iaar at indgaa til amtstinget med andragende om, at bevilge aarlig en sum til dertil skikkede personer fra bygdene, der vil utlæres til landsslagtere. Jeg har tænkt mig det som et kortvarig praktisk og teoretisk kursus ved Hamar slagteri under min ledelse, idet jeg av interesse for saken vil stille endel av min tid til disposition for samme.

Der blev stemplet med 2den kl. 39 $\frac{3}{4}$ storfæslagt (tuberkuløse 5), 3 hester, 45 svin, 7 sauer, 13 spædkalver og 1 »andre dyr«. Kassert blev 17 $\frac{3}{4}$ okseslagt (2 tuberkuløse), 2 $\frac{1}{4}$ hest, 5 svin, 1 gjæt, 60 spædkalver (de fleste paa grund av led-sygdom, diarré, ufuldbaarenhet og bedærvethet) og 1 »andre dyr«.

10. Haugesund.

Dyrlæge *H. P. Jensen*, meddeler:

Der er ialt tilført kontrollen 2652 okser, 35 hester, 434 svin, 5344 sauer, 394 gjeter, 3015 spædkalver og 86 gjødkalver, hvilket er 552 okser, 2 hester, 1411 sauer, 314 gjeter, 480 spædkalver og 20 gjødkalver mere end i 1914. Kun for svinenes vedkommende er tilførslen mindre — nemlig 134 stk. Regnet efter en gjennomsnittsvegt av: okse 90 kg., hest 175 kg., svin 80 kg., sau og gjæt 15 kg., spædkalv 12 og gjødkalv 30 kg. har det samlede forbruk av fersk kjøt og flesk væretes 403 184 kg., hvilket utgjør ca. 26,9 kg. pr. indbygger, idet byens befolkning anslaaes til 15 000 mennesker.

Kjøtprisene steg sterkt i aarets løp. Forholdet stiller sig paa det nærmeste som nedenfor anført ved indkjøp av slagt (betalt efter kjøtvegt med hud og avfald paa kjøpet:

Okse fra kr. 1,20—1,50 pr. kg., hest fra kr. 0,60—0,70 pr. kg., sau fra kr. 1,40—1,80 pr. kg., gjødkalv fra kr. 1,20—1,40 pr. kg., spædkalv 12—15 kr. pr. stk., flesk fra kr. 1,30—1,60 pr. kg. i hel vegt.

Tinter er forekommet i 7 okseslagt, derav i et tilfælde i meget stor mængde saavel paa yndlingsstederne som overalt i kroppens og lemmernes muskler.

Tuberkuløs bronchopneumoni fandtes hos en ku, som ca. 8 maaneder før slagtningen var indført hertil fra Sverige via Kristiania. Dette er det første tilfælde av tuberkulose hos kvæg, som er iagtatt her ved kontrollen, siden jeg overtok kontrollørstillingen i 1906. Der bemerkes, at lungerne følger ethvert slagt og bronchial- og mediastinalglandlerne undersøkes altid herfor.

Tøndekjøtkontrollen. Til herværende toldsted er ialt indført:

426 tdr. islandsk sauekjøt à 112 kg.	47 712 kg.
44 » amerikansk oksekjøt à 90 kg.	3 760 »

Tilsammen 51 472 kg.

Av dette parti er kontrollert: 321 tdr. islandsk sauekjøt og 6 tdr. amerikansk oksekjøt, hvilket alt er stemplet som importvare. Resten — 105 tdr. islandsk sauekjøt og 38 tdr. amerikansk oksekjøt — er indlagt paa transitleger.

Med 2den kl. stempledtes $50\frac{1}{4}$ okseslagt (1 tuberkuløs), 1 hest, $7\frac{3}{4}$ svin, 101 sau, 9 gj t og 266 spædkalv og kassert: $8\frac{2}{4}$ okse, 1 hest, 5 sau, 12 spædkalv og 31 gjødkalv.

11. Holmestrand.

Dyrlæge *O. Rustad*, meddeler:

Kontrollokalet er uforandret; lønnen likeledes — 600 kr. pr. aar. Kjøttets behandling og kvalitet har gjennemgaaende været bra. Et av kommunen til slagting indrettet lokale blev tat i bruk i midten av oktober sidste aar og har vist sig nyttig.

Med 2den kl. blev stemplet 3 okseslagt (1 tuberkuløs), 1 svin og 17 spædkalver og kassert 1 okse, 1 svin (tuberkuløs) og 6 spædkalver; ialt 300 kg. kj t og ca. 150 kg. organer.

12. Horten.

Dyrlæge *R. Davidsen*, meddeler:

Kjøtkontrollens lokaler er de samme som det foregaaende aar, likeledes betjening, avlønning og kontortid.

Eftersyn av slagterier og p lsemakerier foregaar i regelen hver 14de dag og hos alle kj thandlere hver maaned. Av slagterier er der 2, av p lsemakerier 3.

Tillike paahviler det kontrolløren at ha tilsyn med fisketilf rslen.

Kj tttilf rslen har været større end foregaaende aar. Som aarsak hertil maa anføres de gode priser og forholdsvis daarlige foderaar.

Kj tleverancen til marinen indehaves av en av stedets slagtere. Kjøttet blev delvis stemplet paa kontrolstationen.

Det tilførte kj t har med hensyn til kvalitet og behandling været meget god.

Tilførslen sker fra de omliggende distrikter, hovedsakelig gjennem bonde-slagtere der alle driver gaardsbruk.

Fra utlandet er i forrige aar intet tilført naar undtages 3 sauer fra Danmark.

Med 2den kl. stempledtes $20\frac{1}{2}$ okseslagt, 4 svin og 8 spædkalver og kassertes $9\frac{1}{2}$ okse (1 tuberkuløs) og 3 spædkalver.

13. Hønefoss.

Dyrlæge *G. Ødegaard*, meddeler:

Ved stationen har der været kontrollert $1411\frac{3}{4}$ okse, 39 hester, 715 svin, $783\frac{1}{4}$ sau, $1031\frac{1}{2}$ spædkalv og $140\frac{1}{2}$ gjødkalv. Utenfor stationen er kun kontrollert 3 okser og 2 svin. Til sammenligning kan anføres at der i 1914 blev kontrollert 1272 okser, 39 hester, $881\frac{1}{2}$ gris, 774 sauer, 1 gjet, 980 spædkalver og 223 gjødkalver.

Med 2den kl. blev stemplet $15\frac{3}{4}$ okser, 1 hest, 13 svin, 6 spædkalver. Kassert blev 3 okser 5 spædkalver og 1 gjødkalv, hvis vegt utgjorde 465,8 kg. Av organer kassertes 458,5 kg.

Kontrollen ute i byen avtar mer og mer for hvert aar, da man unddrager sig herfor.

Beskaffenheten av kjøttet har gjennemsnitig været god, omend der har været fremført adskillig, der har været i mindre godt huld, samt av unge dyr, grundet sterk nedslagting paa forsommeren, da man frygtet for fornød, likesom der tidlig paa høsten fremstilledes adskillige svin i meget tynd stand, idet det faldt for kostbart at kjøpe mel til gjødning og fleskeprisene da ikke var saa høie, som de senere blev.

Kontrolstationen er paa samme sted som før, den er uforandret og i enhver henseende uhensigtsmæssig.

14. Kongsberg.

Dyrlæge *O. Løken*, meddeler:

I 1915 blev ialt kontrollert paa stationen: 1054 kjør, $3\frac{1}{2}$ hest, $306\frac{1}{4}$ svin, 350 sauer, 16 gjet, $1103\frac{1}{2}$ spædkalv og 96 gjødkalv samt utenfor kontrolstationen: 120 kjør, 174 svin, 1 sau og 4 spædkalver.

Denne sidste slags kontrol, der iaar var endel mindre end sedvanlig, utføres ikke hos slagtere, men hos privatfolk og medfører et uforholdsmæssig stort arbeide og en utrolig tidsspilde paa grund av de store avstande i de spredt bebyggede bydele og særlig da slagtingen foretages til forskjellige tider hos de forskjellige eiere, naar der for at faa kontrollert et faatal av slagtedyr maa tilbakelægges adskillige kilometer daglig. Da dette er en i længden, baade for folk som slagter til eget husbruk, og for kontrolløren umulig ordning, vil bystyret rimeligvis ansøke om at faa kontrollen innskrenket til den virkelig bymæssig bebyggede bydel. Avgiften pr. dyr for denne kontrol er 50 øre og tilfalder bykassen; ialmindelighet utgjør den til sammen kr. 200,00 pr. aar.

Lønnen for kontrolløren er nominelt kr. 1500,00, men i virkeligheten kun kr. 1000,00, da kontrolløren paa egen regning — paa grund av ovennævnte ambulatoriske kontrol — om høsten maa holde eksaminert dyrlæge som assistent. Sidste høst var der ingen at faa.

Som medlem av sundhetskommisjonen har jeg været med paa eftersyn av slagterierne. Et av disse var i saa mislig stand, at det midlertidig maatte stænges. Med 2den kl. stempledtes $12\frac{1}{4}$ okseslagt, 2 svin, 2 sauer og 21 spædkalver og kassertes 1 okseslagt, 1 svin og 1 spædkalv.

15. Kragerø.

Dyrlæge *J. Benzen*, meddeler:

Den kommunale kjøtkontrol har i det forløpne aar ikke undergaat nogen forandring.

Tilførslen har været noget større end i de foregaaende aar og prisene har holdt sig usedvanlig høie. Der har iaar ikke været indført kjøt fra Danmark, heller ikke har der været tilført nævneværdig fra andre byer. Stemplet med 2den kl. blev $7\frac{1}{2}$ okse, $7\frac{2}{4}$ svin ($\frac{1}{2}$ tuberkuløs) og 5 spædkalver, og kassert 2 okser, 1 svin og 2 spædkalver.

16. Kristiania.

Direktør *A. Lo* meddeler:

Kjøtkontrollen besørges av direktøren, 1 første kontroldyrlæge og 3 kontrol-dyrlæger samt av og til av en ekstraordinær dyrlæge. Betjeningen bestaar forøvrig av en stemplerformand og 6 stemplere. En stemplerplads har efter at en sluttet, været ledig i nogen maaneder og istedenfor har der været brukt ekstrahjælp.

Tøndekjøtkontrollen besørges av kjøtkontrollens dyrlæger. Der er fast ansat en assistent og paa 14 dages opsigelse en medhjælper.

1915 er slagtehusets 3. og kjøtkontrollens 22. driftsaar. Dette aar utmerker sig ved en ubetydelig tilførsel av utenlandsk kjøt og dyr, saaledes at den norske tilførsel har været den dominerende.

Den totale tilførsel av ferskt kjøt slagtet i slagtehuset her, samt utenbys slagtet og fra utlandet indført som passerte Kristiania kjøtkontrol, var: (for 1914 er tallene vedføjet i parentes): 59 278 (55 691) okser, 2774 (2007) hester, 36 797 (47 230) svin, 50 278 (41 502) sau, 6418 (6342) gjæt, 30 066 (28 754) spædkalv, 30 665 (26 780) gjødkalvungfæ.

Der er saaledes en stigning paa 6,3 % okse, 38,2 % hest, 21,1 % sau, 4,6 % spædkalv, 14,5 % gjødkalv. Svinetilførselen var gaat ned med 22,08 %.

Av denne tilførsel var slagtet i Kristiania slagtehus: 23 705 (22 302) okse, 725 (462) hest, 2693 (3042) svin, 981 (628) sau, 4 (5) gjæt, 1693 (1716) spædkalv og 9475 (3993) ungfæ og gjødkalv. Desuten er der iaar indbragt 82 rensdyr tit flaaning. Der er saaledes en stigning paa 1403 okser, 263 hester, 353 sau, 5482 ungfæ og gjødkalv samt en nedgang paa 349 svin, 1 gjæt og 23 spædkalv.

Slagtet utenbys og utenlands var 35 573 (33 389) okser, 2049 (1545) hest, 34 104 (44 188) svin, 49 297 (40 874) sau, 6414 (6337) gjæt, 28 373 (27 038) spædkalv, 21 190 (22 787) gjødkalv.

Det utenbys og utenlands slagtede viser en øket tilgang av 2184 okser) 504 hester, 8423 sau, 77 gjæt, 1335 spædkalv samt en nedgang paa 10 084 svin, 1597 gjødkalv.

Av den samlede tilførsel var av norsk oprindelse: 90,95 % okse, 93,52 % hest, 99,57 % svin, 97,97 % sau, 97,13 % spædkalv, 71,14 % gjødkalv.

Herav var igjen tilført i slagtet tilstand 57,03 % okse, 72,06 % hest, 92,65 % svin, 98,15 % sau, 94,21 % spædkalv, 57,32 % gjødkalv og slagtet i slagtehuset 42,97 % okse, 27,94 % hest, 7,35 % svin, 1,85 % sau, 5,79 % spædkalv. 42,68 % gjødkalv-ungfæ.

Det viser sig at den totale tilførsel av okse og gjødkalv-ungfæ begynder at

fordele sig mere jevnt over hele aaret; flesket tilføres endnu mest i vinterhalv-aaret og sau i maanederne august—november. Men ogsaa her er merkbar forskjel fra for flere aar tilbage. Da kom flesket væsentlig under jul og sau i et par høst-maaneder og den øvrige del av aaret kom der meget lite av disse varer. Denne utjevning er kun av det gode, baade for producent og konsument. Den store periodiske tilførsel av enkelte slags kjøtsorter, som gjennom aaremaal har været almindelig, har nok hat prisfald tilfølge, men har aldrig været til fordel for producenten og i grunden heller ikke i nogen særlig grad for konsumenten, derimot for større handlende, pølsefabrikker og hermetikfabrikker.

Kristiania kjøtttilførsel er efterhaanden blit jevnere aaret rundt. Dette har især vist sig i de sidste aar og har sikkert sin grund i de foranstaltninger, som her er iverksat for at faa bedre omsætningsvilkaar.

Med den økede befolkning fulgte ogsaa nødvendigheten av en jevnere tilførsel for at enhver kunde skaffe sig til dagens behov. Det er denne trang som nu tildels imøtekommes under den begyndende jevnere tilførsel aaret rundt og det er de foranstaltninger, kommunen har iverksat til lettelse av omsætningen, som mulig-gjør dette.

Omsætningen ved anlæggene her foregaar paa flere maater, dels ved at producenten personlig besørger salget av dyr paa fjøset og kjøt i kjøthallen, dels ved slagteren som kjøper op slagtedyrt enten paa landet eller mest paa handelsfjøset i fast regning, slagter selv og omsætter dyrets forskjellige dele ogsaa selv eller ogsaa ved kommissionærer som omsætter baade kjøt og dyr mot en fast provision.

Omsætningsmaaten av dyr og kjøt gennem kommissionærer er en virksomhet, som har tat stor opsving i de senere aar. Det har længe været slik, at en betydelig del av det kjøt som kommer til Kristiania er gaat gennem kommissionærenes hænder, men kun et faatal av dyr. Men efterat slagtehuset kom i drift, blev ogsaa et stadig økende antal slagtedyrt omsat ved kommissionærerne.

Mange producenter er ogsaa opkjøpere, som før selv reiste til byen med kjøt eller dyr, har sin kommissionær, hvortil varerne sendes. Kommissionæren tar jo sin provision, men denne vil som regel ikke bli saa stor, at den kunde dække de utlæg avsenderne maatte ha ute og hjemme, om han selv skulde reise til byen med slagtede varer. Som regel kan det vel ogsaa siges at flinke kommissionærer, som jo har erfaring i denne slags omsætning og som til enhver tid kjender markedet, opnaar mindst like saa gode priser som eieren selv, kanske oftere bedre. Dette viser sig bedst ved at eiere som endnu følger med sine varer til byen, allikevel finder sig bedst tjent med at la kommissionærerne sælge for sig.

Byens tilførsel og omsætning av dyr og kjøt maa nu siges at være i god gjænge og dertil bidrar slagtehuset ikke mindst. Slagtehuset har igrunnen ikke bidrat til at varerne er blit billigere, men derimot i høi grad til en øket og mere jevn tilførsel aaret rundt, en meget bedre behandling av varerne, jevnere pris uten saa store svingninger og en retfærdigere prisforskjel mellem gode og daarlige kvaliteter. Dette er altsammen fordele som jo kommer producenten tilgode. Han er ikke her prisgit tilfældigheterne med svære prisfald; alle kvaliteter har kjøpere, og der er praktisk talt avsætning for ubegrænsede mængder. Ingen behøver saaledes som før at brænde inde med sine varer eller sælge til spotpris. Dette skjøner producenten godt og sender derfor helst sine varer hit. Ja, det er endog blit almindelig, at mange, selv langt bortliggende byers handlende, hermetik- og pølsefabrikker osv., maa gjøre sine indkjøp her, og det ofte av varer, som skriver sig fra deres eget opland.

Kristiania har frembragt disse for landmanden heldige forholde ved betydelige økonomiske ofre. Der tilskytes nemlig aarlig betydelige beløp til driften av Kristiania slagtehus, beløp som er til direkte fordel for producenten. Men dette har byen

igjen ved den økede og jevnere tilførsel. Jeg er ogsaa sikker paa at byen ikke vilde haat den efter forholdene rikelige tilførsel i 1915, hvis institutionen Kristiania slagtehus med sine tilhørende avdelinger ikke hadde eksistert. Byen har derfor herigjennem indirekte saa rikelig igjen for sit tilskud, at det fuldt ut opveier de bragte ofre.

Den norske tilførsel.

Kristiania forsyning av kjøt av norsk oprindelse bestod i beretningsaaret som ellers av utenbysslaget (landsslaget) og det i Kristiania slagtehus slagtede kjøt.

Det er nok saa, at endel kjøt som statistisk indgaar under norsk kjøt, skriver sig fra dyr, indført fra Sverige som livdyr, men da mange av disse har staat en god tid, ofte flere aar paa norsk foring, maa de her bli at betrakte som norske.

Den totale tilførsel av norsk kjøt¹⁾ var: 53 906 okser, 2594 hester, 36 638 svin, 49 256 sau, 6409 gjæt, 29 204 spædkalv og 21 812 ungfæ og gjødkalv. Stigningen fra 1914 utgjør, 82,3 % okse, 115 % hest, 27 % sau, 1,17 % gjæt, 28,3 % spædkalv, 65,3 % gjødkalvungfæ; svinetilførselen er derimot gaat ned med 0,8 %. Herav var igjen landsslaget: 30 744 okser, 1869 hester, 33 945 svin, 48 341 sau, 6405 gjæt, 27 513 spædkalv og 12 503 gjødkalv eller en stigning paa 90,89 % okse, 151,2 % hest, 0,10 % svin, 26,71 % sau, 1,18 % gjæt, 30,8 % spædkalv og 28,2 % gjødkalv.

Slaget i Kristiania slagtehus var 23 162 okser, 725 hester, 2693 svin, 915 sau, 4 gjæt, 1692 spædkalv og 9309 ungfæ.

Kjøttilførselen dette aar har væsentlig været av norsk oprindelse, idet den danske var ophørt og den svenske indskrænket til ca. fjerdedelen av fjoraarets. Av den samlede tilførsel til Kristiania er nemlig den norske iaar 90,95 % okse, 93,52 % hest, 99,57 % svin, 97,97 % sau, 97,13 % spædkalv, 71,14 % gjødkalv.

Det norske oksekjøt er som før av vidt forskjellig kvalitet, like fra de meget gode kvaliteter i form av fjøskuer, foringsokser og ellers slagtedyr fra de mere kultiverte besætninger ned til de aller ringeste kvaliteter. Der er iaar i endda høiere grad end ifjor nedslaget et meget stort antal ungfæ av slagtevegt betydelig under 100 kg. og oftest i en særdeles ringe forstånd.

Det burde ikke være saa rent urimelig og heller ikke uoverkommelig, om disse ca. 20 000 ungdyr var blit foret, saa de ga 100 kg. større slagtevegt, d. v. s. en tilvekst i kjøtttilførselen paa ca. 2 millioner kg. Denne tilvekst vilde utgjøre $\frac{1}{4}$ av Kristiania hele forbruk av ferskt kjøt, eller være langt paa vei til at opveie, hvad der aar om andet indføres fra utlandet. Dette gjælder ikke bare Kristiania; men lignende forhold gjør sig sikkert likesaa sterkt gjældende for slagtedyr og kjøt som føres til andre byer landet rundt. Dette forhold maa og bør forandres, skal kjøtproduksjonen komme nogen vei.

Den meget økede tilførsel i antal skrotter av norsk kjøt i 1915 viser, at der her i landet er dyremateriel nok for en meget større kjøtproduksjon, bare det kunde overkommes at holde dyrene saa længe og gi dem tilstrækkelig mat, saa de fleste kunde opnaa en i forhold til racen antagelig slagtevegt. Derved vilde ikke alene dyrets værdi stige med den økede vekt, men kjøttet vilde ogsaa betinge en bedre pris paa grund av den bedre kvalitet.

Hvad foran er anført om ufærdige slagtedyr av forliten vekt gjælder jo først og fremst oksekjøt, men det kan ogsaa i nogen grad overføres paa andre kjøtsorter.

Storfæslagtedyr og utenbys slagtet oksekjøt faar Kristiania fra de forskjellige egne av landet, like fra nordligst i Nordland til Vest- og Sørlandet. Der er

¹⁾ Heri er ikke medtat det fra Stavanger indførte kjøt, som er fritat for kontrol her.

kommen betydelige mængder fra det nordenfjeldske, en tilførsel som for slagtedyrenes vedkommende er tiltat meget sterkt siden slagtehuset kom i drift, og mere vilde man faa derfra, om trafikforholdene var bedre, saa man slap de mange omkostninger paa grund af de forskellige sporbredder.

Hest. Av norsk hestekjød er tilført 2594 skrotter, hvorav 1869 utenbys slagtet og 725 slagtet her. Den betydelig økede slagtning (av 1388 dyr) skriver sig fra indskrænkning i utførselstilladelsen og strengere fordring til de hester, som fik lov at utføres, samt paa grund af de høie forpriser.

Svin. Flesketilførslen av norsk oprindelse var i antal omtrent som foregaaende aar med 36 638, hvorav 33 945 landslagtet og 2693 i slagtehuset. Kvaliteten er omtrent som foregaaende aar. Der er i beretningsaaet som foregaaende aar slagtet et ret betydelig antal halvmagre og smaa svin, som burde været holdt noget længer, men de høie priser og den ringe tilgang paa kraftfor er vel grunden hertil.

Sau. Av saukjød blev tilført betydelig mere end foregaaende aar ialt 49 256 derav var utenbys slagtet 48 341 og slagtet her 915. Der er saaledes en stigning av 10 482 skrotter. Det maa siges at den norske sauavl har tat sig op og sauholddet ser ogsaa ut til at ha bredt sig, saa større og større distrikter kan delta i Kristianias forsyning. Den almindelige høstslagtning av driftssauer til Kristiania er blit borte, men til gjengjæld kommer der nu saukjød fra de mest fjerntliggende landsdele og især har dette tat sterkt til fra det nordenfjeldske. Kvaliteten av saukjøttet maa siges at være god, og i opkomst for distrikter, som før har hat daarlig sau.

Gjet. Av gjet er tilført 6409. Det er mest killinger om vaaren i maanederne februar—april. Endel av killingerne er av god kvalitet og da livlig efter spurt, endel er dog yderlig magre. Om høsten slagtes endel ældre gjet, samt et ret betydelig antal vel $\frac{1}{2}$ aars gamle gjetkjillinger. Selv om gjetkillingerne er i nogenlunde hold, er de litet avsættelige og opnaar ikke stort mere end halv pris av lam. Det er derfor en slet økonomi at sætte killingerne om vaaren til slagtning om høsten.

Spædkalv. Av spædkalv er tilført 29 204, saaledes en øket nedslagtning av 6456. Der er landsslagtet 27 512 og byslagtet 1692. Grunden til den økede spædkalvnedslagtning er formodentlig den større melkepris og dyrere førstoffer og formodentlig ogsaa delvis tilførselen fra distrikter, som før har sendt litet av den vare til Kristiania.

Gjødkalv og ungfæ. Som foran anført benævnes i statistiken det landsslagtede kvæg av vegt 25–50 kg. som gjødkalv og skrotter over denne vegt som okse, og det slagtehusslagtede kjøt av vegt indtil 100 kg. for ungfæ. Av egentlig gjødkalve slagtes omtrent ingen i slagtehuset. Av landsslagtet og fra slagtehuset er tilført tilsammen 21 812 ungfæ og gjødkalv, saaledes en stigning av 8680 skrotter.

Et herværende firma mottok i december maaned 82 stk. uflaadde rensdyr. Baklivsorganerne var tat ut straks ved avlivningen, men forøvrig var de hele. Disse blev optøet her og flaadd, for bagefter at gaa i fryseriet.

Til kontrollen kom tidlig en morgen en ukjendt kone med en skrot, som hun opgav at være sau, men som kontrolløren straks opdaget var en hund. Han la den tilside og bad konen komme igjen, men hun lot sig ikke siden se.

Sundhetstilstanden av de norske kjøtvarer var jevnt god og ikke særlig forskjellig fra de foregaaende aar. Det som er særlig fremtrædende er bedærvet tilstand og avmagring hos de fleste dyresorter. Traumatiske hjertesæks-, buk-

Aarsaker til 2den kl. stempling paa stationen. (Kristiania).

Sygdomme og feil	Norsk								Svensk							
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	6	-	200 ¹⁾	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-
Absces (byld)	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	90	7	14	9	7	37	2	-	15	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	11	5	25	8	4	50	13	-	6	2	5	-	-	2	3	-
Benbrud	9	2	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	12	-	2	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	11	5	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	27	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	25	2	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	3	1	1	-	-	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygd.	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé	2	-	-	-	-	17	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Fødselsbesvær	10	1	8	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	1	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	11	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygd.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	20	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	9	-	-	-	-	-	-	-	3 ²⁾	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd.	15	-	35	-	-	9	1	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Mangelfuld avblødning	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygd.	2	-	1	-	-	21	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navlearebetændelse	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygd.	6	3	3	-	-	5	2	-	1	1	-	-	-	-	1	-
Nødslagtning	7	5	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	190	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	3	11 ³⁾	-	-	-	-	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-
Tarmmidelser	6	2	-	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	7	-	2	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	9	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	7	-	15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leukæmi	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophil	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saltforgiftning	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest.	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	325	72	589	36	12	153	32	-	64 ²⁾	10	12	-	-	3	6	-

1) Raaner. 2) Hvorav 1 dansk. 3) Melanomer.

Aarsaker til kassation paa stationen. (Kristiania).

Sygdomme og feil	Norsk							Svensk								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	-	26	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	9	5	13	63	19	68	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	7	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	21	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	1	2	7	-	-	16	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Børsygd	17	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	5	1	-	-	5	208	11	-	-	-	-	-	-	4	3	-
Fødselsbesvær	6	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Gulsot	-	-	1	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	17	2	5	1	1	3	2	-	5	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygd	-	-	2	-	1	114	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navlearebetændelse	-	1	-	-	-	57	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygd	2	-	8	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Nødslagtning	1	3	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	56	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	11	1	4	-	-	29	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	4	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	5	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	2	-	12	18	7	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxication	1	-	9	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Hund	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	143	24	142	83	60	546	37	1	23	3	2	1	1	4	5	-

Aarsaker til 2den kl. stempling paa Kristiania Slagtehus.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	14 ¹⁾	-	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	1	-
Avmagring	17	-	2	-	-	-	-	-
Aktinomykose (straalesop)	1	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	1	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	24	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	16	1	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygd.	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	3	-	-
Hjernelidelser	1	1	1	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	8	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	3	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd.	2	3	-	-	-	-	-	-
Mavesygd.	3	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygd.	2	-	-	-	-	-	1	-
Rachitis	-	-	6	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	2	1	-	-	-	-	-	-
Svulster	2	3	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	1	-	-	-	-	-	-
Tinter	29	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	36 ²⁾	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	155 ²⁾	12	24	1	-	4	2	-

¹⁾ Raaner. ²⁾ Hvorav 6 svenske.

hinde- eller brysthindebetændelser hos storfæ, mavelidelser hos kalver osv. Forøvrig henvises til tabellerne.

Av det landsslagtede: stempledes 2den kl. 325 okser (derav var 7 tuberkuløse), 72 hest, 589 svin, 36 sauer, 12 gjeter, 153 spædkalver og 32 gjødkalver. Der kassertes 143 okser, 24 hester, 142 svin, 83 sauer, 60 gjet, 546 spædkalver og 37 gjødkalver.

Av det slagtehuslagtede stempledes 2den kl. 149 okser, 12 hester, 24 svin, 1 sau, 0 gjet, 4 spædkalver og 2 gjødkalver. Der kassertes 25 okser, 4 hester, 10 svin og 15 spædkalver.

Det sees at tuberkulose kun i meget liten utstrækning gir anledning til understempling og kassation i forhold til andre lidelser. Men der forekommer jo mange tilfælde av tuberkulose av saa lokal natur, at de ikke gir anledning til understempling eller kassation; saa tabellene gir ikke noget absolut paalidelig billede av tuberkulosens utbredelse her. Fra slagtehuset har man en paalidelig opgave over det antal paatrufne tuberkulosestilfælder og herom gives oplysning i tabellene.

Av og til forekommer oksetinter utbredt i enkelte besætninger, saaledes i aar i en besætning av okser paa en gaard i Lier. Der var omtrent alle okser (ca. 40 stk.)

Aarsaker til kassation paa Kristiania Slagtehus.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødcalv	Andre dyr
Brystbetændelse, traumatisk.	4	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	-	-	2	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	2	-	-	-	-	-
Børsygdø.	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë.	-	-	-	-	-	4	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk. .	3	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	3	2	-	-	-	-	-	-
Mavesygdø.	-	-	-	-	-	6	-	-
Navleaarebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Selvdøde.	2	1	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande.	4	1	-	-	-	2	-	-
Tuberkulose	10 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	1	-	-
Vattersot	-	-	3	-	-	-	-	-
Intoxication	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	29 ¹⁾	4	10	-	-	15	-	-

¹⁾ Hvorav 4 svenske.

angrepne. Dyrene var indkjøpt fra forskjellige steder i Kristians, Hedemarkens og Trondhjems amter og hadde gaat baade i oksedriftene og besætningen ellers. Da de var indkjøpt fra saa forskjellig hold og omtrent alle var tintede, skulde det synes urimelig at de var smittet paa hjemstedet. Smittekilden maa vel ligge i foringsdistriktet. Eieren meddelte at han brukte endel ukompostert pudret fra Drammen og det er mulig, at dette kunde være grunden. Kjøttet blev først kjølet nogen dage, derefter nedsaltet og laa i sterk saltlake i 4 uker og blev da til-latt solgt.

Den svenske tilførsel.

Av svensk kjøt fik vi iaar som ellers baade slagtet kjøt og slagtedy, men mest dog av de første. Det i Sverige slagtede oksekjøt og de som slagtedy tilførte levende storfæ utgjorde tilsammen 5366 stkr. eller en mindre tilførsel av 15890 okser fra f. a. Mens den svenske indførsel av okse i 1914 ialt utgjorde 38,17 % av Kristianias samlede kjøtttilførsel, utgjorde den i 1915 kun 9,05 %. Som slagtet til-førtes 4823 okser og av slagtedy 543.

Importen var nogenlunde i aarets 4 første maaneder, tok jevnt av de næste 4 og i de sidste 4 maaneder indførtes en ren ubetydelighet, og i november og de-cember kom der ingen slagtedy. Kvaliteten har som vanlig været fra de bedste til til de ringeste. Der kom av og til noen sendinger av særdeles gode okser, store fete kuer og noen gode gjellinger, men ved siden herav kom der ogsaa et ret stort antal store, tildels magre kuer, øiensynlig av dyr som var utrangert ved reduktion av melkebesætningene. Mange av disse kuer var dog ret kjøttfulde og fandt villig avsetning til hermetik- og pølsefabrikkene. Da de større sendinger sluttet fik vi væsentlig kjøt og dyr fra de svenske grønsedistrikter, som gjennom aaremaal har hat sit naturlige avsetningsmarked paa Kristiania.

Varene derfra er jo av ringe kvalitet. Kjøt og dyr som oftest smaa og magre og fylgte saaledes litet i vort kjøtmarked.

Behandlingen av kjøttet før avsendelsen blir efterhaanden bedre; dette skriver sig fra, at det meste nu kommer fra slagtere, som har faat nogen erfaring i behandlingen av kjøt til eksport.

Alt hestekjøt fra Sverige kommer i slagtet tilstand og der indførtes kun 180 mot 742 i 1914. Av svin indførtes kun 159 (mot 9527 i 1914) og av sau indførtes 956 (mot 2735 i 1914). Av spædkalv indførtes 861 (mot 6002 i 1914). Det synes saaledes at ha været liten nedslagting av disse dyr i Sverige i motsætning til her i landet. Av gjødkalv og ungfæ er fra Sverige indført 8853, hvilket utgjorde 28,86 % av byens hele forsyning herav.

Der blev kun slagtet her 166 stk. ungfæ, resten 8687 ungfæ indførtes slagtet. Disse sidste var mest gjødkalver av god kvalitet og ofte betydelig vegt, som man her sætter stor pris paa og som finder villig avsetning til god pris.

Tilførslen holdt sig nogenlunde jevnt i aarets første 8 maaneder, men siden ophørte omtrent tilførslen ogsaa av denne varesort.

Sundhetstilstanden blandt de svenske varer maa siges at være jevnt god. Med 2den kl. blev stemplet 69 okser, hvorav 18 paa grund av tuberkulose, 10 hester, 12 svin, 3 spædkalver og 6 gjødkalver. Kassert blev 23 okser, hvorav 5 var tuberkulose, 3 hester, 2 svin, 1 sau, 1 gjet, 4 spædkalver og 5 gjødkalver.

Med hensyn til aarsaker til 2den kl. stempling henvises til tabellene.

Den danske tilførsel.

Hele den danske kjøtttilførsel i 1915 var 5 okser, derav fik 1 2den klasse.

Tøndekjøtkontrollen. 1915 er Tøndekjøtkontrollens 4de driftsaar. Kontrollen er utført av slagtehusets dyrlæger og personalet bastaas forøvrig av en assistent som samtidig er laborant og en medhjælper som ikke er fast ansat.

Der er kontrollert 522 fustager hestekjøt av samlet vegt 104 192 kg. og derav blev kassert 11 169 kg. eller 10,72 % av det tilførte. Hestekjøttet skriver sig fra England og bestaar til dels av hele renskaarne stykker som her røkes og brukes til smørbrødkjøt, og dels av andre dele av dyret som brukes til pølser. Alt er benfrit.

Av oksekjøt er undersøkt 479 tønder av samlet vegt 44 310 kg. Intet er kassert. Derav er fra England 540 kg., fra De forenede stater 41 536 og fra Argentina 2234. Oksekjøttet er mest av de forskjellige kjendte merker av Family-beef, omtrent bare bibringer og bryst og som oftest av særdeles god kvalitet og særdeles pent behandlet.

Blandt det argentinske kjøt er ogsaa endel stykker av ryg og av de mere kjøtfulde dele.

Av sauekjøt indførtes fra England 540 kg., Island 24 533 kg. og Argentina 1163 kg. Der er intet beslaglagt, men tilbakevist 112 — 0,42 %.

Av tarmer er undersøkt 770 fustager, ialt 161 921 kg. Tarmerne er indført fra Danmark 17 465 kg., Sverige 17 506 kg., Belgien 25 kg., Tyskland 2 270 kg., Amerika (U. S.) 106 672 kg., Argentina 19 966 kg., Frankrike 4 017 kg.

Der er kun beslaglagt 2 kg.

Av kjojer er undersøkt 71 fustager eller 8639 kg. Derav er beslaglagt 483 kg. — 5,6 % og tilbakevist 261 kg. — 3,02 %. Grunden hertil er bedærvet tilstand. Kojurene indførtes fra Danmark.

Av blærer er indført 7 fustager — 814 kg. De er alle fra Danmark. Intet blev kassert. Samlet har saaledes passert Tøndekjøtkontrollen 2092 fustager til en samlet vegt av 346 488 kg. o: 119 683 kg. mindre end i 1914.

17. Kristiansand.

Dyrlæge *C. Juell*, meddeler:

Ialt er stemplet 6078 storfæ, 128 hester, 1594 svin, 2671 sauer, 184 gjeter, 5077 spædkalver og 2301 gjødkalver. Herav er stemplet med 2den kl.: 13 kjør, 1 hest, 10 svin, 14 spædkalver og kassert 7 storfæ og 3 svin til en vegt av 822 kg. Herav er indført fra Danmark i januar 20 st.

Den antagelige gjennemsniitsvegt er for storfæ 110, hest 180, svin 76, sau 12, gjødkalv 32 og spædkalv 13 kg.

Av kjøttet brukes paa landet omtrent $\frac{1}{3}$.

Ellers er forholdene ved kjøtkontrollen som forrige aar; der er brukt en del mere kjøt end forrige aar grundet nøttralitetsvernet, omtrent 1500 flere kjør.

Av kassert slagt var ingen angrepet av tuberkulose; kun tilfældige aarsaker.

18. Kristiansund.

Dyrlæge *C. A. Steensholt*, meddeler:

Stadsdyrlæge- og kjøtkontrolbestillingen i Kristiansund blev av undertegnede overtat sidst i januar 1915, efterat min formand, stadsdyrlæge Laukvik, tilflyttet Trondhjem. Min aarlige løn er kr. 2800,00 med 2 alderstillæg av kr. 200,00 efter 3—6 aars tjeneste; lønnen fordeles saaledes at kr. 1400,00 falder paa kjøtkontrolstationen og kr. 1400,00 paa det kommunale slagtehus. Det øvrige personale oppebærer løn som i fjoraaret, men har erholdt dyrtidstillæg av kr. 90,00 for assistenten paa kontrolstationen og kr. 100,00 for opsynsmanden paa det kommunale slagtehus. Kjøtkontrollens lokaler har i aaret 1915 ikke undergaat nogen forandring og kontroltidene som før 9—11 form. og 5—6 efterm.

Tilførslen av landsslagt kjøt har i 1915 været endel større end foregaaende aar. Der tilførtes følgende antal slagt: 1928 storfæ, 37 hester, 833 svin, 4295 sauer, 440 gjeter, 3599 spædkalver og 105 gjødkalver. Det tilførte kjøt har væsentlig stammet fra Nordmøre og Romsdals fogderier og gjennemgaaende været bra behandlet men kvaliteten har været daarlig, især storfæslagt og kalver, hvilket vel for endel maa tilskrives den kolde og regnfulde sommer, med daarlig foraar.

I det kommunale slagtehus har der i 1915 været slagtet 2173 storfæ, 20 hester, 167 sauer, 10 gjeter, 4 spædkalver og 75 stor- og gjødkalver.

Regnskapet for det kommunale slagtehus viser en utgift av kr. 4192,90 (derav dyrlægens løn kr. 1400,00, opsynsmanden kr. 1350,00 og vedlikehold kr. 1109,00) og en indtægt kr. 3877,35. For kjøtkontrolstationen var utgiftene kr. 2970,00 (dyrlægens løn kr. 1400,00) og indtægtene kr. 375,00. Byens nettoutgift beløper sig saaledes paa disse konti til kr. 2910,65.

Med 2den kl. stempledtes $44\frac{1}{2}$ okseslagt, $1\frac{1}{2}$ hest, $15\frac{3}{4}$ svin, 10 sauer, 16 spædkalver og 3 gjødkalver, mens der kassertes $34\frac{1}{2}$ okse, $4\frac{1}{2}$ hest, $9\frac{1}{2}$ svin, 4 sauer, 23 spædkalver og 2 gjødkalver.

19. Larvik.

Dyrlæge *J. Andersen*, meddeler:

Alt vedrørende kjøtkontrollens budget og drift er som det foregaaende aar. Ved kontrollen er iaar stemplet ialt 2854³/₄ okser, 86¹/₄ hest, 1159 svin, 1732¹/₄ sau, 2 gjeter, 1448¹/₂ spædkalv og 264¹/₂ gjødkalv.

Sammenlignet med fjoraarets tilførsel faar vi et plus for okser, hester og sauers vedkommende; et minus for svin og kalvers vedkommende.

Naar tilførslen av storfæ er saa meget større iaar end ifjor (ca. 600 mere) maa vel aarsaken hertil nærmest være at søke i de ekstraordinære høie kraftforpriser, som krigen fører med sig; herpaa tyder den omstændighet, at av samtlige 2854³/₄ storfæ var 555³/₄ ungdyr, slagtet i en altfor tidlig alder.

Nedgangen (ca. 200) i tilførslen av kalver har likesaa sin naturlige forklaring i de høie forpriser i forbindelse med de tilsvarende høie kjøtpriser, der lokker bønderne til at slagte ned mange drægtige dyr, ja endog tildels kvier.

Kjøttilførslen overstiger ikke stort et middelaars og kvaliteten var nogen lunde god. Prisene har været meget høie; der er betalt op til 10 à 11 kr. pd. for flesk og 9 kr. for kjøt. Gjødkalver er tilført kontrollen i ringe mængde og betalt med uhørte høie priser.

Ingen sygdomme av alvorligere art er konstatert i slagtet. Tuberkulose er kun forefundet i et par tilfælde.

Stemplet med 2den kl. blev: 48¹/₂ okseslagt (tuberkulose 1), 5 hester, 21 svin, 32 spædkalver og 2 gjødkalver. Kassert blev: 7³/₄ okser (tuberkuløs 1), ¹/₂ hest, 1 svin og 10 spædkalver.

20. Lillehammer.

Dyrlæge *J. Flesvik*, meddeler:

Som assistent i 1915 har dyrlæge *W. Simonsen* fungert med en løn av kr. 1500,00 samt frit ophold. Min løn som kjøtkontrollør har været den samme som før, kr. 1200,00. Det kommunale slagteri har i 1915 hat følgende indtægt:

Slagteavgift.	kr. 4682,10
Salg av gjødsel	» 80,00
Bortleie av stald, pøsemakeri og en kjelder	» 140,00

Tils. indtægt kr. 4902,10

Utgiftene har været:

Lønninger	kr. 2779,00
Lys og brænde	» 1168,00
Forskjellige utgifter som reparationer, ekstrahjelp osv.	» 995,46

Tils. utgifter kr. 4942,46

Tuberkulose er paatruffet ved kontrolstationen hos 2 kuer og 3 svin og ved slagteriet hos 9 kuer og 8 svin. Actinomykose er paatruffet hos 2 kuer og 1 svin.

Med 2den kl. stempledes 17¹/₂ okseslagt (¹/₂ tuberkuløs), 7 svin, 4 sauer, 59 gjeter, 31 spædkalver og 1 gjødkalv og kassert ¹/₂ okse (tuberkuløs), 1 hest, 2 svin, 1 sau, 14 gjeter og 9 spædkalver.

Paa slagteriet stempledes med 2den kl. 9 okseslagt (2 tuberkuløse, 1 lollandsk syke) og 3 svin og kassertes 1 okse (tuberkuløs) og 2 svin.

21. Lillestrøm.

I følge de fra dyrlæge *A. Abel* indsendte opgaver er der stemplet med 2den kl. $5\frac{1}{2}$ okseslagt, $8\frac{1}{2}$ svin, 4 sauer og $24\frac{1}{2}$ spædkalv. Kassert blev $1\frac{1}{2}$ okse og 7 spædkalver.

22. Moss.

Dyrlæge *K. Sande*, meddeler:

Til byen er ogsaa i forløpne aar indført et betragtelig antal storfæslagt. Endvidere blev der i driftetiden indkjøpt adskillig hundrede slagtedy, som for en del slagtedes straks, mens resten sattes paa fetning for senere at slagtes efter behov.

Det daglige konsum kunde vistnok dækkes av omegnens egen tilførsel. Men hermetikfabrikkene samt en stor pølsefabrik sluker en mængde — og saa maa kjøt skaffes andetstedsfra.

Et enkelt firma kjøpte tidlig paa høsten 65 à 70 000 kg. ferskt kjøt og lot det nedsalte i svære cementkummer. Mesteparten av dette er efterhvert levert til armeen.

Kommunen har bemyndiget provianteringsraadet til at lagre 10 000 kg. salt kjøt, som skal tjene som reservebeholdning i tilfælde virkelig kjøtnød skulde indtræffe.

Som vanlig indkjøptes i høstmaanedene masser av saueskrotter fra Vestlandet. Altoverveiende var det pen vare.

Desværre blev der i høst slagtet altfor mange unge dyr. Jevnlig torvførtes kvier i sin bedste utviklingsalder, litet fete og lette i vegt.

Forsøksvis besluttet formandskapet i juli at indføre ogsaa en 3dje ukentlig torvdag (lørdagen). Paa de første »nye« torvdage var omsætningen relativt stor; men det holdt sig ikke længe, og omsider var man i den gamle gjænge med kun tirsdag og fredag som torvdage.

Med 2den kl. stempledtes 53 okser (7 tuberkuløse), 2 hester, 39 svin, 27 spædkalver og 2 gjødkalver og kassertes $4\frac{1}{4}$ okse (1 tuberkuløs), 1 hest, 1 svin, 1 sau og 24 spædkalver.

23. Narvik.

Ifølge de fra dyrlæge *K. G. Mæhre*, indsendte opgaver blev der ved kontrollen stemplet med 2den kl. 50 okseslagt, 1 hest, $8\frac{1}{2}$ svin, 38 sauer, 7 gjeter, 38 spædkalver og 1 gjødkalv. Kassert blev $7\frac{1}{4}$ okseslagt, 1 svin, 4 sauer, 13 spædkalver og $\frac{1}{2}$ ren.

24. Notodden.

Dyrlæge *A. Lund*, meddeler:

Kjøttilførslen var i 1915 betydelig større end foregaaende aar. Ialt blev kontrollert 4426 $\frac{1}{2}$ slagt imot 3280 $\frac{1}{2}$ i 1914. Det var særlig spædkalvenes antal, som var steget. Den samlede kjøtvegt utgjorde omtrent 248 460 kg., idet gjennomsnittsvekten for de forskjellige slagt er sat saaledes: okser 110, hester 220, svin 90, sauer 18, gjeter 15, spædkalver 15 og gjødkalver 35 kg. Regner man med et indbyggerantal av 6000, blir det 41,41 kg. pr. individ.

Med 2den kl. blev stemplet: paa stationen: 19 okser, 12 svin, 2 sauer, 4 gjeter, 45 spædkalver og 3 gjødkalver. Utenfor stationen: 10 okser, 1 hest, 1 svin, 2 gjeter og 7 spædkalver (tuberkuløs 1 okseslagt og 1 svineslagt).

Kassert blev 3 $\frac{1}{4}$ okse (tuberkuløs 1), 1 $\frac{1}{2}$ svin, 1 gjeter og 14 spædkalver, ialt 1137 $\frac{1}{2}$ kg. Herav 322 kg. avfald og organer.

Med hensyn til kvaliteten av det tilførte kjøt var det omtrent som foregaaende aar — dog gjennomgaaende litt magrere, hvilket vel kommer fra de høie mel- og forpriser, som bevirker at foringen blir mere sparsom.

Der kommer ikke saa lite kjøt hertil fra Kristiania og tildels ogsaa fra Holmestrand. Dette kjøt stammer som oftest fra fete og kjøtfulde dyr, men det fremkommer ofte i skidden emballage og har det ikke sjelden under transporten været utsat for uvorren behandling.

Kontrollen foregaar fremdeles i leiet, midlertidig lokale. Kontortiden som før hver tirsdag, torsdag og lørdag fra 8—10 fm.

25. Porsgrund.

Dyrlæge *H. Piro*, meddeler:

Antallet av tilført storfæ har været større end i det foregaaende aar, men kvaliteten har været daarligere, idet der utover sommeren og høsten blev slagtet mange dyr i daarlig hold paa grund av det kostbare for. Griseslagtene har været færre end almindelig. Likesom i tidligere aar har en stor del av kjøttet været tilført fra andre byer og kontrollert der. Det tilførte kjøt blir ikke sjelden tilsmudset under transporten, og strien, som blir brukt til emballage, er ofte ikke ren.

Stemplet med 2den kl. blev 21 $\frac{1}{2}$ okseslagt, 4 $\frac{1}{2}$ svin og 18 spædkalver og kassert 2 okser og 4 spædkalver.

26. Risør.

Dyrlæge *S. Skjulestad*, meddeler:

Tilførslen av kjøt har været noget større for okser, sauer og kalver, men noget mindre for svineslagt. Ialt er tilført 398 $\frac{3}{4}$ okse, 2 hester, 70 $\frac{1}{4}$ svin, 241 sauer, 425 $\frac{1}{2}$ spædkalver og 2 gjødkalver.

Dansk kjøt er ikke i dette aar indført hertil, kun nogen faa okseslagt er kommet fra Kristiania, resten er tilført fra distriktene omkring byen.

Stemplet med 2den kl. blev 4 okser og kassert som ubrukelig til menneskeføde 3 okser og 2 kalver samt en del organer og avfald til en samlet vegt av ca. 496 kg.

Behandlingen og kvaliteten har gjennomgaaende været ganske bra.

27. Sandefjord.

Kontrolløren *T. Lekven*, meddeler:

Tilførsel av slagt har i dette aar yderligere øket, særlig har tilførslen utover efteraaret været større end almindelig; idet byens slagtere ukentlig over Drammen og Kristiania kjøpte større partier av fjeldfæslagt, som kunde sælges betydelig under de her forlangte priser, og maa siges i den henseende ha virket noget regulerende.

Kvaliteten har været almindelig, naar undtages i de første maaneder av aaret, da der foruten noksaa meget magert koslagt, der tildels ikke sjelden i mer eller mindre grad var lidende av benskjørhet (osteomalacia).

For første gang i min funktionstid kan siges, at her intet utenlands slagt er tilført byen og efter min opfatning av de lokale forhold kunde al tilførsel av slagt utenfra i dette aar været overflødig, naar ikke priskonkurransen hadde været.

Stemplet med 2den kl. blev 42 $\frac{1}{4}$ okseslagt, 4 $\frac{1}{2}$ hest, 23 svin, 18 sauer, 59 spædkalver og 3 gjødkalver og kassert 9 okser, $\frac{1}{2}$ hest, 8 svin, 1 gjet, 19 spædkalver og 2 $\frac{1}{4}$ gjødkalv.

28. Sarpsborg.

Dyrlæge *A. Schumann*, meddeler:

Kjøtkontrolvirksomheten har foregaat under de samme forhold som tidligere. Kjøttilførslen minket betydelig i slutten av forrige aar, hvortil den stoppede tilførsel fra Sverige nok hadde sin medvirkende andel. Kvaliteten var gjennomgaaende god, dog kommer der ikke saa faa gamle, magre dyr. Behandlingen av det tilførte kjøt er god, hvilket ofte ikke var tilfældet de tidligere aar av min virksomhet her.

De fleste aarsaker til 2den kl. stempling og kassation er forskjellige fordøielser- og hørsydomme; hos svin omtrent udelukkende rachitis, hos spædkalver tarmlidelser. Tuberkulose forekommer sjelden og smitsomme sygdomme ikke.

Med 2den kl. stempledtes ialt 63 okseslagt, 7 hester, 18 svin, 34 spædkalver og 3 gjødkalver.

29. Skien.

Stadsdyrlæge *Koren Lund*, meddeler at der i aarets løp stempledtes med 2den kl. ialt $15\frac{1}{2}$ okseslagt, $2\frac{1}{4}$ hest, 10 svin, 2 sauer, og $10\frac{3}{4}$ spædkalver og kassertes 6 okseslagt, $4\frac{1}{4}$ hest, $2\frac{1}{2}$ svin og 5 spædkalver.

30. Stavanger.

Den konstituerte bestyrer av kontrollen, dyrlæge *P. H. Selmer*, meddeler:

Kjøtkontrollens personale og ordning er uforandret fra ifjor. Ved de kommunale lønsforandringer som blev foretat i 1915 er gagerne ansat saaledes:

Kommunedyrlægen: grundlønen 4400 kr. stigende til 5200 kr., 2 alderstillæg à 500 kr. efter 5 og 10 aar. Assistentdyrlægen: grundløn 2200 kr. stigende til 2800 kr., 3 alderstillæg à 200 kr. efter 3, 6 og 9 aar. Fast medhjælper: grundløn 1400 kr. stigende til 2000 kr., 3 alderstillæg à 200 kr. efter 3, 6 og 9 aar. Desuten 150 kr. for overtidsarbeide for medhjælperen.

Aarsaker til 2den kl. stemping paa stationen. (Stavanger).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	-	-	-	3	-	-
Avmagring	1	-	-	1	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	6	1	2	2	-	325	1	-
Benbrud	2	2	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	4	1	-	-	-	2	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	-	1	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	2	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	3	-
Fødselsbesvær	5	3	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	25	-	-
Hjernelidelser	1	3	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	4	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	2	3	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Mavesygdø	1	-	-	-	-	-	-	-
Navlearebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	1	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmidelser	5	-	-	-	-	36	-	-
Vattersot	-	-	-	2	-	-	-	-
Lungelidelser	-	1	-	-	-	-	-	-
Multiple blødninger	-	-	-	-	-	1	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	85	-	-
Kastrerte raaner	-	-	16	-	-	-	-	-
Ialt	34	15	25	5	-	484	4	-

Aarsaker til kassation paa stationen. (Stavanger).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	1	-	-	1	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	1	-	-	3	-	-
Bedærvet eller s'et behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	20	-	-
Brystbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	1	2	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Ledsygdsm	1	-	-	-	-	2	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	2	-	-
Selvdøde	-	-	-	1	-	4	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	7	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	18	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Lungelidelse	1	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	8	2	3	1	-	59	-	-

I aarets løp har kreaturslagtningen været meget livlig, livligere end noget andet aar i slagthusets historie, idet der er slagtet henimot 13 000 st. Tilgangen paa sauer, hester, kalver og svin har været som ifjor.

Paa kommunens slagtehus er ialt slagtet 12 883 stor- og ungfæ, 249 hester, 565 svin, 58 769 sauer, 728 gjetter, 13 967 kalver og 328 gjødkalver.

Takket være det udmerkede eftersommer- og høstveir, og det derav følgende brillante høstbeite, har kvaliteten av okseslagtet været mer end almindelig god. De høie slagtepriser har desuten medført, at det har svaret sig godt at holde slagte-dyrene i god stand selv med de høie forpriser.

Eksporten av sauekjøt til Kristiania har været omtrent som ifjor, hvorimot der utover forvinteren er foregaat en meget livligere eksport av oksekjøt end vanlig. Slagteprisene har hele aaret igjennem været usædvanlig høie, hele tiden med stigende tendens. Storfæ kr. 1,00—1,55, sau kr. 1,25—1,90, kalv kr. 0,85—1,15, svin kr. 1,15—1,65.

Dette er gjennomsnittspriser. Enkelte perioder har okseslagtet været oppe i kr. 1,70—1,80, den samme pris har ogsaa været betalt for fleisk. For okse, hest, sau, og kalv er prisene beregnet efter »levende vekt» pr. kg.

Fra Kristiania er tilført 517 stk. okseslagt, 108 kalver og 1 hest. Fra Nordland er tilført 173 og fra Trondhjem 20 stk. okseslagt. Endel av de fra Kristiania tilførte okse-skrotter har være av svensk oprindelse; men da det paa forhaand er stemplet i Kristiania er det i indberetningsskemaerne opførte som »norsk».

For tøndekjøtkontrollens vedkommende har totalmængden av indført kjøt været meget mindre end i det foregaaende aar. Dette skriver sig fra den meget ringe tilgang paa islandsk sauekjøt. Mens tilførslen av denne vare ifjor ut-

Aarsaker til 2den kl. stempling paa slagtehuset. (Stavanger)

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	5	1	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	34	4	-	-	-
Avmagring	39	4	-	500	4	1	-	-
Bedærvet, slet behandlet	-	-	-	-	-	492	1	-
Benbrud	1	-	-	5	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	6	3	-	-	-
Brystbetændelse	-	-	-	4	3	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	2	-	-	-	1	-	-	-
— av aaden aarsak	2	-	-	9	1	-	-	-
Børsygdsm	2	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	2	-	17	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	3	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdsm	5	-	1	89	-	2	1	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdsm	-	-	-	3	-	1	-	-
Parasiter	-	-	-	2	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	4	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	1	-	39	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	87	-	-	-	-
Lungeemfysem	7	-	-	-	-	-	-	-
Andre lungelidelser	2	1	-	1	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	52	-	-
Kastererte raaner	-	-	6	-	-	-	-	-
Ialt	75	5	12	748	16	605	2	-

gjorde 1989 fustager til en samlet nettovegt av 226 680 kg. utgjør den i 1915 kun 167 fustager, samlet vegt 18 345 kg. Av oksekjøt er tilført meget mere end foregaaende aar: 260 fustager, vegt: 24 242 kg., ifjor 27 fustager, vegt: 2413 kg. Ogsaa av hestekjøt er indført mer end ifjor: 43 fustager, vegt: 8165 kg., ifjor 28 fustager, vegt: 5041,5 kg.

Avsendelses- sted	Antal fustager				Samlet nettovegt kg.	Kassert kg.	Grunden til kassation
	Hest	Okse	Sau	Tar- mer			
Amerika . . .	-	260	-	1	24 303,00	10	Tilsølet og ildelugtende
England . . .	43	-	-	-	8 165,50	126	Bedærvet og tilsvinet
Island	-	-	167	-	18 345,00	26	Bedærvet
Danmark . . .	-	-	-	31	4 213,50	-	
Ialt	43	260	167	32	55 027,00	162	

Denne kontrols regnskap for 1915 stiller sig saa:

55 047 kg. à kr. 0,02	kr. 1100,45	
Leie av kontrollokaler april—oktober		kr. 150,00
» » — oktober 1915—april 1916		» 250,00
» til slagtehuset for station og laboratorium		» 300,00
Arbeidshjelp og renhold		» 43,40
Utbetalte regninger		» 17,85
Avsat		» 339,20
	kr. 1100,45	kr. 1100,45

Aarsaker til kassation paa slagtehuset. (Stavanger).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	2	-	-	-	-
Avmagring	1	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet skiddent	-	-	-	-	-	15	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	3	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	-	-	-	-	-	1	-	-
Børsygdsm	1	-	-	1	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	1	-	3	-	-
Hjertesækkbetændelse, traumatisk	-	1	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	4	-	-	-	-
Ledsygdsm	-	-	-	2	-	3	1	-
Mangelfuld avblødning	1	-	-	-	-	1	-	-
Mavesygdsm	-	-	-	-	-	1	-	-
Selvdøde	1	-	-	-	-	5	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	2	-	-	-	-
Svulster	2	-	-	1	1	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	7	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	6	-	-
Vattersot	1	-	-	5	-	-	-	-
Lungelidelse	1	1	-	-	-	-	-	-
Forandret muskelvæv	-	1	-	-	-	-	-	-
Multiple blødninger	-	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	16	3	-	20	1	42	1	-

31. Tromsø.

Dyrlæge O. Kraabøl har indsendt følgende opgave over det med 2den kl. stemplede og kasserte kjøt:

Aarsaker til 2den kl. stempling paa stationen. (Tromsø).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	3	203	250	-	-	-
Absces (byld)	-	-	-	-	-	-	-	3
Avmagring	22	-	-	7	9	5	-	11
Bedærvet eller slet behandlet, skid-								
dent	59	-	-	255	300	580	-	88
Benbrud	1	-	-	-	2	-	-	2
Benskjørhet	5 $\frac{1}{2}$	-	-	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	1	-	-	5
Brystbetændelse, traumatisk	7	-	-	3	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	4	-	-
Fødselsbesvær	4	-	-	-	1	-	-	-
Gulsot	2	-	-	4	3	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk . .	6	-	-	2	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	1	3	-	-	-
Kalvningsfeber	5	-	-	1	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	12	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	3	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	2	-	-	-
Nødslagtning	4	-	1	1	6	2	-	2
Overdrift	2	-	-	4	-	-	-	3
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	-	-	1	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	2	-	-
Trommesyke	3	-	-	-	3	1	-	-
Tuberkulose	2	-	-	2	-	-	-	-
Vattersot	2	-	-	1	-	-	-	-
Hester (alle)	-	16 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-
Ialt	127 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{4}$	6	485	581	610	-	114

Aarsaker til kassation paa stationen. (Tromsø).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	-	-	-	-	1 st
Avmagring	-	-	-	1	-	-	-	1 st
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	4	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	1	-
Fødselsbesvær	-	-	-	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	2	-	-
Nødslagtning	-	-	-	1	-	-	-	-
Overdrift	-	-	-	-	-	-	-	1
Selvdøde	1	-	-	1	-	-	-	1
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	1	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	4	-	-	4	-	7	1	3 $\frac{1}{2}$

32. Trondhjem.

Stadsdyrlæge *E. Laukvik*, meddeler:

Stillingen som chef for kjøtkontrollen tiltraadtes den 11te januar 1915. Begynderlønnen som kjøtkontrollør er kr. 1800,00 og dennes løn som kontrollør ved tøndekjøtkontrollen er kr. 400,00. Paa de travleste dage i uken har dyrlæge *K. Næss* tjenestgjort som assistentkontrollør mot en godtgjørelse av kr. 2,00 pr. arbeidstime. Ved kontrollen er ansat 2 betjenter. Kontrolltiden har været fra $\frac{1}{1}$ til $\frac{3}{4}$ kl. 8—11 form. og fra $\frac{1}{5}$ til $\frac{8}{12}$ kl. 7 $\frac{1}{2}$ —11 form.

Kontrollen har i aaret 1915 undersøkt ialt følgende antal kropper av slagtekjøtt: 16 863 storfæ, 516 hester, 3595 $\frac{1}{2}$ svin, 16 211 sauer, 2714 gjeter, 13 567 $\frac{3}{4}$ spædkalver og 385 gjødkalver. Med 1ste og 2den kl. er ialt stempet: 16 810 storfæ, 510 $\frac{1}{4}$ hester, 3588 svin, 16 192 sauer, 2702 gjeter, 13 440 spædkalver og 384 gjødkalver. Sammenlignet med aaret 1914 er tilførslen steget med 2612 storfæ, 101 hester, 901 sauer, 302 gjeter, 208 spædkalver og gaat tilbake med 190 svin, 88 gjødkalver.

Det tilførte kjøtt har været av almindelig god kvalitet. Svinekjøttet var i første halvår noget magrere end vanlig, men i sidste halvår har det været fin vare. Av det kjøtt, som er kommet fra Nord-Norge, har en del — dog en mindre del — været ukyndig slagtet og daarlig emballert. Kjøttet fra bygdene omkring byen har gjennomgaaende været godt behandlet.

De væsentligste aarsaker til 2den kl. stempling og kassation har været bedærvethet, indre traumatiske lidelser, tuberkulose og septiske tilstande. Bedærvet kjøtt kom der adskillig av fra Nord-Norge i høsttiden. Grunden hertil var hovedsakelig forsinkelser under dampskibstransporten. Den hyppigste aarsak til nedsættelse i klasse, lokal og total kassation av storfækjøtt har været traumatiske buk- og brystlidelser, særlig i kjøtt av dyr fra bygdene nærmest byen. Tuberkulose i storfæ-

Aarsaker til 2den kl. stempling paa stationen. (Trondhjem).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	37	7	4	20	-	-
Absces (byld)	3	2 $\frac{3}{4}$	3	-	-	-	-	-
Avmagring	12 $\frac{1}{2}$	1	2 $\frac{1}{2}$	2	-	16	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skid- dent	41 $\frac{1}{3}$	4	6	56	4	47	-	-
Benbrud	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	-	1	-	-	-	-
Benskjørhet	4 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	5	3 $\frac{3}{4}$	1	-	-	2	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	2 $\frac{1}{4}$	-	-	1	-	-	-	-
— av anden aarsak	1	-	-	1	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk . .	28	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	1	-	1	1	-	5	-	-
Børsygdø	3	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	10 $\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	13	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk .	7 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	4	-	-	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber	3 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	2 $\frac{1}{2}$	2	1	1	-	8	-	-
Mavesygdø	1	1	-	1	-	-	-	-
Nyresygdø	6 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	2	-	-
Nødslagtning	3	1	2	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	26	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmidelser	4	3	-	2	-	9	-	-
Trommesyke	3 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	18 $\frac{3}{4}$	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Ødem	2	-	-	1	-	-	-	-
Fiskelugt, oljeagtig, gulfarvet . .	-	-	8	-	-	-	-	-
Ialt	174 $\frac{1}{4}$	23	92	88	8	109	-	-

slagt har forekommet med en del flere tilfælde end i de nærmest foregaaende aar, hvad der for det meste skyldes tilførsel av kjøt fra en større tuberkulinreagert besætning i Nordre Trondhjems amt. Et betydelig antal spædkalver er blit kassert paa grund av septiske tilstande (septikæmisk diarrhoë, navleaarebetændelse). Vegten av det kasserte kjøt har utgjort 13 229 kg.

Ved Tøndekjøtkontrollen er undersøkt 4 tønner amerikansk storfækjøt, 101 tønner islandsk sauekjøt og 11 tønner tarmer. Det undersøkte kjøt har hat en nettovegt av 12 962 kg. 1 tønne sauekjøt til en vekt av 25 kg. blev tilbakevist paa grund av, at kjøttet var opdelt i mindre stykker end 2 kg. Det øvrige undersøkte kjøt blev godkjendt til indførsel.

Trondhjems slagtehus. Trondhjems kommunestyre fattet den 2den december 1915 saadan beslutning:

Aarsaker til kassation paa stationen. (Trondhjem).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt.	-	-	1	-	-	7	-	-
Avmagring.	-	-	-	-	1	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skid-								
dent.	2 $\frac{1}{2}$	-	-	5	5	9 $\frac{1}{2}$	-	-
Benbrud.	1	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	-	1	-	5	-	-
Brystbetændelse, traumatisk. . . .	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk. .	10 $\frac{3}{4}$	-	-	1	-	-	-	-
— av anden aarsak	-	-	-	3	-	11	-	-
Børsygdø	2 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé.	-	-	-	-	-	3	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk .	6	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-
Kakeksi	4	-	-	3	2	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	1	-	-	-	-	7 $\frac{1}{4}$	-	-
Mavesygdø	-	1	-	1	-	1	-	-
Nyresygdø	1 $\frac{3}{4}$	1	-	2	1	2	-	-
Nødslagting.	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Selvdøde.	-	1	-	1	-	-	-	-
Septiske tilstande	5 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{4}$	2	-	-	67	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	5	1	-	-	1	7	1	-
Trommesyke	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3 $\frac{3}{4}$	-	-	1	-	-	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	2	5	-	-
Ødem	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	53	5 $\frac{3}{4}$	7 $\frac{1}{2}$	19	12	127 $\frac{3}{4}$	1	-

1. Til opførelse av det kommunale slagtehusanlægs første utbygning i det væsentligste overensstemmende med de foreliggende planer og beregninger bevilges av laanefondet kr. 510 000,00.

2. Slagtetvang blir at søke indført overensstemmende med lov av 27de juni 1892 paragr. 1, kfr. 4.«

Slagtehusanlægget skal opføres paa den saakaldte Vedsagtomt, ca. 11 maal jord, som ligger paa Bratøren. Beliggenheten blir særdeles central og bekvem med korte adkomstveier fra jernbanen og dampskibene.

33. Tønsberg.

Dyrlæge *A. Kragerud*, meddeler:

Kontrollen har været drevet paa samme sted og uforandret som foregaaende aar. Der er tilført 600 okser mere iaar end ifjor og 600 svin mindre. Prisen har været usedvanlig høi baade paa kjøt og flesk. Kjøttet har gjennemgaaende været pent behandlet.

Med 2den kl. stemples 40 storfæslagt (1 tuberkulose) 38 svin, 2 sauer, 10 spædkalver og 1 gjødkalv og kassertes 19 okser (2 tuberkuløse), 2 svin og 10 spædkalver.

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kjøtkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1915.

1. *Kongelig plakater av 14de januar 1915*, indeholdende forandring i plakater av 16de juli 1907 ang. indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande.
2. *Rundskrivelse fra Landbruksdepartementet av 15de februar 1915 om reiser til tuberkulinundersøkelser.*

I rundskrivelse av 20de august 1914 blev det — paa grund av de raadende økonomiske forhold — bestemt, at dyrlægerne foreløbig ikke maatte foreta reiser til *offentlige tuberkulinundersøkelser*, idet man meddelte, at ansøknings om saadan undersøkelse indtil videre ikke vilde bli indvilget, likesom dyrlægerne ogsaa paalagdes ikke at foreta reiser til undersøkelser som allerede maatte være indvilget, men endnu ikke utført.

Uagtet de politiske og finansielle forhold fremdeles er utrygge, har man dog av hensyn til sakens vigtighet fundet at burde foranledige opført for terminen 1915—1916 kr. 10 000,00 som honorar til dyrlægerne for tuberkulinundersøkelser, hvortil kommer ca. kr. 14 000,00 som kan overføres fra indeværende termin.

Til nedslagtningsbidrag haves til disposition for den igjenværende del av terminen 1914—1915 ca. kr. 7 500,00. For næste termin er opført kr. 15 000,00.

Tuberkulinundersøkelserne bør derfor atter paabegyndes, idet de undersøkelser først utføres, som maatte være indvilget før 1ste juli 1914, men ikke utførte før rundskrivelsen av 20de august 1914. De senere innsendte andragender, som har hvilet i departementet, vil nu bli tat under behandling.

Nye andragender kan innsendes, forsynt med vedkommende dyrlæges attest om, at han anser undersøkelsen nødvendig. Dyrlægen maa tillike i sin erklæring paa ansøkningsblanketten særskilt anføre de grunde, som gjør tuberkulinundersøkelse i det foreliggende tilfælde nødvendig.

3. *Kongelig resolution av 12te mars 1915*, hvorved der i henhol til § 5, 1ste passus i lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27de juni 1892 meddeles approbation — gjældende indtil videre — paa Lillehammer bystyres beslutning i møte den 18de december 1914 om forandrede avgifter for benyttelse av Lillehammer kommunale slagteri fra 1ste juli 1915.
4. *Kongelig plakat av 14de mai 1915*, indeholdende forandring i plakat av 16de juli 1907 ang. indførsel av husdyr og smitteforende gjenstande.
5. *Kongelig plakat av 1ste oktober 1915 angaaende forskrifter for utlevering, behandling og opbevaring m. v. av arsenik til kreaturvask.*

I henhold til lov angaaende indførsel av apotekerverer samt angaaende handel med gifte og arkana av 16de mai 1904 § 2 og lov angaaende lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v. av 25de juli 1910 § 5 fastsættes herved:

§ 1. Arsenik til bruk som kreaturvask maa ikke fra apotek leveres til nogen uten efter recept fra dyrlæge.

§ 2. Dyrlæge maa ikke forskrive eller utlevere arsenikvask, uten at han har forvisset sig om eller kjender til, at saadan vaskning er paakrævet. Der maa ikke forskrives arsenikvask i større mengde for hver gang, end hvad der er nødvendig til én gangs vaskning av det bestemte antal dyr i den besætning, til hvis bruk arseniken rekvireres av vedkommende kreaturer.

§ 3. Den, som til sin besætning skal benytte arsenikvask, maa sørge for, at arseniken opbevares paa saadan maate, at uvedkommende ikke kan faa fat i den. Han skal for hver gang avgi en skriftlig erklæring om, at stoffet for benyttelsen vil bli opbevart under hans varetægt under laas og lukke, endvidere at vaskningen vil bli utført av ham egenhændig eller under hans opsyn av kyndige og paalidelige folk, og at det efter vaskningen muligens tiloversblevne straks tilintetgjøres paa forsvarlig vis, saaledes at ingen forgiftning kan finde sted.

§ 4. Hvis rekvirenten ikke selv mottar recept eller arsenikvask av dyrlægen, skal han medsende budet saadan erklæring, som foran nævnt. Erklæringen blir at opbevare av dyrlægen.

§ 5. Arsenikvask — koncentrert eller fortyndet — maa ikke av dyrlæge forskrives eller utleveres uten i tilberedt stand.

§ 6. Det kar, hvori arsenikvasken utleveres, skal — foruten at indeholde betegnelse om, at medikamentet er bestemt til utvortes bruk, og at det er dyremedicin — paasættes et iøinefaldende giftmerke samt en sterkt rødfarvet signaturlap, begge omhyggelig paaklæbet. Signaturen skal angi opløsningens formel og den utleverte

mængde i gram eller kubikcentimeter. Nøiagtig bruksanvisning skal medfølge med angivelse av den mængde av oppløsningen, som skal benyttes til vaskning av ét dyr av vedkommende art (hest, kvæg, sau, gjet, svin, hund, kat eller fjærfæ). Naar oppløsningen er koncentrert, maa fortyndingsmaaten og fortyndingsgraden tydelig angives i bruksanvisningen.

§ 7. Arsenikvask maa ikke utleveres, ei heller av mottageren eller nogen anden heldes over paa øl-, vin-, punsch- eller mineralvand-flasker eller paa andre kar, som paa grund av sin vanlige anvendelse kan gi anledning til forvekslinger.

§ 8. Hvis der til vaskning blandes arsenikopløsning i trækar, maa dette straks efter bruken opbrændes. Stentoi- eller glaskar eller jernkar maa efter benyttelsen omhyggelig skylles og vaskes paa saadan maate, at forgiftning derved ikke kan foraarsakes. Andre slags kar end træ-, stentoi-, glas- eller jernkar maa ikke anvendes.

§ 9. Enhver dyrlæge, som forskriver eller anvender arsenikvask i sin praksis, skal føre en særskilt giftbok, hvori anføres rekvirentens navn og bopæl, antallet og arten av de dyr, til hvilke vasken skal anvendes, formlen og mængden av den forskrevne eller utleverte opløsning, størrelsen av den til hvert dyr anvendte eller forskrevne dose, oplysning om vasken er utlevert av dyrlægen selv eller forskrevet av ham gjennom recept samt ekspeditionens datum og løpenummer.

§ 10. Forøvrig har dyrlægen og den leverende apoteker at iagtta, hvad der er foreskrevet i den til enhver tid gjældende lovgivning om utlevering og opbevaring av gifte m. v., jfr. særlig §§ 17 og 23 i kongelig plakat av 4de juni 1904¹⁾.

§ 11. Overtrædelse av nogen i denne plakat git forskrift straffes med bøter, forsaavidt den ikke rammes av nogen strengere straf.

6. *Kongelig plakat av 8de oktober 1915* angaaende forandring i kgl. plakat av 4de august 1911, indeholdende regler for indførsel og undersøkelse av opdelt kjøt. (Aalesund utgik blandt de byer, hvortil opdelt kjøt kan indføres.

¹⁾ Ifølge plakat av 4de juni 1904 § 17 kan arsenik til utryddelse av skadelige dyr kun utleveres fra apotek efter attest fra politimesteren i byene eller lensmanden paa landet. Ifølge samme plakats § 23 kan læges eller dyrlæges recept ikke træde istedenfor den heromhandlede attest.

B. Gjældende love og bestemmelser m. v.

Lov

av 14de juli 1894, kfr. lov av 26de mai 1899 om foranstaltninger
mot smitsomme husdyrsydomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sydomme.

§ 1. Følgende smitsomme sydomme blandt husdyrene skal være undergit det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;
miltbrand og dermed likeartede sydomme;
hundegalskap;
snive;
specifik mund- og klovsyke;
ondartet lungesyke og ondartet katarrhalseber hos
hornkvæget;
kopper og skab hos faaret;
svinepest og rødsyke hos svinet.¹⁾

Skulde nogen anden sydom blandt husdyr anta en smitsom eller ondartet karakter eller større utbredelse, eller skulde nogen av de her opregnede sydomme optræde ondartet eller vinde utbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan Kongen utvide bestemmelserne i denne paragraf til ogsaa at omfatte disse sydomme.

Likeledes kan Kongen, naar dertil findes grund, bestemme, at en sydom, der hittil har været gjenstand for det offentliges indgripen efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sydom efter bestemmelserne i nedenstaaende kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrepet eller død av en av de i § 1 omhandlede sydomme, eller er der sandsynlighet for, at saa er tilfældet, skal enhver, der som eier eller paa anden maate har i besiddelse saadant dyr, snarest mulig tilkalde en autorisert dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, paa landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autorisert dyrlæge.

Dyret blir, indtil dyrlæge kommer tilstede, saavidt omstændighetene illater det, at holde avsondret eller indesperret.

Naar kvægpest er utbrutt, skal enhver indenfor en av amtmanden nærmere bestemt avstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyg-

¹⁾ Rødsyken er ved kronpr. resol. av 9de mars 1904 overført til de mildere smitsomme sydomme.

gende dyr uten ophold anmelde ethvert tilfælde av indvortes sygdom, som maatte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter av dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der mottar meddelelse om eller under sin praksis paatræffer et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest mulig paa stedet undersøke tilfældets beskaffenhet og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse av smitte, saasom avsondring og indespærring av syke og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse av døde dyr og smitteførende avfald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foreta undersøkelse, naar tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, naar han har undersøkt et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest mulig til øvrigheten indgi beretning om det ved undersøkelsen fundne sygdomstilfælde med oplysning om, hvad der er foretat eller anordnet for at motarbeide sygdommen og hindre dens utbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter mottagen anmeldelse avslaar at foretage undersøkelse, skal snarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at etterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse git paalæg; forsaavidt det ikke frivillig etterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrig forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov paabudte foranstaltningers gjennomførelse.

§ 5. Amtmanden har, naar han mottar underretning om noget tilfælde av de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighetene maa ansees paakrævet for at hindre sygdommens utbredelse; finder han det fornødent, kan han la den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sette under offentlig tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Saalænge en besætning er under offentlig tilsyn, kan amtmanden

- a) paabyde eftersyn av vedkommende besætning ved dyrlæge, saa ofte som omstændighetene kræver det;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendig samkvem mellem smittede og smittefrie dele av distriktet;
- c) forbyde, at noget dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, mund- og klovtsyke, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan

han la opta fortegnelse over og merke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse av beiter og andre steder, som kan formodes at være smittet;
- e) under særlige omstændigheder paabyde optagning og fornyelse av gulver, vægger og lignende i rum, hvor smittede dyr har staat, samt tilintetgjørelse av smittebefængte gjenstande, saasom høi, halm, redskaper og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskap forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse paabyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynt med mundkurv av nærmere angit beskaffenhet, eller under særlige omstændigheter blot kunne føres paa offentlig vei eller gate i baand av voksen person, selv om hunden er forsynt med mundkurv;
- g) naar nogen farsot vinder større utbredelse, ved dyrlæge la foreta almindelig undersøkelse av besætninger i den utstrækning, som maatte findes nødvendig;

- h) paalægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalder og vandingssteder, som er til offentlig avbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der utkræves til forebyggelse av smitte, saavel i sin almindelighet som ved de enkelte sygdomme, samt avgi bestemmelser for dyrlægernes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer markeder og lignende samt ved transport av dyr inden landet;
- c) gi bestemmelse angaaende benyttelse av produkter av syke dyr.

Departementet kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde avholdelse av markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sykdom kan fryktes indført;
- e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil avhengig av saadanne forsigtighetsregler, som maatte ansees fornødne for at hindre overførelse av smitte;
- f) ved utbrud av hundegalskap paabyde, at for større eller mindre dele av landet alle hunder skal holdes forsvarlig lenket, bære mundkurv eller føres i baand;
- g) ved utbrud av kvægpest paabyde avsperring av det av sykdommen angrepne distrikt;
- h) ved utbrud av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og

klovtsyke og svinepest paabyde nedslagtning av hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination av besætning mot nogen smitsom sygdom maa ikke finde sted uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Naar det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet paabyde vaccination av de for smitte utsatte besætninger samt fastsætte en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyrecier er pliktig til at la ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i saadant øiemed skal enhver kjøpstadskommune anskaffe en av vedkommende regjeringsdepartement godkjendt indretning eller nedgravningsplads. Ogsaa ladesteder med særskilt kommunestyre saavelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan av Kongen paalægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan av kommunen efter tilladelse meddelt av Kongen fordres avgit mot erstatning, der i mangel av overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor saadan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfælde ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves paa eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — paa anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruker kan foregaa. Er ved foranstaltningen nogen ulempe foraarsaket grundens eier eller bruker, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjøn avholdt efter de i lov om veivæsenet av 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagtning og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvægets ondartede lungesyke eller svinepest kan amtmanden paabyde nedslagtning av indtil tre dyr for ved obduktion av disse at erholde visshet om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring maa ansees for avgjort, at de er angrepne av en av de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræpes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement paabyder det motsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angrepen av snive, skal dræpes.

Dyr, angrepet av hundegalskap, skal dræpes; hund eller kat, som er bidt av noget av hundegalskap lidende dyr, skal likeledes dræpes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstalt-

ning dræpes paa grund av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, snive, svinepest og mund- og klovsyke.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor av disse sygdomme, erstattes med det fulde beløb, hvortil de paa nedenangivne maate er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrepne av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke eller mund- og klovsyke, erstattes med to tredjedele, dyr, der ved obduktion findes angrepne av snive eller svinepest, med halvdelen av det beløb, hvortil de paa den nedenfor nævnte maate er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge av tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsaavidt eieren ved indførsel fra utlandet av smittede dyr, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller paa anden maate selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtet efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har opholdt sig mindst 6 maaneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgjøres, at de paa en eieren ufor skyldt maate er smittet efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav maa fremsættes forinden nedslagtingen. Erstatningsbeløpet maa i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen av et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredjeparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræpe efter foranstaaende bestemmelser, skal, forsaavidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes av en politiembedsmand (paa landet av lensmanden) i forening med to av ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at ha som uangrepne av sygdommen, hvorfra trækkes værdien av det dræpte dyr, forsaavidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræpte dyr skal, forsaavidt fornødiges, obduceres av en av det offentlige antat dyrlæge, som gjennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringensdepartement en beskrivelse av obduktionsforretningen. Eierne er berettiget til for egen regning at tilkalde en autorisert dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og delta i avgjørelsen av spørsmålet, om dyret har været angrepet av den antagne sykdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighet herom mellem dyrlægerne, avgjøres saken av en av departementet opnævnt sakkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smittsomme sykdomme.

§ 14. Følgende sykdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smittsomme, likeoverfor hvilke efterstaaende regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyke, influenza, kværke, strengel, mundsyke og beskelersyke hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end faaret, smitsom klovsyke hos faaret, ringorm hos alle husdyr, haarsækmider hos hunden, febersydomme av smitsom karakter, tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sykdomme gjøres det eieren eller den, der paa hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autorisert dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, naar nogen av disse sykdomme maatte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at la dyr, der antages angrepne av nævnte sykdomme, føre paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs eller stalder; dog skal det være tillatt fra eierens fjøs at sælge saadanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sykdomme.

Politimester eller lensmand, der har mottat saadan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sykdommens optræden er av foruroligende beskaffenhet, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendig for at hindre sykdommens videre utbredelse, kan han la forholdene paa stedet undersøke av dyrlæge og efter dennes forslag gi forskrifter angaaende avsondrings- og desinfektionsforanstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan gi almindelige bestemmelser angaaende de nærmere foranstaltninger for hver enkelt av de i § 14 nævnte sykdomme samt angaaende anvendelse og salg av kjøt og melk fra syke dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 13 litr. b er avhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne paabydes nedslagtet for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sykdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

¹⁾ Ved kgl. resol. av 22de juni 1903 er smitsom kastning og ved kronprinsregentens resol. av 9de mars 1904 rødsyke hos svinet overført til de mildere smitsomme sykdomme.

Kapitel 4.

Om indførsel og utførsel av dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel av dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede land eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdом kan fryktes indført.

Han kan anordne, at indførsel av dyr kun maa finde sted over bestemte havner eller steder, paabyde, at indførte dyr skal undersøkes av dyrlæge og henstaa i karantæne paa vedkommende importørs bekostning, paalægge eieren av indførte dyr at utrede betaling for sundhetsundersøkelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførslen findes angrepne av smitsom sygdом, eller som har været utsat for smitte, nedslagtes uten erstatning.

Han kan overhodet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel av smitsom husdyrsygdом.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillate indførsel av enkelte dyr eller gjenstande fra land, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til utførsel av husdyr gi saadanne forskrifter og træffe saadanne foranstaltninger, som maatte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, der er mistenkte eller kan mistænkes for at lide av eller overføre smitsom sygdом, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporten utsættes for saadanne sygdомme. Han kan anordne, at utførsel av husdyr kun maa finde sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførsel, saavel som for undersøkelse og desinfektion av vedkommende skib kan det paalægges holdsvise avsenderen og skibets fører at utrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til saadan utførsel, kan Kongen gi nærmere regler angaaende deres indredning og nødvendige forsyning med for og drikkevand for dyrene, likesom han overhodet kan træffe anordning for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogner og fartøier, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende indretninger og redskaper skal renses og desinficeres efter hver saadan benyttelse. Omkostningene hermed utredes av den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for paa det

offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet av de der fremstillede husdyr er angrepet av nogen smitsom sykdom.

Amtmanden kan paabyde, at handyr, der frembydes til almindelig, bedækning, skal paa eierens bekostning underkastes et sundhetseftersyn av autorisert dyrlæge, som i tilfælde har at utstede attest for dyrets fuldkomne sundhet.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres utredelse m. v.

§ 22. Utgifter, som paa grund av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, avsondring og desinfektion, ved desinfektion av fjøs, stald, redskaper og deslike, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, utredes av vedkommende dyrs eier. De med syke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes likeledes av dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsaavidt den har eget kommunestyre — maatte fatte særlige bestemmelser desangaaende for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde av uformuenhet hos eieren avholdes disse utgifter av vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste forsaavidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne av dyr, nedslagtet efter bestemmelsene i kapitel 2, og de utgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtninger, utredes, forsaavidt angaar dyr, der ikke findes angrepne av nogen sykdom, for hvilken nedslagtning kan finde sted, eller forsaavidt angaar dyr, døde som følge av tvungen vaccination, av statskassen, men forsaavidt de findes angrepne av nogen saadan ovennævnt sykdom, med det halve av statskassen og med den anden halvdel av vedkommende amtskommune, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, naar ladestedet har særskilt kommunestyre.

Paa samme maate som i sidstnævnte tilfælde og efter saadan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, naar det for at hindre smittes videre utbredelse maatte ansees nødvendig at tilintetgjøre smittfarlige gjenstande som huse, husindredninger, for, redskaper o. l.

Alle andre utgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsaavidt ikke noget andet er eller maatte bli fastsat.

Dog falder omkostningene ved avsperringsforanstaltninger likeoverfor fremmede land statskassen tillast, likesom Kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at utgiftene ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes av statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skyssgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov av statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæger kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse; som en forretning regnes, hvad dyrlægen under en reise paa en gang foretar paa et enkelt sted. Dyrlege, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn av vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde av reiser skyssgodtgjørelse. For obduktion av en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion av et dyr av mindre art kr. 3,00, dog saaledes, at han for paa en dag utførte obduktioner ikke kan oppbære over kr. 20,00. For kontorundersøkelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsaavidt offentlig reise eller obduktion derved undgaaes.

Amtmanden kan, forsaavidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uten nødvendighet er gjentat uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis negte utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaccination av besætninger efter paabud av departementet eller for undersøkelse av indførte eller utførte dyr utenfor den for hvert podet eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss- — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse av import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretat efter særskilt rekvisition av det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de av dem utførte forretninger hver en godtgjørelse av kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserte dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrepne av ondartet smitsom sykdom, faarskab undtat, maa ikke tages under behandling av andre end autoriserte dyrlæger.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert aars utløp inden en av departementet fastsat frist gjennom amtmanden avgi

til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne aar. Uteblir indberetningen utover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversiddes.

Likesaa skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gjennom vedkommende amtmann.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undlatelse av at etterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre paa behørig maate givne paabud blir, saafremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøter eller fængsel.

Sakerne blir at behandle paa den for politisaker foreskrevne maate.

Dyr eller gjenstande, som forsøkes indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 utfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøkes utførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsaavidt de ikke blir at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ute med tilsidesættelse av noget i anledning av hundegalskap git paabud, skal ved politiets foranstaltning optages og dræpes enten straks eller inden en av politiet given frist, inden hvilken den kan indløses av eieren mot erlæggelse av opbevaringsomkostningene.

Likesaa kan ethvert dyr, som paatræffes ute med tilsidesættelse av nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge derav utfærdiget paabud, naar det findes angrepet av nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræpes uten erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, naar de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldig i misligheter, som, begaaede av dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være straffbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøter eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov av 20de mai 1882 angaaende foranstaltninger i anledning av ondartede smitsomme sygdomme blandt hus-

dyrene, lov av 15de september 1851 angaaende foranstaltninger mot skabsyke blandt faar og gjeter og de i henhold til sidstnævnte lov utfærdigede bestemmelser samt lov av 14de juni 1890 angaaende forholdsregler mot utførsel av syke husdyr.

De i medhold av nævnte lov av 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utfærdigede indførselsforbud samt de i medhold av nævnte lov av 14de juni 1890 utfærdigede bestemmelser blir fremdeles indtil videre i kraft.

Lov

om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m.v. av 27de juni 1892, jfr. lov av 27de juli 1895, lov av 6te august 1897, lov av 25de juli 1910 og lov av 14de juli 1914.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhet og plan er godkjendt av Kongen, kan kommunestyret med Kongens samtykke paabyde, at al slagting av nærmere bestemte arter av husdyr, hvis kjøt skal benyttes til menneskeføde, skal foregaa i det kommunale slagtehus.

Paa samme maate kan fastsettes, at al handel med nærmere bestemte arter av levende husdyr inden en kommune skal foregaa under kontrol paa dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads eller ladestedskommune med over 4000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, svin, faar, gjeter og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av kommunal kjøtkontrollør, der skal være dyrlæge. Kongen kan dog, efterat formandskapet i indførselskommunen er gitt anledning til at uttale sig, bestemme, at kjøt, som indføres fra en kommune til en anden kommune, hvori kommunal kjøtkontrol er opprettet, fritages for fornyet undersøkelse og stempling i indførselskommunen, naar kjøttet stammer fra dyr, som er slagtet i et av vedkommende departement godkjendt slagtehus, hvor kontrol utføres av dyrlæge, ansatt av departementet, og i henhold til nærmere av departementet utfærdigede regler for kontrollens haandhævelse samt for kjøttets transport og dets efterbesigtigelse.

Efter andragende fra kommunestyret kan det av Kongen bestemmes, at kjøt av dyr, der slaktes inden dele av kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennomførelse paa grund av deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fri-

tages for undersøkelse av kommunal kjøtkontrol, naar kjøttet ifølge erklæring, avgitt av den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

Efter beslutning av kommunestyret og med Kongens samtykke kan saadan kontrol paabydes ogsaa for kjøpstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog saaledes, at i saadan kommune kun det kjøt, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrollert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjøt, som indføres i fjerdedels kropper eller mindre dele — saakaldt tøndekjøt samt pølser og andet findelt kjøt — skal likeledes underkastes kontrol av en dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.

Kongen kan bestemme, at indførsel fra utlandet av kjøt eller kjøt av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøpstæder eller ladesteder. For grænsetrafikken med slagtekjøt kan dog Kongen fastsætte undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførsel fra utlandet av benfrit tøndekjøt — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjøt helt forbydes.

§ 3. Kjøt, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er indført, maa ustemplet slagtekjøt eller umerket opdelt kjøt, som er undergit kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjøt, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedenfor at tilintetgjøres, har eieren krav paa en forholdsmæssig godtgjørelse.

Den kommunale kjøtkontrollørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommisjon, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Naar slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at gi erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger maatte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsaavidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovlig skjøn, optat for kom-

munens regning. Overskjon maa forlanges inden 4 uker; omkostningene derved utredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav maa i tilfælde være fremsat inden tre maaneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med Kongens samtykke for mindst et aar ad gangen fastsætte bestemte avgifter.

Disse maa dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse av driftsomkostningene.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andetseds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til saadanne tider og mot saadan godtgjørelse, som av kommunestyret med Kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er opprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør paa det sted, som slagterborgere eller kjøthandlere andrar om, paa betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgaar til saadan kontrollørs avlønning. Lønnens størrelse bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. I tvilsomme tilfælde skal kjøttet uten utgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsætte en avgift til dækkelse av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjøt saavel i hele slagtt eller dele av slagtt som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennomførelse. Han kan saaledes bestemme, at der for det indenlandske kjøt paa forlangende av kontrolløren meddeles opplysninger om kjøttets oprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstilte utenlandske kjøt — saavel slagtekjøtt som opdelt kjøtt — oprindelsesbevis og attest om dyrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøtt, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontrol, at der fastsættes en mindstevegt for de kjøttstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse av andre konserveringsmidler end salt, og at kjøtt av visse arter av dyr eller kjøtt, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrollen, skal — saafremt vedkommende kommunestyre fattet beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrollerte kjøts stempling eller merkning samt for kontrol av de til det slagtede dyr henhørende organer.

§ 7. Overtrædelser av de i denne lov eller med hjemmel derav givne forskrifter paatales av politiet og straffes¹⁾ med bøter fra kr. 2,00 til kr. 1000,00.

Regler

for indførsel og undersøkelse av opdelt kjøt. Plakat av 4de august 1911.

§ 1. Ved opdelt kjøt forstaaes kjøt av slagtede husdyr, naar kjøttet er delt i mindre dele end fjerdedels kropper. Til kjøt henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevæv og itler, fremdeles indre organer, hode og tarmer.

Opdelt kjøt kan indføres til:

1. Kristiania,
2. Tønsberg,²⁾
3. Skien,
4. Arendal,
5. Kristiansand,
6. Stavanger,
7. Haugesund,
8. Bergen,
9. Aalesund,³⁾
10. Trondhjem,
11. Bodø.

Indførsel av saadant kjøt til andre steder end de her nævnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder.

§ 2. Indførsel av blod og hakkekjøt samt usaltet benfrit kjøt er forbudt, medmindre bestemmelse i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

Paa samme maate er indførsel av faarekjøt i mindre stykker end paa 2 kg. og av andet kjøt i mindre stykker end paa 4 kg. forbudt. Forøvrig er indførsel av saltet kjøt tillatt. Saltet kjøt, som indføres, skal være undergit kontrol efter reglerne i denne plakat.

§ 3. Bestemmelserne i §§ 1, 2 og 6 skal indtil videre ikke gjælde for røkte eller saltede skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttette kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse

¹⁾ Kfr. den nye straffelov.

²⁾ Utgik ved kgl. resol. av 9de februar 1912.

³⁾ Utgik ved kgl. resol. av 8de oktober 1915.

beskyttende behandling (hermetiske varer), endvidere pølser, posteier o. lign. i lufttæt pakning, indhyllet i gelatin o. lign. eller nedlagt i eddik. Pølser, posteier o. lign. kan kun indføres i særskilte postpakker paa indtil 5 kg. vegt.

Ved skinker forstaaes bogen eller laaret av svin med tilhørende ben, med eller uten hud.

Likeledes skal frossent renkjøt indtil videre være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 4. Til salt kjøt henregnes alene kjøt, hvor muskelmassen ogsaa i de inderste lag indeholder mindst 4 — fire — procent salt.

§ 5. Kjøt, som er tilsat farvestoffer eller andre konserveringsmidler end koksalt, sukker eller salpeter, saasom

- a) borsyre og borater (boraks),
- b) formaldehyd,
- c) alkali — jordalkali — oxyder — hydroxyder og karbonater,
- d) svovlsyrlige og undersvovlsyrlige salter (sulfiter og hyposulfiter),
- e) fluorider,
- f) benzoesyre, salicylsyre og deres forbindelser,
- g) klorater

maa ikke indføres, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

§ 6.

- a) Efterat det i § 1 og 2 omhandlede i tønder, fustager eller anden indpakning indførte kjøt er toldbehandlet eller, forsaavidt stedets toldvæsen og vedkommende kjøtkontrollør finder det hensigtsmæssig, før toldbehandling har fundet sted, skal kjøttet, førend det utleveres importøren, underkastes kontrol av dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.
- b) I særegne tilfælde saasom ved større indførsel til fabrik eller lagerhus, kan departementet bestemme, at kontrollen utføres paa vedkommende fabrik eller lager.

§ 7.

- a) Enhver sending av indført kjøt, som omfattes av bestemmelserne i disse regler, skal ledsages av papirer bekræftet av stedets norske konsul, som godtgjør, hvorfra kjøttet kommer, kjøttets art og at kjøttet stammer fra dyr, som er undersøkt i levende live av dyrlæge og av ham fundet sundt, og at kjøttet ved dyrlæge-undersøkelsen efter slagtingen er fundet tjenlig til menneskeføde. De indførte fustager eller anden emballage skal være saaledes merket og plombert, at varens identitet efter de ledsagende papirer kan godtgjøres. Indtil videre skal der dog ikke kræves dyrlæge-attest for det fra Island indførte saltede faarekjøt eller for saltede tarmar.

- b) Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsætte formularer for de attester, som skal medfølge det fra utlandet indførte kjøt.
- c) Forsendelsen skal aapnes i kontrollørens paasyn i det dertil bestemte undersøkelseslokale, eller, forsaavidt kontrol er tillatt i henhold til § 6 b, paa vedkommende sted.

Derpaa undersøkes, om varen stemmer med angivelsen i de ledsagende papirer, og om varen i sundhetsmæssig henseende frembyder betænkelighet.

§ 8. Naar kjøttet er kontrollert og fundet tjenlig til menneskeføde, skal der paa vedkommende pakning anbringes enten et brandmerke eller et farvestempel.

Stemplet skal for kjøt av faar, kvæg eller svin være av regelmæssig sekskantet form og sekskantens sider skal være mindst 2,5 cm.

For hestekjøt skal stemplet være firkantet med 5 cm. lang grundlinje og 2,5 cm. lang sidelinje.

Stemplet, hvis bokstaver skal være skarpe og tydelige, skal, naar farve anvendes, avstemple et rødt merke, som indeholder ordet »Import« samt den kontrollerende kommunes navn.

Indeholder pakningen hestekjøt, skal merket angi dette.

§ 9. Hvis kjøttet tilbakevises fra kontrollen, fordi de i § 7 omhandlede legitimationer m. v. mangler eller ikke er fyldestgjørende, eller fordi det ikke er tillatt at indføre det til benyttelse som menneskeføde eller det beslaglægges, skal pakningen stemples med en sort trekant av 5 cm. sider, hvor der findes ordene »Import«, kontrollkommunens navn og henholdsvis ordet »tilbakevist« eller »beslaglagt«.

Den anvendte farve maa være holdbar.

§ 10. Der skal tillike foruten stemplingsmerket paaklistres sendingen en merkelap, som angir undersøkelsens datum og kontrollørens navn.

Stempelmerkerne skal anbringes paa pakningen paa mindst 2 steder (et merke paa lokket og et andetsteds) og paa iøinefaldende maate.

§ 11. Kjøt, som ikke er bestemt til menneskeføde, kan indføres uten at underkastes kontrol, naar kjøttet er gjort eller gjøres utjenlig til menneskeføde, saasom ved innsnit i kjøttet og tilsætning av kalk, tjærestoffer (karbolsyre, kreosot) o. lign. efter nærmere bestemmelse.

§ 12. Kontrolløren har at anføre i kontrolprotokollen nøiagtige opplysninger om

- a) undersøkelsens datum,
- b) importørens navn,
- c) varens art,
- d) varens oprindelse (avsendelsessted og avsendelsesfirma),

- e) kort angivelse av de ledsagende papirers indhold (sundhedsattest, fustagens eller sendelsens nr.) o. lign.,
- f) varens nettovegt (som netto regnes sendelsens indhold av kjøt),
- g) det beslaglagte kjøts nettovegt og mængden av det tilbakeviste kjøt
- h) grunden til beslaglæggelsen eller tilbakevisningen,
- i) oplysninger om det i henhold til § 11 indførte kjøt, som er utjenlig til menneskeføde.

Den av kontrolløren trufne avgjørelse kan indankes for stedets helseraad. Den, der fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og for helseraadet nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgit, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple — med tilføielse efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 13. For undersøkelse av det indførte kjøt skal erlægges en kontrolavgift av 2 øre pr. kg. Avgiften beregnes efter kjøttets vegt.

§ 14. Med hensyn til toldens erlæggelse og eventuel tilbakebetaling av erlagt told for beslaglagt eller tilbakevist kjøt, har kontrolløren at rette sig efter den ordning, som i denne henseende maatte træffes av vedkommende toldkammer.

§ 15. Kontroltiden fastsettes av magistraten. Kontrol skal som regel kun finde sted ved dagslys; i mørketiden skal der sørges for tilstrækkelig kunstig belysning av kontrollokalet.

§ 16. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir forsaaviddt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 17. Denne plakat træder i kraft fra 1ste november 1911.

Regler

for indførsel og kontrol av ferskt kjøt (slagtekjøt). Plakat av 4de august 1911.

A. Om indførsel fra utlandet av slagtekjøt.

§ 1. Indførsel av ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, faar, gjet, svin og ren bestemt til menneskeføde, skal alene være tillatt fra de land, som indførselsplakaten i henhold til lov om foranstaltninger mot smitsomme

husdyrsygdomme (husdyrloven) av 14de juli 1894 med tillægslove til enhver tid bestemmer.

§ 2. Indførsel maa alene finde sted til de kjøpstæder eller ladesteder, hvor der er indført offentlig kjøtkontrol i henhold til lov av 27de juni 1892 (kfr. lov av 25de juli 1910) om kommunale slagtehus m. v. Landbruksdepartementet kan for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder. Derhos skal det indtil videre være tillatt at indføre slagtekjøt over riksgrensen mot Sverige til benyttelse for befolkningen i grænse-distriktene. Likeledes skal frossent renkjøt kunne indføres til Finmarken fra de ved Nordishavet og det Hvite Hav beliggende russiske havner uten at underkastes den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 3. Ferskt slagtekjøt, hvorved forstaaes slagtemæssig behandlet kjøt uten tilsætning av konserveringsmidler, maa ikke indføres i mindre dele end halve slagtekropper, opdelt efter længden. Kalver og smaafæ kan kun indføres i hele kropper.

§ 4. Ethvert slagtt skal være ledsaget av attest fra en i utførselslandet autorisert dyrlæge indeholdende nøiagtige oplysninger om slagtningssted og slagtningsstid samt bevidnelse om, at dyret er synet av dyrlægen umiddelbart før slagtingen og fundet sundt, og at slagttet er undersøkt og fundet tjenlig til menneskeføde. Hvis attesten omfatter flere slagtt i samme forsendelse, skal hvert slagtt være saaledes merket, at det efter attesten kan identificeres.

Dog skal for hesteslagts vedkommende særskilt attest medfølge for hvert enkelt slagtt, og attesten skal derhos indeholde angivelse av hestens signalement og tilstand for slagtingen.

Hvis slagttet indføres fra andre land end Sverige og Danmark, skal dyrlægens attest være paategnet bevidnelse fra norsk konsul om, at vedkommende dyrlæge er en i utførselslandet autorisert dyrlæge. Til kontrolkommuner kan der dog fra de svenske grænsedistrikter indføres slagtt uten dyrlæge-attest, naar der medfølger slagttet attest fra svensk politimyndighet, grænsetoldstations-bestyreter eller ordfører i vedkommende kommune med oplysning om kjøttets oprindelse, slagtningssted og slagtningsstid samt bevidnelse om, at slagttet efter de foreliggende oplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagttet paa grund av sygdom, og at der ikke i distriktet for tiden optræder ondartet smitsom husdyrsygdome. Dog skal disse attester, naar det gjælder hester, indeholde erklæring om, at hesten er besigtiget av attestutstederen umiddelbart før slagtingen og fundet fri for sygdomstegn.

§ 5. For kontrol av det indførte kjøt betales en avgift

for hest kr. 1,00 pr. hel eller halv skrott

» kvæg » 1,00 —»—

» kalv under 60 kg. vekt kr. 0,50 pr. hel eller halv skrott

for faar	kr.	0,50	
» gjet	»	0,50	
» ren	»	0,50	pr. hel eller halv skrot
» svin	»	1,00	—».—

B. Om kontrollens haandhævelse.

§ 6. I enhver kommune, hvor offentlig kjøtkontrol i henhold til loven av 27de juni 1892 er anordnet, skal der være en kontrolstation, hvor kontrollen av det ferske slagtekjøt skal foregaa.

§ 7.

- a) Intet kjøt skal undersøkes og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin, kvæg (undtagen kalver) eller ren, fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bakfjerding), og hvis det stammer fra kalv, faar eller gjet, fremlægges i hele kropp, som kan være delt efter længden; dog skal slagt, som stammer fra dyr, der er slagtet paa grund av sygdom (nødslagtede dyr), altid fremlægges i sin helhet. Renkjøt, som ved indførsel til kontrollkommune er frossent, skal være fritat for den ved denne plakate anordnede kontrol.
- b) Hele kropp skal ved fremlæggelsen være opbrystet. Med bakparter skal følge nyrerne i organisk sammenhæng. Andre organer, som ved slagtingen er fraskilt kroppen, saasom hode, tunge, net, lever, hjerteslag o. lign. kan mottages til kontrol, naar de ved et merke er betegnet som tilhørende det slagt, hvormed de fremføres, og for tungs vedkommende er heftet til dette.
- c) Ferske organer av slagtedyrr maa ikke benyttes som menneskeføde inden en kommune uten at være fremført til kontrol og stemplet.
- d) Kommunestyret kan med approbation av Landbruksdepartementet fastsætte regler, ifølge hvilke større dele av slagt eller flere organer end ovenfor nævnt kan kræves fremlagt for kontrolløren i tilfælde i organisk sammenhæng med slagtet.
- e) Ved undersøkelse i slagteri av kjøt av dyr, slagtet inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 8. Naar hesteslagt fremlægges til kontrol, skal slagtet ledsages av attest enten fra en dyrlæge, som meddeler oplysning om hestens tilstand umiddelbart før slagtingen, eller fra to troværdige mænd, som i henhold til en besigtigelse av hesten umiddelbart før slagtingen bevidner, at dyret er fundet frit for sygdomstegn. Attesten skal tillike indeholde oplysning om dyrets farve. Slagtet maa være forsynt med et merke, som godtgjør dets identitet efter den medfølgende attest. Mændenes troværdighet skal være bevidnet av politiet eller av kommunens ordfører.

§ 9. Slagt, som ved fremførelse til kontrol ikke er i hel og ubeskadiget stand, saaledes at ingen hindebedækning er fjernet, itler eller andre organdele bortskaaret, eller som ikke tilfredsstiller de i § 7 og 8 opstillede krav, eller som fremlægges i tilsmudset tilstand, afvises fra kontrollen, forsaavidt der ikke foreligger grund til at beslaglægge kjøttet.

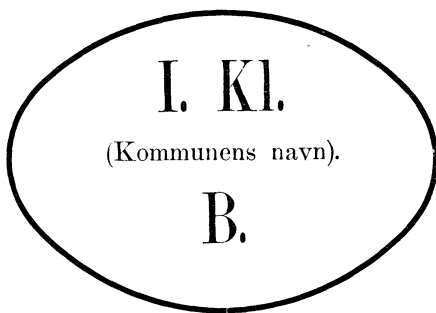
§ 10. Kontrolløren skal, forsaavidt slagtet efter foranstaaende bestemmelser kan mottages til kontrol, underkaste dette en noiagtig undersøkelse for at avgjøre, om kjøttet er tjenlig til menneskeføde. Avgjørelse herav træffes overensstemmende med den til enhver tid gjældende instruks for kontrollen. Hvis kontrolløren paa grund av særegne forhold ikke kan træffe avgjørelse ved slagtets fremlæggelse, kan avgjørelsen utskytes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag ikke iberegnet. Ved undersøkelsen har kontrolløren ret til at gjøre de nødvendige indsnit i kjøt og organer.

§ 11.

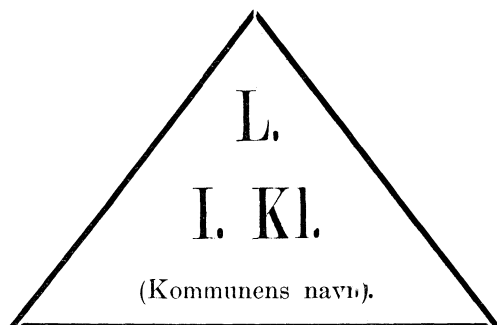
- a) Den, som fremstiller kjøt til kontrol, skal ved fremlæggelsen meddele oplysning om, hvad der er ham bekjendt om slagtet, saasom eierens navn, hvorfra slagtet er kommet, slagtningssted og slagtningstid, om dyret har været sykt eller har faat medicin før slagtingen m. v.
- b) Hvis slagtet stammer fra et sykt dyr, skal der meddeles oplysning om dyrets tilstand før slagtingen, om det har faat medicin før slagtingen og andre oplysninger som kontrolløren anser nødvendige. Kan fornødne oplysninger ikke tilveiebringes, afvises slagtet, medmindre der ved undersøkelsen findes tegn, som betinger slagtets beslaglæggelse.

§ 12. Naar et slagt efter foretat undersøkelse findes tjenlig til menneskeføde, skal der paa slagtet anbringes stempelmerker.

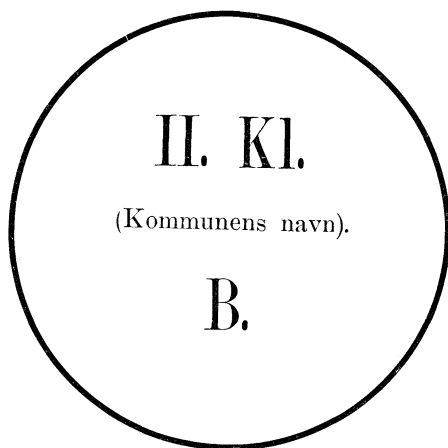
Paa kjøt av slagtedy, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er indført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagt, skal, naar kjøttet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blaa farve og oval form; saadanne stempler, hvis tverrdiameter skal være 6 cm. og hvis høidediameter skal være 3,5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I Kl. (o: første klasse), B. (o: bykontrol), se hosstaaende tegning.

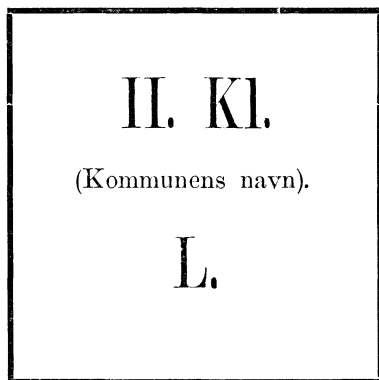
Paa kjøt av slagtedyr, som enten er indført utenbysfra eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstedeværelse av dyrets samtlige organer, skal, naar kjøttet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blaa farve og trekantet form; saadanne triangulære stempler, hvis grundlinje skal være 6 cm. og hvis sider skal være 5 cm., skal foruten vedkommende kommunes navn tillike indeholde tegnene I Kl. (∅: første klasse), L. (∅: landskontrol), se hosstaaende tegning.

§ 13. Paa kjøt, som ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende, men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der hvis kjøttet hitrører fra dyr, undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagtt, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal avstemple foruten vedkommende kommunes navn tillike tegnene II. Kl. (∅: 2den klasse), B. (∅: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Hvis kjøttet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal avstemple, foruten vedkommende kommunes navn, tillike II. Kl. (o: 2den klasse), L. (o: landskontrol), se hosstaaende tegning.

§ 14. Hvis der ved undersøkelse av kjøttet findes mangler av saadan art, at kjøttet ikke ansees tjenlig til menneskeføde, skal det beslaglægges og indtil videre opbevares paa kontrolstationen paa en saadan maate, at der ingen risiko er for tilsmudsning og bedærvelse av andet kjøt eller for spredning av sygdomstof. Fra kontrolstationen eller fra undersøkelsstedet skal det beslaglagte kjøt føres paa forsvarlig vis enten til destruktionsanstalt, opbrændingsovn eller nedgravningsplads for saadant kjøt eller til en av kommunen godkjendt indretning, hvor kjøttet gjen-nemkokes. Kjøttet kan dog tilbakeleveres eieren, hvis det ikke er befængt med nogen sygdom, som ifølge husdyrloven betinger dets opbrænding

eller nedgravning. Kjøttet skal, hvis det tilbakeleveres eieren, av kontrolløren forsynes med dype indsnit, hvori der strøes ulasket kalk eller petroleum, raa karbolsyre o. lign., hvorved det gjøres utjenlig til benyttelse for mennesker eller dyr.

§ 15. Den av kontrolløren trufne avgjørelse om kjøttets stempling eller beslaglæggelse kan indankes for stedets helseraad. Den, som fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgit, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple med tilføielse — efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 16. Stempelmerkerne skal anbringes paa mindst følgende steder paa hvert halve slag:

I. Hos hest og kvæg (undtagen kalver)

1. paa siden av halsen,
2. paa underarmen,
3. paa bogen,
4. paa brystet,
5. paa hoiryggen,
6. i nyrepartiet,
7. paa indsiden av laaret,
8. paa utsiden av laaret,
9. paa tungen og hodet.

II. Hos kalver og rensdyr

1. paa bogen eller underarmen,
2. paa brystet,
3. paa laaret eller bækkenpartiet.

III. Hos svin

1. paa hodet,
2. paa brystet,
3. paa bogen,
4. paa ryggen,
5. paa buken,
6. paa laaret.

Paa smaagriser er det nok at stemple hodet og ryggen.

IV. Hos faar og gjet

1. paa brystet,
2. paa bogen,
3. paa ryggen,
4. paa laaret.

Hos smaalam og killinger er det nok at stemple halsen og ryggen.

Hvis kontrolløren finder det hensigtsmæssig, eller hvis kjøttets eier kræver det, kan flere stempler anbringes.

§ 17. Enhver kontrolstation skal være forsynt med vand, vask og avløp til kloak, samt de til undersøkelse av slagtet nødvendige instrumenter og forøvrig være indrettet og utstyrt saaledes som Landbruksdepartementet til enhver tid bestemmer. Stemplene maa utenfor bruken opbevares i et sikkert tillaastr skap.

Der skal sørges for, at slagtet kan fremlægges til kontrol uten at utsættes for regn eller støv. For det beslaglagte kjøt skal der findes et eget ophængningsrum eller en egen kasse, hvilke holdes forsvarlig avlaast.

§ 18. Kontrolstationen skal holdes aapen for undersøkelser og stempling av kjøt til de tider, som vedkommende magistrat og formandskap bestemmer.

§ 19. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kjøt, som fremføres til kontrol ved hovedstationen, samt en anden protokol over alt kjøt, som undersøkes utenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokol anføres rekvirentens eller eierens navn, kjøttets oprindelse (fra indlandet eller fra utlandet), undersøkelsens datum, kjøttets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike føres regnskap over de for undersøkelsen betalte avgifter.

§ 20. Naar noget kjøt avvises, stemples med 2den klasse eller beslaglægges, skal grunden hertil anføres i protokollen.

Det beslaglagte eller efter § 13 stemplede kjøt skal veies. Det skal anføres i protokollen, hvorledes der senere er forholdt med det beslaglagte kjøt.

§ 21. Kontrolstationens bestyrer har inden 1ste februar hvert aar gjennom vedkommende helseraad og magistrat at avgi til direktoren for Det civile veterinærvæsen en nøiagtig beretning over kontrollens virksomhet i det forløpne aar overensstemmende med de for saadan beretning fastsatte skemaer.

§ 22. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 23. De ved de kongelige plakater av 5te november 1895, 2den november 1896, 3dje august 1897, kgl. res. av 19de august 1897 samt

de kongelige plakater av 20de oktober 1900, 26de oktober 1901, 24de mai 1907 og 27de november 1908 fastsatte kjøtkontrolregler ophæves fra 1ste september 1911 at regne. Denne plakat træder i kraft fra samme dag.

Nugjældende bestemmelser

angaaende indførsel av husdyr m. v. (plakat av 19de januar 1917).

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14de juli 1894 (med tillægslov av 26de mai 1899) dens § 17 fastsettes herved følgende bestemmelser for indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande:

I. **Hester** og andre til hesteslegten hørende dyr kan indføres:

- a) fra Sverige paa betingelse av, at der medfølger et for hvert enkelt dyr av politimyndighet eller av norsk konsul bekræftet sundhetspas, hvorav det fremgaar, at dyret har opholdt sig i de sidst forløpne 6 maaneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyss- og trafikhester, der passerer grænsen for atter at vende tilbake til Sverige, rammes ikke av ovenstaaende forskrift.

- b) fra andre land bare til Fredrikshald, Kristiania, Kristiansand, Stavanger, Bergen og Trondhjem, paa betingelse av, at der medfølger dyret en av norsk konsul i vedkommende utførselsland bekræftet dyrlægeattest om, at dyret ikke lider av nogen smitsom sygdom, og at det i mindst 2 døgn opstaldes efter vedkommende politi- eller kommunedyrlæges bestemmelse paa et til forebyggelse av smitteoverførsel betryggende sted, hvor det dels undergives en nøiagtig almindelig sundhetsundersøkelse, særlig med hensyn til snive, lungesyke og skab, dels underkastes en særlig sniveprøve, alt overensstemmende med de av Landbruksdepartementet nærmere angivne regler.¹⁾

Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsette de avgifter, som av importøren skal betales for dyrlægeundersøkelsen og for den særlige sniveprøve.

II. **Storfæ, sau og gjet** kan indføres fra Sverige, dog indtil videre ikke fra Malmöhus, Kristianstads, Hallands og Kronobergs län, til livdyr eller til slagting paa følgende betingelser:

- a) 1) ad nærmeste landevei til Kornsjø station, til direkte indlastning i jernbanevogn for videre transport til det kommunale slagtehus i Fredrikshald eller Kristiania;

¹⁾ Konf. »Reglement for sundhetsundersøkelse og sniveprøve av hester indført fra utlandet« av 25de januar 1917, side 215.

- 2) pr. jernbane eller sjøverts direkte til Fredrikshald eller Kristiania;
 - 3) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slagtning i denne by.
- b) Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge godtgjøres, at dyrene ikke er eller i de nærmest forutgaende 6 maaneder har været angrepet av ondartet smitsom husdyrsygd, saasom kvæggpest, miltbrand, mund- og klovsyke eller ondartet lungesyke, og at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløpne 6 maaneder har optraadt saadan sygd som foran nævnt, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgaende 6 maaneder er indført fra utlandet.

Dyrene skal være merket eller i attesten saaledes beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.

- c) Dyrene skal ved ankomsten føres til den indhegnede, for saadant oie med reserverte karantæneplads, hvor de blir at undersøke av vedkommende kommunale dyrlæge.

Storfæ, som agtes solgt til livdyr, skal opstaldes i særskilt avdeling paa det kommunale fjøs i 8 døgn — helligdage ikke iberegnet — og i denne tid undersøkes med tuberkulin.

De dyr, som ved denne undersøkelse findes lidende av eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydelig **T**.

De dyr, som indføres for at sælges til slagt, skal paa samme vis merkes med et i huden indbrændt tydelig **S**.

De med **T** og **S** brændemerkede dyr skal inden 4 døgn efter indførslen slagtes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsætter. Dyr, som indføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstaa paa karantænefjøs, indtil de føres direkte fra dette til slagtning. Dog kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantænefjøs i Fredrikshald til umiddelbar slagtning i Kristiania, naar de ved den paa karantænefjøs i Fredrikshald foretagne undersøkelse findes fri for tegn paa ondartet smitsom sygd. Karantænefjøsens bestyrer skal i fjøsens protokol anføre, hvorhen de fra karantænefjøs fjernede dyr føres for at slagtes, samt har at underrette vedkommende politikammer om, hvor slagtning av karantænerter dyr finder sted, forsaavidt saadan slagtning skal ske utenfor kommunalt slagtehus.

Storfæ, som ved undersøkelse findes fri for tuberkulose, skal

paa en iøinefaldende maate være merket med ordet „**Sund**“ samt aastallet for den stedfundne undersøkelse.

Sau og gjæt, som ved den foretagne sundhetsundersøkelse findes fri for tegn eller mistanke paa smitsom sygdom, kan frigives fra karantænefjøsset 24 timer efter ankomsten.

- d) Karantænefjøsset blir at holde strengt avsperrret for publikum, indtil sundhetsundersøkelse av samtlige indførte dyr har fundet sted, og dyrene er fundet fri for tegn paa smitsom husdyrsygd.
- e) Som erstatning for de med heromhandlede undersøkelse, merkning, opstaldning og foring av dyrene samt anskaffelse av tuberkulin, instrumenter, fjøssets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at avkræve importøren en av kommunestyret fastsat og av Landbruksdepartementet godkjendt avgift for hvert dyr.
- f) Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig at fastsætte nærmere bestemmelser angaaende den heromhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slagtning, deres undersøkelse og merkning samt attester og protokoller m. v.¹⁾

Forøvrig forbydes indførsel av drøvtyggere (o: storfæ, sau, gjæt og andre drøvtyggende dyr) fra alle land.

Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.

III. **Svin** forbydes indført fra alle land med undtagelse av de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, hvorfra det er tillatt at indføre disse dyr til Finmarken. Fra Finmarken forbydes svin indført til rikets øvrige egne.

IV. **Hunder** tillates indført fra Sverige og Danmark paa betingelse av, at der medfølger et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utfærdiget bevis for, at dyret enten er svensk eller dansk eller har opholdt sig i Sverige eller Danmark i de sidste 6 maaneder eller i løpet av denne tid er indført fra Norge.

Forøvrig er indførsel av hunder forbudt fra alle land.

Hunder, som benyttes til vogtning av renhjorder og ifølge med disses ciere eller vogtere kommer fra Sverige tillates indført uten attester, hvilket ogsaa gjælder, om lapperne paa flytningen til Norge har passert Finlands omraade.

V. **Huder** og **skind** tillates indført fra Sverige og Danmark paa betingelse av, at der medfølger varen et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utstedt bevis om,

¹⁾ Saadanne regler er av Landbruksdepartementet utfærdiget under 21de mai 1913.

at hudene og skindene er indkjøpt i vedkommende utførselsland og ikke indførte dertil i raa tilstand fra andre land.

Forøvrig er indførsel av raa dele av drøvtyggere og av svin, saasom utilberedte skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattet), utilvirkede, utilberedte og urensede haar og børster, som ikke i forveien er desinficert, samt muler og klover forbudt fra alle land.

Indførsel av usaltet eller utilberedt kjøt og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrike, Italien, Grækenland, Tyrkiet og Rusland samt fra alle land utenfor Europa. Dog skal det være tillatt fra de ved Nordishavet og Det hvite hav beliggende russiske havner at indføre til Finmarken frossent rensdyrkjøt.

VI. Indførsel av **græs, høi og halm** til fôr forbydes fra alle land undtagen fra Sverige og fra de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, fra hvilke havner det er tillatt at indføre disse varer til Finmarken.

VII. **Brukte fjøsredskaper** forbydes indført fra alle land, med mindre det godtgjøres ved en av norsk konsul bekræftet, av vedkommende sundhetsmyndighet utstedt attest, at de er betryggende desinficert.

VIII. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Denne plakater træder i kraft straks.

Samtidig ophæves den gjældende plakater angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande av 16de juli 1907 (med tillægsplakater av 27de november 1908, 28de april, 18de oktober, 10de november og 1ste december 1911, 9de og 22de februar, 30te mars, 21de juni og 11te oktober 1912, 17de december 1914, samt 14de januar og 14de mai 1915).

Nugjældende regler

for utførsel av hester, hornkvæg, svin, sauer og gjeter fra Norge.

(Konf. plakater av 19de september 1894, plakater av 18de juni 1895 og plakater av 4de august 1896).

§ 1. Hester, hornkvæg, svin, sau og gjeter, som med skib agtes utførte til utlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi paa avsenderens bekostning undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og maa kun indski-

bes, saafremt det ved undersøkelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide av nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller paa anden maate nylig kunde være smittet av saadan sygdom. Herom skal av dyrlægen avgives attest til avsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøkte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, saaat berøring med de ikke undersøkte dyr undgaaes. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøkt og kan utføres. Dyrenes antal og kjønn, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som av dyrlægen utstedes.

§ 3. Forsaavidt undersøkelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gaa til eksportstedet, er ny undersøkelse ved ankomsten hertil unødvendig, saafremt enten dyrene i lokalskibet er holdt avsondret fra andre ikke undersøkte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøkte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til utførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise paa det første sted, hvor det her i landet indtar dyr, undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsaavidt ingen saadan der findes, av stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøkelsen, grund til at anse skibet for smittefarlig, maa dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficert. Forsaavidt drøvtyggere eller svin agtes utført, skal desinfektion av skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blit undersøkt og godkjendt, skal attest herom avgives til skibets fører.

Undersøkelsen og desinfektionen sker paa skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøkelse med merkning betaler avsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal av 10.	kr. 1,00
—»— over dette antal.	» 0,50
» hvert stykke hornkvæg over $\frac{1}{2}$ aar.	» 0,50
» — — — under $\frac{1}{2}$ aar	» 0,25
» mindre dyr (svin, sauer, gjeter) for et antal av til og med 100 dyr.	» 0,15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	» 0,12
» det overskytende antal	» 0,09

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøkt paa en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøkelse av skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4,00. Likesaa meget betales dem for at paase skibets desinfektion, forsaavidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøkelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at gi nærmere bestemmelser angaaende de her nævnte foranstaltningers gennemførelse.

Anvisning til tuberkulinundersøkelse av besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det maa opbevares paa et mørkt, kjølig og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøkelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram, til ungdyr 30—40 centigram, til kalver og nyfødte dyr 20 centigram efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kokt vand i et rent, kokt glas.

Bekkvemmere er det dog at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand paa engang paa en større flaske (alt sterilt) i et forhold av 1 til 10 (10 % saaledes, at der i en fortynding av 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Av denne fortynding vil altsaa, naar sprøiten rummer 10 cem., 5 cem. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 cem. for et mindre voksent dyr, 3 cem. for et ungdyr og 1—2 cem. for smaadyrene.¹⁾ Fortyndingen holder sig dog ikke længe uten at dekomponeres, hvorfor den enten maa tillaves paa bruksstedet eller ogsaa i hjemmet 1—2 dage iforveien og isaafald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages, maa samtlige dyrs temperatur være maalt; maalingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter, hvorefter termometret trækkes langsomt ut og temperaturen avlæses nøiagtig og noteres. Man maa være forsynt med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruten nødvendig reserve. Til maaling av 20 dyr iberegnet avlæsning, nedskrivning av temperaturen, rengjøring av termometret (det avtørres bedst med en klut dyppet i lysol-

¹⁾ Den indsprøitede tuberkulinmængde angives altid i gram (ikke i volum).

kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgaar for en ovet mand ca. 1 1/2 time.

Glem ikke at slaa kviksolvsøilen ned mellem hver gang termometret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er maalt, foretages indspøitningen av tuberkulinet. Den kan hensigtsmæssigst ske paa halsen og bedst efterat huden iforveien er avbarbert samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 ‰ sublimatopløsning). Injektionssproiten, hvis stempel maa være av et materiale, der taaler kokning, maa iforveien være kokt. Man bør ha mindst 2 sproiter og 4 sproitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sproiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indspøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren kokket olje eller i et desinfektionsmiddel. Indspøitningen bør helst foretages mellem kl. 8—10 om aftenen (eller kl. 4—8 om morgenen). Dyrene maa under undersøkelsen være i ro paa fjøset; 6—7 timer efter indspøitningen paabegyndes temperaturmaalingen igjen, og der fortsættes med denne hver anden time. Dyr, der ved maaling indtil den 13de time findes at ha git sikkert tegn paa at være tuberkulose, behøver ikke at maales mere, mens dyr, der ikke har reagert, eller hvis reaktion er tvilsom, maa maales indtil den 17de eller 23de time efter indspøitningen.

Dyrlægen maa enten selv foreta maalingen eller la denne foreta av mænd, som av ham er git den til temperaturmaalingen nødvendige anvisning, og hvis maalinger han isaafald personlig maa kontrolere paa stedet. Det maa paasees, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en maaling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke av denne grund stige over 40°.

Undersøkelsens resultat anføres paa det dertil bestemte skema og indsendes snarest mulig til veterinærdirektøren.

(Konf. forøvrig cirkulære fra veterinærdirektøren av 7de april 1905).

Cirkulære fra direktøren for det civile veterinærvæsen av 7de april 1905 om tuberkulosens bekjæmpelse i kvægbesætninger.

Ogsaa for budgetterminen 1905—1906 er der i likhet med foregaende aar av Stortinget git bevilgning til:

1. tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger og
2. erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

I. *Undersøkelse og foranstaltninger.*

Tuberkulosen henregnes til de i husdyrloven av 14de juli 1894 (kfr. lov av 26de mai 1899) kap. 3 omhandlede mildere smittsomme sygdomme, for hvis vedkommende en dyreier er pliktig til at anmelde for det offentlige, naar sygdommen maatte vise sig i hans besætning; dyr, der antages angrepne av tuberkulose, er det forbudt at føre paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs; dog er det tillatt at sælge saadanne dyr til slagt.

Tilladelse til at la kvægbesætning tuberkulinundersøke paa offentlig bekostning vil av Landbruksdepartementet, som tidligere, meddeles paa derom indsendt særskilt ansøknings, hvortil trykt blanket erholdes ved henvendelse til den dyrlæge, ved hvilken undersøkelsen agtes utført. Ved indsendelsen av ansøkningen har kvægeieren at forpligte sig til efter foretagen undersøkelse, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen paa betryggende maate

at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig baade i fjøs og havnegang;

at rense fjøset paa betryggende maate, efter hvad dyrlægen derom foreskriver;

at slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra saadanne dyr uten i kokt tilstand;

at la nyfødte og nyindkjøpte dyr tuberkulinprøve¹⁾, førend de sættes ind i den sunde del av besætningen;

at la de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et *T* i huden eller paa hornet;

at tilbakebetale de med undersøkelsens utførelse forbundne omkostninger, hvis nogen av disse forpligtelser ikke overholdes eller hvis de tuberkuløse dyr ikke nedslagtes inden 6 maaneder efter undersøkelsen, hvis erstatning for nedslagtning maatte være indvilget.

I ansøkningen opplyses, om besætningen før er undersøkt og isaa-fald naar og av hvem samt om der dengang var tuberkulose i besætningen.

Hvis besætningen tidligere har været tuberkulinundersøkt, kan indvilgning kun ventes i de tilfælder, hvor besætningen ved sidste prøve endnu viste sig at indeholde tuberkuløse dyr, eller hvor der kan næres frygt for, at smitte i mellemtiden kan være tilført, eller hvor der iøvrig maatte foreligge særlige omstændigheter, som gjør omprøve ønskelig. Forsaavidt derfor ansøkningen angaar fornyet prøve, har dyr-

¹⁾ Omkostningene ved saadanne prøver utredes ikke av det offentlige.

lægen angaaende disse punkter at avgi de nødvendige oplysninger paa ansøkningsblanketter, hvorpaa findes avtrykt samtlige ovennævnte forpligtelser for ansøgeren.

Med hensyn til de offentlige tuberkulinundersøkelser skal jeg forøvrig bemærke følgende:

Dyrlægen vil ha at underkaste de reagerende dyr en nærmere nøiagtig undersøkelse, særlig av juret, og at gi eieren underretning om undersøkelsens utfald samt om de nødvendige anvisninger til sygdommens utryddelse i besætningen overensstemmende med følgende regler:

1. de av tuberkulose angrepne eller for sygdommen mistænkte dyr skal paa betryggende maate adskilles fra de sunde dyr enten ved opførelse av en skillevæg i fjøset eller ved anbringelse av de sunde dyr i et særskilt fjøs;
2. der skal anvendes særskilte vandings- og foderkar samt øvrige fjøredskaper, der kommer i berøring med dyrene eller deres avsondringer, til hver avdeling av dyrene. Saavel det for de sunde dyr bestemte rum som de til dem anvendte fjøredskaper og foderkar maa i forveien være tilfredsstillende rensede og desinficerte;
3. den sunde avdeling maa stelles av egen røgter eller budeie, eller ogsaa maa den syke avdeling stelles efter den sunde; idethele maa alt samkvem og færdsel fra den syke avdeling over i den sunde undgaaes. Naar røgteren har stelt den syke del av besætningen, maa han vaske og børste sig samt bytte fottøi;
4. de syke dyr maa holdes borte fra fælles beite saavel paa sæteren som hjemme i bygden;
5. saadanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøkelse findes lidende av jurtuberkulose eller av almindelig utbredt tuberkulose med lunge-tæring eller avmagring, maa slagtes snarest mulig; der maa ikke anvendes eller sælges melk av saadanne dyr uten i kokt tilstand;
6. intet sykt eller mistænkt dyr maa sælges uten til slagt;
7. kjøt av tuberkulose hjemmeslagtede dyr maa ikke sælges, uten at dyret i slagtet tilstand er undersøkt av dyrlæge og av ham erklært tjenlig til menneskeføde eller uten at det hele slagt føres til kontrolstationen, førend det falbydes;
8. de av tuberkulose dyr fødte kalver, der skal opdrættes, maa skilles fra deres mødre og anbringes i et smittefrit rum samt ikke fores med melk fra syke eller mistænkte dyr, uten at den i forveien er kokt; dog kan kalven i de to første døgn gives raa mormelk, naar juret ikke er angrepet;
9. nyfødte og nyindkjøpte dyr maa ikke indsættes blandt den friske

del av besætningen, medmindre de ved en i forveien foretagen tuberkulinprøve er fundne sunde.

Resultatet av undersøkelsen for hver besætning anføres paa skema, der erholdes utlevert fra amtskontoret. Dette indsendes i utfylt stand snarest mulig til direktøren for det civile veterinærvesen.

For sit arbeide med disse undersøkelser erholder dyrlægen av statskassen efter indgiven særskilt regning skyss- og kostgodtgjørelse i henhold til lov av 10de juli 1894 samt tillike et honorar, som fastsættes av Landbruksdepartementet under hensyn til reisernes længde og varighet og de undersøkte besætningers størrelse. Honoraret fastsettes og utbetales ved budgetterminens utløp under ett for samtlige de av dyrlægen i terminen foretagne undersøkelser. Skyss- og kostregningene, der regelmæssig anvises kvartalsvis, bør angi antallet av de paa hver reise undersøkte dyr.

For at paase, at de givne forskrifter til tuberkulosens bekjæmpelse efterkommes, vil der desuten i tilfælde bli tilstaat dyrlægen skyss- og kostgodtgjørelse samt en arbeidsgodtgjørelse av kr. 4,00 pr. døgn for en reise til vedkommende sted i passende tid, efterat undersøkelsen er foretat.

Forsaavidt flere gaardbrukere i samme grænd tilstaaes offentlig bidrag til tuberkulinundersøkelse av sine besætninger, har dyrlægen at foreta disse undersøkelser og den eventuelt senere nødvendige inspektion paa samme reise, forsaavidt der derved ikke vil foraarsakes et uforholdsmæssig langt fravær fra dyrlægens hjem og forsømmelse av anden- paa trængende offentlig eller privat praksis.

Angaaende fremgangsmaaten ved utførelse av tuberkulinundersøkelser henvises til den i veterinæraarsberetningen indtagne anvisning til tuberkulinundersøkelse av kvægbesætninger.

Til veiledning ved bedømmelsen av utfaldet av tuberkulinprøverne meddeles følgende:

Er prøven rigtig iverksat og utført, vil der ved bedømmelsen av hvorvidt et dyr har reagert for tuberkulininpodningen eller ikke, bli at ta hensyn til dyrets alder, dets temperatur før indsprøitningen, forskjellen mellem begyndelsestemperaturen og den høieste temperatur, tidspunktet for dette maksimums indtræden i forhold til podningstidspunktet samt temperaturkurvens maate at stige og falde paa begge sider av høidepunktet.

Intet dyr bør podes, som ikke viser normal temperatur, eller som har tydelig feber. Den øverste grænse for den normale legemsvarme hos voksent kvæg kan sættes til $39,5^{\circ}$ C. og for kalver under 6 maaneder indtil 40° C., men den normale temperatur svinger ialmindelighet mellem $38-39^{\circ}$ hos kvæg over 6 maaneder og $38,5^{\circ}-39,5^{\circ}$ hos yngre dyr.

Friske dyr kan podes, selv om de paa grund av begyndende kalvnings-tegn har en noget forhoiet temperatur. Er der forøvrig noget særlig at bemerke ved noget dyr, bør dette antegnes paa temperaturlisten.

Ved en typisk reaktion hos ikke før sproitete dyr vil temperaturen, oftest efter en ringe nedgang i de første timer efter sprøitningen sedvanligvis efter 6--8 timers forløp, begynde at stige; stigningen viser sig oftest jevnt tiltagende gennem flere timer, indtil maksimum naaes ved 11--13--15de time, for derefter atter jevnt at falde ned til det normale, inden 24 timer er forløpet siden podningen. Stigningen til maksimum er sedvanligvis noget kortvarigere end faldet ned til det normale. Maksimums-temperaturen kan dog i enkelte tilfælde indtræffe nogen timer saavel for som efter det ovenfor anførte tidspunkt. I tvilsomme tilfælde bør maa-lingen finde sted saa hyppig som mulig, i tilfælde hver time; forøvrig bør der altid maales mindst hveranden time.

Hvis der er grund til at anta, at dyret iforveien har været ind-sprøitet med tuberkulin, bør maaingen begynde senest allerede 4de time efter indsprøitningen og fortsættes hver time indtil 14de--16de time. Hos saadanne dyr indtræder nemlig ofte reaktionen tidligere end ellers.

Det anvendte tuberkulin maa være rent og ikke ældre end 6 maa-neder; fortynding bør foretages paa stedet i det øieblik tuberkulinet skal benyttes. Ved omprøve bør anvendes dobbelt dose.

Ved bedømmelsen av prøvens utfald skal følgende princip følges:

- I. Som reagerende er at anse ethvert dyr, som før indsprøitningen ikke viser en over $39,5^{\circ}$ C. gaaende temperatur, men hvis tempe-ratur efter indsprøitningen stiger over $39,5^{\circ}$ C., hvis forskjellen mellem høieste og laveste temperatur før og efter indsprøitningen er mindst 1° .
- II. Hos kalver under 6 maaneder eller hos voksne dyr, hvor tempera-turen før indsprøitningen svinger mellem 39° og $39,5^{\circ}$ C., gir en stigning efter podningen indtil 40° C. grund til at mistænke dyret for at være tuberkuløst.

Tuberkulinprøve av dyr, hvis temperatur overstiger $39,5^{\circ}$ C. maa ikke finde sted.

Temperaturstigninger, som ikke naar op i $39,5^{\circ}$ C., kan ikke betragtes som tuberkulinreaktion hos kvæg.

Hvis dyrlægen finder bedømmelsen vanskelig eller tvilsom, bør han, førend han uttaler sig til besætningens eier, indhente min avgjørelse.

Omsprøitninger av tvilsomt reagerende dyr kan foretages, naar der er forløpet mindst 3 maaneder siden forrige podning, men dyret maa i denne tid isoleres og behandles som tuberkuløst; saadan omsprøitning vil dog ikke kunne foretages paa offentlig bekostning uten efter sær-

skilt tillatelse. Omsprøitning av sikkert reagerende dyr er unødvendig og unyttig.

II. *Nedslagting av tuberkuløst kvæg.*

Angaaende bevilgningen til erstatningsbidrag ved nedslagting av tuberkuløst kvæg meddeles, at bidragene fortiden er forutsat at kunne tilstaaes med indtil tredjeparten¹⁾ av det ved nedslagtingen forarskede tap samt kun at komme de kvægeiere tilgode, der ønsker at nedslagte de dyr, der efter offentlig tuberkulinundersøkelse erklæres tuberkuløse eller mistænkte.

Forsaavidt en kvægier efter offentlig tuberkulinundersøkelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkelse av det derved forvoldte tap agter at søke bidrag av statskassen, har han at underskrive en ansøking, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. I ansøkingen forpligter kvægieren sig til for det tilfælde, at ansøkingen indvilges,

- 1.²⁾ snarest mulig at slagte de syke dyr;
- 2.²⁾ at la besætningen tuberkulinundersøke 1 gang aarlig i de førstkomende aar, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forutsætning av, at de me undersøkelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillates foretagen paa offentlig bekostning;
- 3.²⁾ mot sedvanlig erstatning av statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at la slagte de syke dyr, som ved disse gjentagne tuberkulinundersøkelser findes tuberkuløse.

Blanketten utfylles forøvrig av dyrlægen, der tillike besvarer de til ham rettede spørsmål, der skal tjene til belysning av, hvorvidt nedslagting maa ansees ønskelig eller nødvendig. Derpaa sender dyrlægen ansøkingen til lensmanden, der efter paaført besvarelse av det til ham stillede spørsmål sender den til amtmanden til videre oversendelse til Landbruksdepartementet.

Saafernt andragendet indvilges, har dyrlægen ved sakens tilbakekomst til ham snarest mulig at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagting, hvorom eieren blir at underrette.

Dyrene blir av dyrlægen og en av ham opnævnt takstmand at ansette til den værdi, som de virkelig staar i i den tilstand, hvori de forefindes ved taksten, dog saaledes, at der ikke tages hensyn til, at de ved en tuberkulinprøve er paavist at være tuberkuløse, medmindre denne syg-

¹⁾ For tiden indtil trekvart.

²⁾ Dyrlægen maa ha sin opmerksomhet henvendt paa, at disse forpligtelser overholdes.

domstilstand av andre grunder (magerhet, hoste, jurlidelse) er aabenbar. Forsaavidt et dyrs værdi saaledes maatte findes høiere end et beløb av kr. 250,00¹⁾, blir værdien at nedsætte til dette beløb. Fra denne værdi trækkes værdien av huden og slagtet. Hvis huden og slagtet av eieren skal sælges, kommer deres værdi til fradrag med det ved salget indvundne beløb, hvorom av to paalidelige mænd attestert opgave gjennem dyrlægen blir at indsende til veterinærkontoret i forbindelse med takstdokumentet. I motsat fald blir hudens og slagkets værdi at ansætte ved takst av dyrlægen og takstmanden.

Er dyrlægen og takstmanden uenige om værdiansættelserne, blir det midlere tal, der fremkommer ved at addere begge takstbeløb og derpaa halvere summen, at anse som den rette værdi.

De slagtede dyr skal undersøkes av dyrlæge, og forsaavidt noget dyr findes angrepet av tuberkulose i saa høi grad, at kjøttet ansees utjenlig til menneskeføde, skal dyrlægen paase det brændt eller nedgravet, likesom de ved slagtingen forøvrig fundne tuberkuløse dele av dyret snarest mulig maa opbrændes eller forsvarlig nedgraves.

Hvis noget dyr ikke slagtes paa stedet, men efter vurderingen sælges til slagt, kan dette tillates paa betingelse av, at dyrlægen uten utgift for det offentlige efter avtale med kjøperen overværer dyrets nedslagting. Forsaavidt dyret sælges til nogen inden en kommune, hvor kommunal kjøtkontrol er indført, kan dyrlægen undlate at møte under slagtingen, hvorimot attest fra stedets politi eller 2 troværdige mænd om, at dyret er nedslagtet, maa indsendes til veterinærkontoret.

Under sit nærvær paa stedet ved vurderings- og slagtingsforretningen har dyrlægen at gi kvægeieren anvisning om de nødvendige desinfektionsforanstaltninger, der blir at iverksætte for at hindre utbredelse av smitte efter de syke dyr.

Dyrlægen har snarest mulig at indsende til veterinærkontoret opgave over de ovenomhandlede værdiansættelser, underskrevet saavel av ham selv som den opnævnte takstmand. Sammen med denne opgave har dyrlægen ogsaa, forsaavidt slagtingen efter det foregaaende er overværet av ham, at indsende en nøiagtig beretning om den efter slagtingen foretagne undersøkelse, idet det paasees, at hvert dyr identificeres med vedkommende dyr paa de for tuberkulinprøver anordnede skemaer.

For sit arbeide med vurderingen og undersøkelsen av de slagtede dyr m. v. er dyrlægen berettiget til foruten skyss- og kostgodtgjørelse efter skyss- og kostloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens §§ 23 og 24.

¹⁾ Ved cirk. fra Veterinærdirektøren av 1ste december 1916 er dette beløb tillatt forhøiet til kr. 400.

Den opnævnte takstmand tilkommer for de av ham utførte forretninger kr. 2,00 pr. døgn. Denne godtgjørelse bør av dyrlægen for det offentlige utlægges til takstmanden. Efter regning vil dyrlægen da erholde utlægget refundert samtidig med utbetalingen av hans egen for disse forretninger tilkommende godtgjørelse, der vil anvises ham ved budgetterminens utløp i forbindelse med honoraret for tuberkulinundersøkelserne, godtgjørelser for inspektioner etc. i terminen.

Reglement

for sundhetsundersøkelse og sniveprøve av hester indført fra utlandet.

(Utfærdiget av Landbruksdepartementet den 25de januar 1917 i henhold til kgl. plakat av 19de januar s. a.).

1. Dyret skal ved ankomsten placeres paa et sted, hvor det kan isoleres fra andre dyr, saaledes at eventuel smitteoverførsel ikke kan finde sted.
2. Saasnart dyret er kommet til ro paa sin standplads skal det underkastes en nøiagtig klinisk undersøkelse hvorved temperaturen maales og noteres. Der skal ofres særlig opmerksomhet paa huden (kløe, knuter, bylder, saar, ar), næsens slimhinde (utflod, saar, ar), øinenes slimhinde og lymfekjertlerne (hovenhet, haardhet, perleknuter).
3. Efterat tilbørlig rengjøring av hud og sprøite har fundet sted, indføres i halsblodaaren (jugularvenen) en sprøitekanyle saaledes at der uttømmes ca. 10 ccm. blod enten direkte i det fra veterinærinstituttet til saadan prøve medsendte reagensglas eller i selve sprøiten, hvorfra det i saafald overføres til glasset, saaledes at dette fylles til ca. to tredjedeler. Glasset korkes godt og merkes.

Kanyle og sprøite maa straks nøiagtig skylles godt med kokt avkjølet vand saaledes at der ikke er spor tilbake av blod, naar næste prøve foretages.

Det uttagne blod indsendes derefter hurtigst mulig til veterinærinstituttet.

4. Derpaa gjøres med den fra veterinærinstituttet medsendte pensel en indgnidning i det ene øie av nogen draaper koncentrert mallein. Indgnidningen gjøres med nogen lette penselstrøk frem og tilbake paa innsiden av det nederste øielaak foran blinkhinden paa bunden av konjunktivalsækken. (Pas godt paa at ingen glasbit fra mallein-

ampullen eller andet irriterende stof følger med penslen under indgnidningen). Det øie, hvori mallein indgnides, maa iforveien være friskt, i motsat fald kan prøven ikke foretages. Dog hindrer ikke litt serøst utflod (en let konjunktivalkatarrh) prøvens utførelse. Prøven paabegyndes bedst om aftenen.

5. Efter 10, 14, 18 og 24 timer undersøkes øiet og det iagttagne noteres, Hvis der inden denne tid ikke er kommet nogen anden virkning end litt slim eller serøst utflod, antegnes: ingen reaktion ($\div$).

Hvis der er kommet utflod av materie (pus) med svulst av nederste øielaak og begyndende lysskyhet antegnes: reaktion (+). Hvis der kommer rikelig flod av materie med svulst av begge øielaak, lysskyhet og mathet, antegnes: sterk reaktion (+ +).

6. Hvis resultatet er tvilsomt kan ny prøve iverksættes tidligst 24 timer efter den første prøve. Der bør da ogsaa maales temperatur før og under prøven.
7. Naar flere hester samtidig prøves maa hvert dyr og hver blodprøve noiagtig merkes saa forveksling undgaaes. Meddelelse om prøvens resultat indsendes av dyrlægen straks til veterinærinstituttet.
8. Naar et dyr ikke viser reaktion for øienprøven kan det frigives paa betingelse av at eieren opgir, hvor dyret er at faa fat i, indtil resultatet av blodprøven foreligger.
9. Hvis en hest findes at lide av snive eller i henhold til den særlige prøve maa antages at være angrepen av denne sygdom, skal den dyrlæge som har foretat sniveprøven, sørge for at husdyrlovens bestemmelser om snive befølges, eller hvis dyret imidlertid er overført til et andet sted, straks underrette vedkommende amtsdyrlæge herom og henstille til ham at træffe de fornødne forføjninger.
10. For sundhetsundersøkelse og malleinprøve betaler importøren kr. 10 for hver hest til vedkommende dyrlæge. Denne har likeledes at indkassere hos importøren og indsende til veterinærinstituttet kr. 5 for de med blodprøvens utførelse forbundne omkostninger.

Omkostningene ved foring, opstaldning og røgt paahviler importøren.

Utdrag av lov

om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse av 10de juli 1894
og 26de juli 1916.

Av denne lov hitsættes:

§ 2. Skyssgodtgjørelsen blir at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil	
Landskyss		Baatskyss		Jernbane	Dampskib
Tilsigelsesstation	Fast station	Tilsigelsesstation	Fast station		
Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske paa sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfots, og hans tøj m. v. maa bæres, er vedkommende berettiget til, foruten den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet efter regning, hvad han har erlagt i nødvendige utgifter til befordring av sit tøj samt for veiviser, hvor saadan er benyttet, og desuten, hvad han i befordring for sig selv har erlagt utover nævnte regulativsats.

Likeledes er — forsaavidt angaar befordring utenfor de almindelige skyssruter forøvrig, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte utgifter utover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjelder ogsaa under reiser paa de almindelige skyssruter, forsaavidt nødvendig forretningsmæssig ophold mellem stationer paa samme kræver en tid utover den, hvori de skyssende er forpligtet til at vente.

Forsaavidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, blir den ham tilkommende skyssgodtgjørelse at bestemme av kongen.¹⁾

§ 9. Foruten den foran bestemte skyssgodtgjørelse, der ogsaa indbefatter tilsigelsespenger samt leie av baat og andre reiseredskaper, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendig utlæg til befordring.

¹⁾ Konf. kgl. resol. av 30te juni 1900 angaaende skyssgodtgjørelse for offentlige tjenestemænds befordring med egne ren.

- a. av medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke maa overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skyssgodtgjørelse for egen befordring.
- b. av fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skyssbefordringen begynder eller ender.
- c. av egen person ombord til og iland fra dampskib,

samt utlæg av bom-, bro-, brygge- og færge-penger og for soveplads i jernbanevogn, forsaavidt reisen er foregaat om natten, og saadan plads er benyttet.

Ved reise paa jernbane eller med dampskib tilstaaes ingen anden godtgjørelse for befordring end i §§ 2, 3 og 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som maa reises, naar godtgjørelse for skyss, saavel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Skyssen godtgjøres kun for den virkelige veilængde, dog saa, at for de strækninger, hvor skyssbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skyssvæsenet av 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skyssgodtgjørelse efter denne forøkede veilængde.

§ 15. Godtgjørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den avstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgjørelse efter 3dje klasse, nemlig kr. 5,00. Konf. § 17).

§ 18. Forsaavidt den reisende maa overnatte (o: tilbringe over 3 timer av natten) utenfor sin bopæl, skal de i henhold til § 17 til 1ste og 2den klasse hørende tjenestemænd være berettiget til at erholde et tillæg til kostgodtgjørelsen av kr. 4,00 og de til 3dje og 4de klasse hørende av kr. 3,00 for hver nat. Som nat regnes tiden mellem kl. 11 aften og 7 morgen. Tillægget bortfalder for nætter, hvorfor der i henhold til § 9 beregnes godtgjørelse for utlæg til soveplads paa jernbane.¹⁾

§ 21. Den mindste veilængde, som saavel tillands som tilvands maa reises naar kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen paabegyndes. Dele av et døgn paa 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele av et døgn paa mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgjørelse, naar den hele paa en reise

¹⁾ Se skrivelse av 19de august 1916 fra Arbeidsdepartementet angaaende natgodtgjørelsen (indtat i Lovtidende 2den avd. 1916 s. 337).

tilbakelagte veilængde utgjør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgaat 5 timer.

§ 30. Regninger over skyss- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen av det offentlige, skal, forsaavidt ingen tidsbestemmelse paa andet sted maatte være git, være innsendt til vedkommende myndighet i det seneste inden 6 maaneder efterat saken eller forretningen er tilendebragt, da i mangel derav fordringen ikke godtgjøres av det offentlige.

Skemaer

til vejledning ved utfærdigelse av regninger for reiser i veterinær-
væsenets anliggender

Regning

over undertegnede tilkommende skyssgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19

Dato	Fra — til (Herunder blir vei- lengderne at opføre station for station)	Km. land- skyss		Km. baat- skyss		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil	Utlæg ¹⁾	Reisens øiemed (Herunder blir at an- føre grunden for hver foretagen reise og i gjentakelsestil- fælde grunden til, at det har været apseet nødvendig at gjenta reisen)
		Tilsigsstation	Fast (eller ingen) station	Tilsigsstation	Fast station				
		à 16 øre	à 20 øre	à 37 øre	à 40 øre				

I henhold til foranstaaende beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyss à 16 øre		kr.
»	— — à 20 »		»
»	— baatskyss à 37 »		»
»	— — à 40 »		»
»	— jernbane à 6 »		»
»	mil dampskib à 40 »		»
	Tils. skyssgodtgjørelse		kr.
	Utlæg		kr.
	Tilsammen		kr.

hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretat ad den vei og paa den måte, hvorpaa de med mindst utgift for det offentlige kunde ske;
- at en til den beregnede forsterkede baatskyssgodtgjørelse svarende skyss har været nødvendig og er blitt benyttet; at reisen ikke uten skade har kunnet utsættes, samt at der paa samme baat ikke har været befordret nogen anden til skyssgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skyssgodtgjørelse tilkommer mig, er utført paa ovenanførte reiser;
- at de opførte utlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er anseet nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse av smitsom husdyrsgdom og faa den stanset.

..... den 19

(Amts-) Dyrlæg

¹⁾ Specificeres og angives hvortil.

Regning

over undertegnede tilkommende skyssgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 i anledning av offentlige tuberkulinundersøkelser.

Dato	Fra — til (Herunder blir veilængderne at opføre station for station)	Km. land- skyss		Km. baat- skyss		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil	Utlæg ¹⁾	Antal undersøkte dyr
		Tilsigelsesstation à 16 øre	Fast (eller ingen) station à 20 øre	Tilsigelsesstation à 37 øre	Fast station à 40 øre				

I henhold til foranstaaende beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For kilometer landskyss à 16 øre kr.
» — — à 20 » »
» — baatskyss à 37 » »
» — — à 40 » »
» — jernbane à 6 » »
» mil dampskib à 40 » »

Tils. skyssgodtgjørelse kr.

Utlæg »

Tilsammen kr.

hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretat ad den vei og paa den maate hvorpaa de med mindst utgift for det offentlige kunde ske.
- at en til den beregnede forsterkede baatskyssgodtgjørelse svarende skyss har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uten skade har kunnet utsættes, samt at der paa samme baat ikke har været befordret nogen anden til skyssgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skyssgodtgjørelse tilkommer mig, er utført paa ovenanførte reiser;
- at de opførte utlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er utførte til foretagelse av tuberkulinundersøkelse, der er indvilget til utførelse paa offentlig bekostning eller til inspektion av de til forebyggelse av tuberkulose givne forskrifters gjennomførelse eller til nedslagtning av tuberkuløst kvæg

.....den.....19.....

(Amts-)Dyrlæge

¹⁾ Specifiseres og angives hvortil.

**over undertegnede tilkommende kostgodtgjørelse for reiser i veterinærvesenets
anliggender i kvartal 19 , i anledning av
offentlige tuberkulinprøver**

Avreist		Hjemkommen		Antal døgn og nattillæg	Godtgjørelse		Reisens længde kilometer
Dato	Klokkeslet	Dato	Klokkeslet		Kr.	Øre	

hvilket beløb bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres, at det opførte antal døgn virkelig er medgået og har været nødvendig i det offentliges interesse.

den
19

(Amts-)Dyrlæge

1) Skyss- og kostregninger i anledning af tuberkulinprøver indsendes samtidig til veterinærkontoret.

Opgave

**over inspektions- og nedslagningsforretninger m. m. efter offentlige
tuberkulinprøver.¹⁾**

I.....kvartal 19.....har jeg foretaget følgende tilsynsreiser à kr. 4,00 pr. døgn: (kfr. veterinærdirektørens cirkulære av 7de april 1905, 2den side)				I kvartal 19..... har jeg foretaget følgende takst- og undersøkelsesforretninger vedkommende kvæg, slagtet mot erstatning av statskassen: (kfr. veterinærdirektørens cirkulære av 7de april 1905, 4de side)					
Til (her angives vedkommende eier og gaard)	Forretningen varte fra (datum og klokkeslet)	Forretningen varte til (datum og klokkeslet)	Antal døgn ²⁾ à kr. 4,00	Til (her angives vedkommende eier og gaard)	Forretningen varte fra (datum og klokkeslet)	Forretningen varte til (datum og klokkeslet)	Antal honorarer à kr. 2,00 pr. døgn ²⁾ for takstforretninger	Antal honorarer à kr. 4,00 pr. døgn ²⁾ for undersøkelsesforretninger	Antal utlæg til takstmænd a kr. 2,00

.....den.....19.....

¹⁾ Indsendes av dyrlægerne kvartalsvis i forbindelse med skyss- og kostregningene.

²⁾ Dele av et døgn medregnes, selv om der ikke er medgaat 5 timer.

Trykt 1916:

- Nr. 59. Kriminalstatistik 1911 og 1912. (*Justice criminelle.*)
- 60. Norges bergverksdrift 1914. (*Mines et usines.*)
- 61. Fængselsstyrelsens aarbok 1911. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1911.*)
- 62. Private aktiebanker 1914. (*Banques privées par actions.*)
- 63. Alkoholstatistik. III. Drukkenskapsarrestationer 1896—1912. (*Statistique des boissons alcooliques. III. Arrestations par suite d'ivresse.*)
- 64. Kreaturholdet 30 september 1914 og 1915. (*Bétail, le 30 septembre 1914 et 1915.*)
- 65. Stortingsvalget 1915. (*Élections en 1915 pour le «Storting».*)
- 66. Folkemængdens bevægelse 1913. (*Mouvement de la population.*)
- 67. Skolevæsenets tilstand 1912. (*Instruction publique.*)
- 68. Norges telegrafvæsen 1914/15. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 69. Fattigvæsenet 1913 og 1914. (*Assistance publique.*)
- 70. Norges handel 1914. (*Commerce.*)
- 71. Veterinærvæsenet og køtkontrollen 1914. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 72. Den norske Arbejderbruk- og Boligbank. (*La Banque Norvégienne de Propriétés Agricoles et Habitations Ouvrières.*)
- 73. De offentlige jernbaner 1914/15. (*Chemins de fer publics.*)
- 74. Norges fiskerier 1914. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 75. Fængselsstyrelsens aarbok 1912. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1912.*)
- 76. Norges skibsfart 1913. (*Navigation.*)
- 77. Folketællingen 1 december 1910. Hovedoversigt. (*Recensement du 1er décembre 1910. Aperçu général.*)
- 78. Drukkenskapsforseelser 1913—15. (*Délits d'ivresse.*)
- 79. Ulykkesforsikringen 1913. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 80. Norges kommunale finanser 1912. (*Finances des communes.*)
- 81. Norges postvæsen 1915. (*Statistique postale.*)
- 82. Skolevæsenets tilstand 1913. (*Instruction publique.*)
- 83. Folkemængdens bevægelse 1914. (*Mouvement de la population.*)
- 84. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1913 og 1914. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 85. Sindssykeasylenes virksomhet 1914. (*Hospices d'aliénés.*)
- 86. Private aktiebanker 1915. (*Banques privées par actions.*)
- 87. Industristatistik 1914. (*Statistique industrielle.*)
- 88. Fiskeriforsikringen 1915. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 89. Forsikringsselskaper 1914. (*Sociétés d'assurances.*)
- 90. Norges skibsfart 1914. (*Navigation.*)

Trykt 1917:

- Nr. 91. Norges sparebanker 1915. (*Caisses d'épargne.*)
- 92. Kreaturholdet 30 september 1916. (*Bétail, le 30 septembre 1916.*)
- 93. Arbejdslønninger 1915. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers en 1915.*)
- 94. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1914. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 95. Norges bergverksdrift 1915. (*Mines et usines.*)
- 96. Veterinærvæsenet og køtkontrollen 1915. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1915.*)

Det Statistiske Centralbyraa har desuten bl. a. utgitt følgende verker:

Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 35te aargang, 1915. Kristiania 1916. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra det Statistiske Centralbyraa. Senest utkommet: 34te bind, 1916. Kristiania 1917. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)

Maanedsopgaver over vareomsætningen med utlandet 1915. Tredje bind, Kristiania 1916. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1915. Troisième année.*)

Norges civile, geistlige og judicielle inndeling 1 april 1912 med tillæg. Kristiania 1912. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er avril 1912.*)

Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1913. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er tilsalg hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

28 mars 1917.